

ДЕКОНС-ЕМА | Друштво за Еколошки Консалтинг

**ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА
СРЕДИНА
ЗА
ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА УЗ 2, УБ 2.3 –
ОПФАТ 7, ОПШТИНА ОХРИД
ПЛАНСКИ ПЕРИОД 2023-2028**

**Нацрт верзија
Јануари, 2025 год.**

ДЕКОНС-ЕМА | Друштво за Еколошки Консалтинг

ул. Стефан Јакимов Дедов 4/1-10, 1000 Скопје
Тел/фах 02 3246 402,
e-mail: office@ema.com.mk

План: Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7

Надлежен орган за донесување на Планот: Општина Охрид

Документ: Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Детален Урбанистички План за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, плански период 2023-2028

Клиент: Општинско основно училиште „Григор Прличев“ Охрид

Број на договор: 03-554/1 од 24.12.2024 ООУ „Григор Прличев“-Охрид
0307-41/1 од 18.12.2024 „ДЕКОНС-ЕМА“ ДООЕЛ Скопје

Статус: Нацрт верзија

Подготвено од:

- Менка Спировска, дипл. биолог, овластен експерт за СОЖС;
- Ана Стојановска, дипл. еколог, овластен експерт за СОЖС.

Потписник на Извештајот за СОЖС: Ана Стојановска

„ДЕКОНС-ЕМА“ ДООЕЛ Скопје
Управител
Менка Спировска

Датум: Јануари, 2025 година

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-3461/3
Датум: 30-05-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Спировска Аритон Менка родена на 28.12.1951 година во Скопје, дипломирала на ден 02.11.1976 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Биолошки факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 04.06.2009 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-3464/3
Датум: 30-05-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Стојановска Зоран Ана родена на 01.12.1987 година во Скопје, дипломирала на ден 08.07.2011 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Природно-математички факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 28.03.2013 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

Трговски регистар и регистар на други правни

www.crm.com.mk

Број: 0809-50/150020240388640
Датум и време: 6.11.2024 г. 09:18

Дигитално потпишан од: CRRSM
Централен Регистар на Република Северна
Македонија
Датум и час на потпишување: 06.11.2024 во 09:18
Издавач на сертификатот: KIBSTrust Issuing Gseal CA
G2
Сертификатот е валиден до: 05.11.2026
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ПОТВРДА за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6247717
Назив:	Друштво за еколошки консалтинг ДЕКОНС-ЕМА ДООЕЛ увоз-извоз Скопје
Седиште:	СТЕФАН ЈАКИМОВ - ДЕДОВ бр.4-1/10 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0809-50/150020240388640

Страна 1 од 1

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument?DOCID=34EA868ED0D856F3B862283F3CADF1867F69268480AA6457C0491F4B833FE>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски знак. Автентичноста на печатните копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

СОДРЖИНА

1	ВОВЕД	10
2	ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	11
2.1	ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	11
2.2	ПРАВНА РАМКА СО КОЈА СЕ РЕГУЛИРА ПОСТАПКАТА ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	12
2.3	МЕТОДОЛОГИЈА ЗА СОЖС.....	13
2.3.1	Постапка за СОЖС.....	13
2.3.2	Определување на потребата и обемот на СОЖС и учество на јавноста.....	15
2.3.2.1	Учество на јавноста.....	17
2.3.3	Клучни елементи/информации во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина.....	18
2.4	СПРОВЕДЕНИ СОЖС АКТИВНОСТИ.....	19
3	КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ	20
3.1	КРАТОК ПРЕГЛЕД И СОДРЖИНА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	20
3.1.1	Опис на постојна состојба (Документациона основа).....	21
3.1.2	Инвентаризација на земјиштето во проектниот опфат, изградениот градежен фонд, вкупната физичка супраструктура и инсталации во рамки на проектниот опфат.....	26
3.1.3	Инвентаризација на градби со режим на заштита на културно наследство, постојни споменични целини, културни предели и друго.....	28
3.1.4	Планирана состојба.....	28
3.2	ПРЕДМЕТ И ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	39
3.3	КОРЕЛАЦИЈА НА ЦЕЛИТЕ НА ПЛАНОТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ И ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	39
4	РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ НА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	54
4.1	ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА И ДЕМОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	54
4.2	ЗДРАВЈЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО.....	56
4.3	КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	58
4.3.1	Квалитет на воздухот.....	59
4.4	КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ.....	64
4.5	БУЧАВА.....	64
4.6	ХИДРОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	65
4.7	ПОЧВА.....	67
4.7.1	Геолошки карактеристики.....	67
4.7.2	Сеизмолошки карактеристики.....	68
4.7.3	Користење на земјиштето и економски развој.....	69
4.8	БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ.....	70
4.9	ПРЕДЕЛ.....	71
4.10	КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	74
4.11	МАТЕРИЈАЛНИ ДОБРА.....	77

4.11.1	Сообраќајна поврзаност	77
4.11.2	Хидротехничка инфраструктура	79
4.11.3	Снабдување со електрична енергија и телекомуникација	82
4.11.4	Управување со отпад	82
5	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОДРАЧЈАТА КОИ БИ БИЛЕ ЗНАЧАЈНО ЗАСЕГНАТИ И СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ	85
6	ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ	89
6.1	СВЕТСКО ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО НА ОХРИДСКИОТ РЕГИОН ПОД ЗАШТИТА НА УНЕСКО	89
6.2	ЗАШТИТЕНИ ПОДРАЧЈА СПОРЕД ПРОСТОРЕН ПЛАН.....	95
6.2.1	Национален парк Галичица	96
6.2.2	ОСОЈ НИПР (научно-истражувачки природен резерват-предлог).....	100
6.2.3	ОХРИДСКО ЕЗЕРО СП (споменик на природата-заштитен).....	101
6.2.4	МАКЕДОНСКИ ДАБ СП (споменик на природата-заштитен).....	102
6.2.5	СП Платаново дрво	102
6.2.6	СП – Дувало	102
6.2.7	СП – Пештера Самоска Дупка	103
6.2.8	СП – Острово	103
6.2.9	СП – Пештера Војла	103
6.2.10	ЧИНАРИ - Природа реткост Охрид.....	103
1.1.1	Студенчишко Блато (Предлог подрачје за заштита).....	104
6.3	РЕПРЕЗЕНТАТИВНА МРЕЖА НА ЗАШТИТЕНИ ПОДРАЧЈА.....	106
6.3.1	Емералд мрежа.....	106
6.3.2	Рамсар Подрачје	107
6.3.3	Национална еколошка мрежа (МАК-НЕН).....	108
6.3.4	Еколошка мрежа Натура 2000	109
6.3.5	Значајни подрачја за растенија (ЗПР)	109
6.3.6	Значајни подрачја за птици	110
6.3.7	Клучно подрачје за биодиверзитет (КВAs)	111
6.3.8	Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа.....	112
7	ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ОДРЕДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО ИЛИ МЕЃУНАРОДНО НИВО.....	114
7.1	Цели на СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	117
8	ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ	122
8.1	Можни влијанија од имплементација на Планот и мерки за намалување на влијанијата 123	
9	АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ	131
9.1	ПОТЕШКОТИИ ПРИ СОБИРАЊЕТО НА ПОТРЕБНИТЕ ИНФОРМАЦИИ.....	132
10	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ ОД АСПЕКТ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА.....	133
11	ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ.....	139
12	НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ.....	142
13	КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	165

Листа на слики

Слика 1 Чекори/фази на СОЖС	15
Слика 2 Местоположба на плански опфат	22
Слика 3 Ажурирана геодетска подлога	24
Слика 4 Графички прилози со плански решенија од претходно донесени урбанистички планови	25
Слика 5 Инвентаризација на изградениот градежен фонд, вкупната физичка супраструктура, на земјиштето и зеленилото во планскиот опфат	26
Слика 6 Инвентаризација на изградената комунална инфраструктура	27
Слика 7 План на намена на земјиштето и градбите	37
Слика 8 Синтензен план	38
Слика 9 Местоположба на Општина Охрид во Р. Северна Македонија	54
Слика 10 Локација на автоматска мониторинг станица за квалитет на воздух во Охрид	59
Слика 11 Просечни годишни концентрации за сулфур диоксид	60
Слика 12 Просечни годишни концентрации за азот диоксид	61
Слика 13 Просечни годишни концентрации на PM_{10} и број на надминувања на среднодневната гранична вредност	61
Слика 14 Просечни годишни концентрации на $PM_{2.5}$	62
Слика 15 Максимални дневни осумчасовни средни вредности на концентрации на CO	62
Слика 16 Број на надминувања на целната вредност за заштита на човековото здравје	63
Слика 17 Локации на мерните места во градот Охрид	63
Слика 18 Географска карта на сливно подрачје на Охридско езеро	66
Слика 19 Сеизмолошка карта	69
Слика 20 Заштитни зони во границите на природното наследство на Охридското Езеро	71
Слика 21 Пределски типови на опкружувањето на планскиот опфат (груб приказ на локација на планскиот опфат)	72
Слика 22 Културно наследство во Охридскиот Регион	75
Слика 23 Категоризација на заштитеното јадро и поединечни објекти, според загрозеност	76
Слика 24 Заштитни зони во граници на ГУП на Охрид (културно наследство)	77
Слика 25 Постоечки државни и регионални патишта во општина Охрид	78
Слика 26 Степен на поврзаност на канализациската мрежа со колекторски систем	81
Слика 27 Граници на заштитена зона под УНЕСКО	89
Слика 30 Локалитети со атрибути на природни вредности („жаришта“ на биолошката разновидност) во Охридскиот Регион	92
Слика 31 Заштитни зони во границите на природното наследство на Охридското Езеро	94
Слика 30 Зонирање на НП Галичица	100
Слика 31 Предложени граници и зонирање на СП Охридско Езеро	102
Слика 32 Чинарот на плоштадот Чинар	104
Слика 35 Предложени зони за заштита во заштитеното подрачје	106
Слика 34 Емералд подрачја во Република Македонија	107
Слика 35 Карта на Рамсар подрачје	108
Слика 36 МАК-НЕН мрежа	109
Слика 35 Значајно растително подрачје Охридско Езеро	110
Слика 36 Мапа на Значајно подрачје за птици Охридско Езеро	111
Слика 37 Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа	113

Листа на табели

Табела 1 Листа од извршена инвентаризација на просторот	26
---	----

Табела 2 Корелација на целите на УП вон опфат на урбанистички план за Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид со целите на релевантните национални, регионални и локални плански и стратешки документи.....	41
Табела 3 Податоците за вкупно резидентно население, домаќинства и станови во општина Охрид.....	55
Табела 4 Вкупно попишани, вкупно резидентно население и вкупно нерезидентно население, според етничката припадност и пол, по општини-Попис 2021	55
Табела 5 Празни населени места во Република Северна Македонија, (без лица со место на вообичаено живеење) во Пописот 2021	55
Табела 6 Поделба на населението, според петгодишни групи на старосна возраст (Извор: ДЗС попис 2020)	56
Табела 7 Здравствени установи и број на здравствени работници во О. Охрид.....	56
Табела 8 Смртност во општина Охрид, сите причини за смрт и специфична смртност за период 2019-2021 година.....	57
Табела 9 Слив на Охридско Езеро	65
Табела 10 Вкупно расположливо земјиште и површини за земјоделство	69
Табела 11 Број на активни претпријатија по региони и општини, по класи на големина според бројот на вработени, од 2021	70
Табела 12 Активни деловни субјекти по сектори на дејности во 2021 година во Општина Охрид	70
Табела 13 Културни добра во Општина Охрид кои се под заштита (Извор: НУ „Завод и Музеи“ Охрид)	76
Табела 14 Електроенергетска инфраструктура на општина Охрид	82
Табела 15 Количина на собран комунален отпад во Општина Охрид во однос на вкупната количина собран комунален отпад во Југозападен регион	83
Табела 16 Просторниот план на РМ: преглед на заштитени подрачја и предложени за заштита во Општина Охрид	95
Табела 30 Површини на предложените зони за заштита.....	105
Табела 17 План за мониторинг	135

ЛИСТА НА АКРОНИМИ

ДУП – Детален Урбанистички План

ЕУ – Европска Унија

ЈКП - Јавно Комунално Претпријатие

КО - Катастарска општина

МЖСПП - Министерство за животна средина и просторно планирање

НЕАП - Национален Еколошки Акционен План

ОВЖС - Оцена на влијанијата врз животната средина

СОЖС - Стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина

УБ – Урбан блок

УЗ - Урбана зона

1 **ВОВЕД**

Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, општина Охрид се изработува во согласност со Годишната програма за изработка на урбанистички планови на територијата на Општина Охрид за 2023 год.

Планскиот период на Деталниот урбанистички план е од 2023-2028 година.

Основа за изработка на Деталниот урбанистички план се Генералниот урбанистички план на Град Охрид за 2002-2012 (Одлука бр.07-1438/2 од 30.06.2006 г.), Деталниот урбанистички план за дел од централно градско подрачје Поликлиника “Маларична” – Охрид за 2007-2012 (Одлука бр. 07-344/18 од 28.02.2008 г.), Планот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029) (Сл. Весник на РСМ бр. 45/20) и постојната состојба за предметниот плански опфат.

Планскиот опфат, според Планот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план за 2020-2029 год. (Сл. весник на РСМ бр. 45/20) припаѓа во III-а заштитна зона на природно наследство во која се забранети следните активности за заштита на природното наследство:

- интензивно земјоделско производство со примена на арско, хемиско ѓубриво и пестициди кои ги загадуваат површинските и подземни води;
- зголемување на урбаните опфати на населбите за не повеќе од 20%;
- изградба на инфраструктурни градби, освен кога проектите се од јавен интерес и кога за нив се спроведува стратегиска оцена и/или оцена за влијание врз животната средина и социјалните аспекти, како и оцена на влијанието врз културното наследство;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ги загрозат исклучителните вредности.

Во согласност со потребите за урбан развој, а со цел постигнување на наведените аспекти и со максимално почитување на вредностите на културното наследство кое тие го поседуваат, третата зона на заштита се дели на три подзони. Предметниот Детален урбанистички план спаѓа во зона III–а, во која се забранети следните активности:

- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- изградба објекти повисоки од П + 4 ката и поголем процент на изграденост од 50%;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загрозат исклучителната вредност.

Основна цел на Деталниот урбанистички план е да се изврши планско, програмско и нормативно усогласување на планскиот опфат, како што е одредено со Генералниот урбанистички план за Град Охрид за 2002-2012. Усогласувањето се однесува и за клучните плански одредби во Генералниот урбанистички план за Град Охрид за 2002-2012, со кои се уредуваат планскиот опфат, намената на земјиштето и објектите, регулационите линии, односно примарната мрежа на сообраќајници и комунални инфраструктури, како и за сите други нумерички плански параметри што се однесуваат на УЗ 2, УБ 2.3, опфат 7, Општина Охрид.

Со изработка на Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, Општина Охрид се овозможува планирање на градежни парцели, нивна функционалност, диспозиција и капацитет, како и максимално користење на просторот.

Директивата за стратегиска оцена на животната средина (2001/42/ЕС) и Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 129/15, 192/15, 39/216, 28/18, 65/18, 99/18, и „Сл. Весник на РСМ“ 89/22 и 171/22), бараат одредени планови, програми и стратегии, за кои постои веројатност дека би можеле да имаат значително влијание врз животната средина, да бидат предмет на Стратегиска оцена на животната средина (СОЖС).

Врз основа на склучен договор, Друштвото за еколошки консалтинг „ДЕКОНС-ЕМА“ ДООЕЛ Скопје го подготви Извештајот за стратегиска оцена на животната средина за Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, Општина Охрид.

2 ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Стратегиската оцена на животната средина (СОЖС) е систематски процес во кој се земаат предвид одредени превентивни мерки, кои овозможуваат заштита на животната средина од сите можни аспекти, во процесот на планирање или донесување на одлуки на ниво на „стратегиски акции“ или политики, планови и програми. Тоа е алатка, која ќе го подобри севкупниот квалитет на планирањето и програмирањето на идните активности, овозможувајќи подобро разбирање на планирањето и подобри перспективи за одржливиот развој.

2.1 Цели на Стратегиската оцена на животната средина

Целта на СОЖС е да се осигури дека информациите за значајните влијанија врз животната средина од планскиот документ се собрани и се достапни до донесувачите на одлуките, во текот на неговата подготовка и пред неговото донесување. Заради тоа, СОЖС е клучна компонента во одржливиот развој, фокусирана на заштитата на животната средина. СОЖС овозможува и учество на јавноста во донесувањето на одлуки и ја подобрува транспарентноста на тој процес, што се постигнува преку:

- Систематска оцена, намалување и мониторинг на значајните влијанија врз животната средина;
- Обезбедување дека експертизата и размислувањата на надлежните органи за животна средина, здруженијата на граѓани и јавноста се земени предвид во текот на процесот и во кој степен резултатите од оцената на животната средина и коментарите од консултациите се земени предвид во Планот.

Главни цели на СОЖС се:

- Да обезбеди механизам за идентификација, опис, оценување и известување за влијанијата/ефектите на планскиот документ врз животната средина;
- Одговорните органи (донесувачите на планскиот документ) да подготват извештај за можните значајни влијанија на планскиот документ врз животната средина и анализа на реални алтернативи;

- Да се спречат, намалат и неутрализираат негативните влијанија врз животната средина. Зголемувањето на позитивните влијанија може, исто така, да биде придобивка од СОЖС процесот;
- Да се обезбедат консултации и ангажирање на заинтересираните страни, други одговорни тела, органи на власта и јавноста уште во раната и ефективна фаза на подготовка на планскиот документ;
- Да се обезбеди мислење од јавноста (извештаи од консултации со јавноста) со која ќе се прикаже како резултатите од оцената на животната средина и мислењата, презентирани за време на постапката за СОЖС, се земени предвид во конечната верзија на планскиот документ;
- Да обезбеди следење на значајните влијанија врз животната средина од имплементацијата на планскиот документ од страна на надлежните органи, обезбедувајќи на тој начин идентификација на непредвидените негативни влијанија во рана фаза на имплементација на планскиот документ и преземање мерки за подобрување на состојбата, кога тоа е потребно.

Придобивките од спроведување на стратегиската оцена на животната средина се:

- Информираност, флексибилност и консензус во процесот на планирање;
- Интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- Секторска соработка;
- Земање предвид на националните, регионалните и локалните потреби и цели за иден развој;
- Земање предвид на целите за заштита на животната средина, во однос на планираните развојни цели;
- Обезбедување конзистентност со стратешките определби за одржлив развој;
- Добивање вистинити и реални информации, кои ќе помогнат во процесот на донесување одлуки.

2.2 Правна рамка со која се регулира постапката за Стратегиска оцена на животната средина

Постапката за спроведување стратегиска оцена на животната средина е дефинирана во поглавје X од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/12, 44/15, 129/15, 192/15, 39/216, 28/18, 65/18, 99/18, и „Сл. Весник на РСМ“ 89/22 и 171/22), при што стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, *просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето*, на Националниот акционен план за животната средина и на локалните акциони планови за животната средина, како

и врз сите стратегиски, плански и програмски документи со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието од проектот врз животната средина.

Подзаконски акти кои ја регулираат постапката за СОЖС се:

- Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 153/07 и 45/11);
- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 144/07);
- Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 153/07);
- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 147/08 и 45/11);
- Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Службен весник на Република Македонија“ бр.122/11).

При подготовка на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина земена е предвид и Директивата за стратегиска оцена на животната средина на Европската комисија (2001/42/ЕС), која е транспонирана во македонското законодавство, како и искуствата на некои од земјите членки на ЕУ.

2.3 Методологија за СОЖС

2.3.1 Постапка за СОЖС

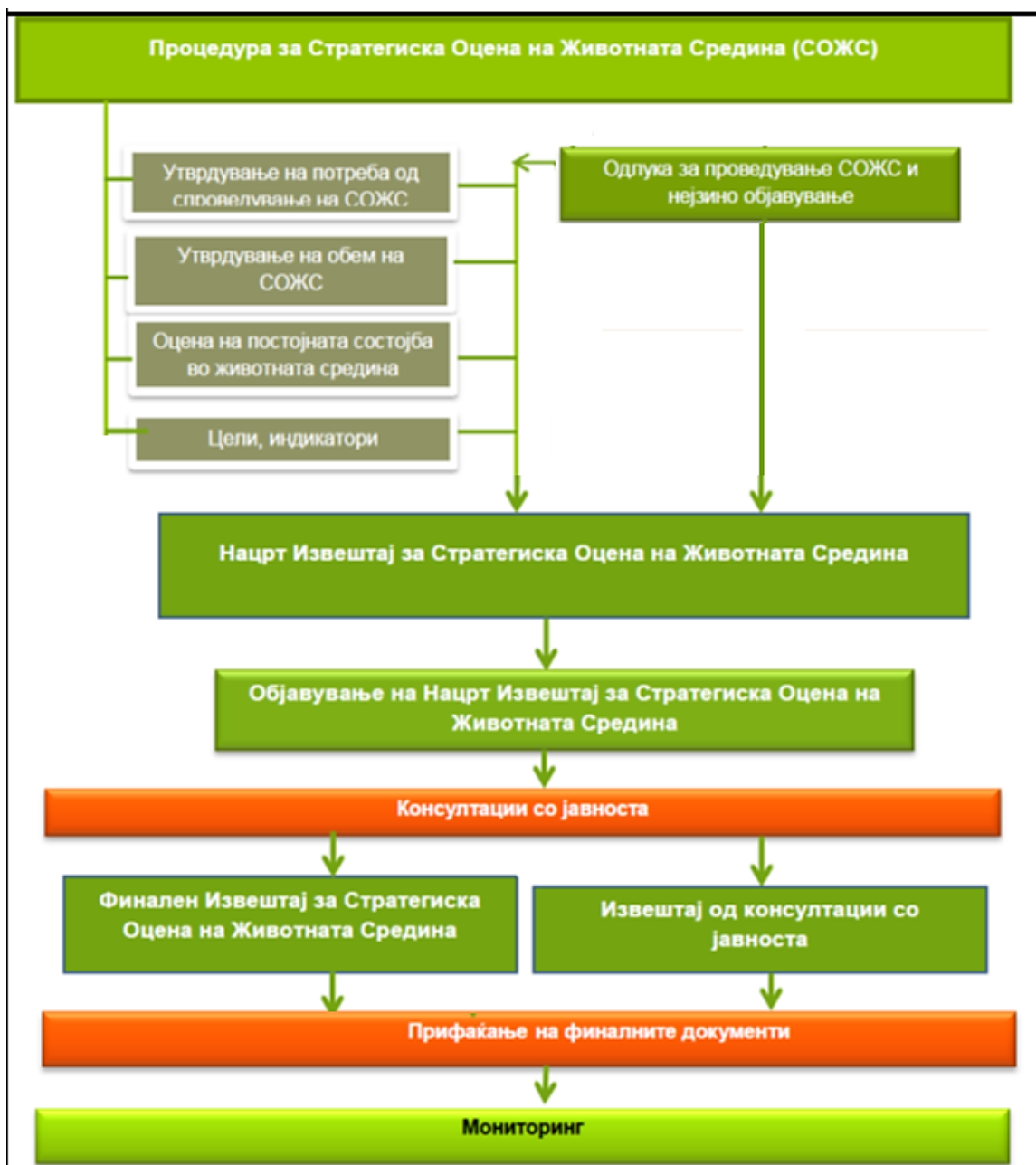
Постапката за СОЖС се спроведува во неколку фази/чекори:

Фази на СОЖС	Опис	Консултации	
		Засегнат и органи	Јавност
Проверка	Се утврдува дали Планот ќе има значителни влијанија врз животната средина и дали е потребно спроведување на СОЖС	√	
Определување на обемот	Се определува обемот на информации и нивото на детали кои ќе бидат содржани во Извештајот за СОЖС	√	√
Извештај за СОЖС	Се обезбедуваат детални информации за резултатите од СОЖС, вклучувајќи информации за аспектите кои биле предмет на оцена, како и очекуваните влијанија (позитивни и негативни) врз животната средина и социјалните аспекти од имплементација на планскиот документ. Извештајот идентификува и активности за спречување, намалување и	√	

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7,
општина Охрид

	колку што е можно повеќе, неутрализирање на значителните негативни влијанија.		
Консултации со јавноста	Консултација со засегнатите страни и засегнатата јавност во текот на определувањето на обемот на СОЖС, Извештајот за СОЖС и обезбедување јавен увид (објавување) во истите.	√	√
Прифаќање	Се обезбедуваат информации за одобриениот плански документ, односно колку од коментарите добиени во текот на консултациите биле земени предвид и методите за мониторинг на значителните влијанија од имплементацијата на планскиот документ.	√	
Мониторинг	Се овозможува следење на имплементацијата на активностите, можните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти, со цел одговорните власти да преземат мерки за намалување на негативните влијанија и подобрување во текот на имплементацијата на планските документи.	√	

Чекорите/фазите на постапката за СОЖС се презентирани во следниот дијаграм.

Слика 1 Чекори/фази на СОЖС

2.3.2 Определување на потребата и обемот на СОЖС и учество на јавноста

Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид се изработува во согласност со Законот за урбанистичко планирање („Сл. весник на РСМ“ бр. 32/20) и Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. весник на РСМ“ бр. 225/20, 219/21 и 104/22).

Цел на изработка на ДУП за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид е да се изврши планско, програмско и нормативно усогласување на планскиот опфат, како што е одредено со Генералниот урбанистички план за Град Охрид за 2002-2012.

Имајќи ја предвид основата за донесување на ДУП за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, се пристапи кон утврдување на потребата за спроведување на СОЖС, како и утврдување на обемот на Извештајот, изразени преку подготовка на Формулари, Одлука

за спроведување на постапката за СОЖС, како и друга пропратна документација. Во согласност со Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, планирањето на просторот припаѓа во точка 13 Планирање на просторот и користење на земјиштето, односно за овој плански документ е задолжително да се спроведува стратегиска оцена на животната средина.

Целта на фазата за определување на обемот е идентификација на клучните прашања за животната средина, кои треба да бидат опфатени со оцената на влијанијата на планскиот документ врз животната средина. Оваа фаза од постапката за СОЖС вклучува преглед на други релевантни планови, програми и цели на животната средина, основни информации за животната средина и предложени активности и политики разработени во планскиот документ.

Фазите на определувањето на потребата и обемот на СОЖС опфаќаат: идентификација на потребата од спроведување на СОЖС и подготовка на документи на чија основа Градоначалникот на општина Охрид донесе Одлука за спроведување на СОЖС (арх. бр. 21-13584/2 од 05.11.2024, прикажана во Додаток 1).

Подготвените документи и донесената Одлука за спроведување на стратегиска оцена на животната средина, беа доставени до надлежниот орган - МЖСПП.

Врз основа на поднесената документација, МЖСПП издаде Мислење (арх. бр. УП1-15 2047/2024 од 20.11.2024, приложено во Додаток 1 на овој документ), со кое ја потврдува потребата за спроведување СОЖС.

Целта на фазата за определување на обемот е идентификација на клучните прашања за животната средина, кои треба да бидат опфатени со оцена на влијанијата на планскиот документ врз животната средина. Оваа фаза од СОЖС процесот вклучува: преглед на други релевантни планови, програми и цели на животната средина, основни информации за животната средина и предложени активности разработени во планскиот документ. Сите споменати информации овозможуваат утврдување на обемот на СОЖС и идентификување на прашања од областа на животната средина кои треба да бидат опфатени со планскиот документ.

Нивото на детали содржано во СОЖС е определено од:

- Местоположбата на планскиот опфат и нивото на планскиот документ, во хиерархијата на планирање и донесување одлуки, како и нивото на детали на политиките утврдени со истата;
- Степенот на влијание на планскиот документ врз животната средина;
- Достапноста на постоечки информации при подготовката на СОЖС.

Обемот на Извештајот за СОЖС ги опфаќа сите теми на животната средина, дефинирани со Директивата за СОЖС, односно население и човечко здравје, биолошка разновидност, предел, воздух и климатски промени, води, почви, културно и природно наследство и материјални добра.

Во постапката на стратегиската оцена на животната средина, земени се предвид веќе донесените политики, стратегии и планови на национално ниво, регионално и локално ниво.

2.3.2.1 Учество на јавноста

Во согласност со барањата, дефинирани со Законот за животната средина и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми кои се однесуваат на животната средина, постапката за СОЖС започнува со подготовка на Формулари и Одлука за спроведување на СОЖС, постапка во која се вклучуваат засегнатите органи.

Во фазата на определување на потребата за спроведување СОЖС, Општина Охрид ги идентификуваше засегнатите страни од имплементација на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид.

Подготвената Одлука за спроведување на СОЖС и Формуларот беа објавени на веб страната на општина Охрид и беа јавно достапни за увид во период од 15 дена. Во овој период, не беа поднесени коментари, предлози, ниту жалби на објавената одлука.

Нацрт Извештајот за СОЖС ќе биде достапен за увид на јавноста на веб страната на Општина Охрид и во просториите на општина Охрид, во период од 30 календарски дена, за што јавноста ќе биде информирана преку веб страната на општина Охрид и еден дневен весник достапен на целата територија на Република Северна Македонија.

Во согласност со член 6 од Уредбата за учество на јавноста во текот на изработка на прописи и други акти како и планови и програми од областа на животната средина („Службен весник на Република Македонија” бр. 147/08 и 45/11), Општина Охрид ќе организира јавна расправа за Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид.

Засегнатата јавност навремено, преку веб страната на општина Охрид и дневен весник достапен на целата територија на Република Северна Македонија, ќе биде информирана за местото и времето на одржување на јавната расправа.

Целта на јавната расправа е да се презентира содржината на нацрт Извештајот за стратегиска оцена на животната средина пред засегнатата јавност. Од одржаната јавна расправа, ќе биде подготвен записник, кој ќе биде приложен во Додаток 2 од овој Извештај, заедно со листа на присутни на јавната расправа.

По завршување на периодот за учество на јавноста, Општина Охрид, како орган одговорен за изработка на планскиот документ, ќе изготви Извештај за консултации со јавноста, во согласност со член 69, став 5 од Законот за животната средина и член 10 став 2 од Уредбата за учество на јавноста во текот на изработка на прописи и други акти како и планови и програми од областа на животната средина („Службен весник на Република Македонија” бр. 147/08 и 45/11). Извештај за консултации со јавноста е посебен документ и ќе биде составен дел на Финалниот извештај на Стратегиската оцена на животната средина.

2.3.3 Клучни елементи/информации во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина

Во согласност со барањата на Уредбата за содржината на извештајот за СОЖС и Директивата за СОЖС, овој Извештај содржи:

- Краток преглед на содржината, главни цели на планскиот документ и поврзаност со други релевантни планови или програми;
- Информации за моменталната состојба на животната средина и што најверојатно би се случило без имплементација на планскиот документ;
- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Постојни проблеми во животната средина, кои се релевантни за планскиот опфат, вклучувајќи ги оние кои се од особено значење за животната средина од аспект на заштита на дивите птици и живеалиштата;
- Целите на заштита на животната средина одредени на национално или меѓународно ниво, релевантни за планскиот документ и начинот на кој тие цели се земени предвид при неговата изработка;
- Веројатни значајни влијанија врз животната средина, вклучувајќи и прашања, како што се биолошка разновидност, население, човеково здравје, фауна, флора, климатски фактори, материјални добра, културно наследство, вклучувајќи архитектонско и археолошко наследство, предел, како и меѓусебната зависност на овие фактори;
- Мерки за заштита, намалување и колку што е можно повеќе, неутрализирање на значајните негативни влијанија врз животната средина од имплементацијата на планскиот документ;
- Анализа на алтернативи;
- Опис на предвидените мерки во врска со мониторингот, а во согласност со законските обврски.

Извештајот за стратегиска оцена ги содржи заклучоците од оцената на можните значителни влијанија врз животната средина од предложениот плански документ.

Анализата на влијанијата врз животната средина е главно насочена кон идентификување на потенцијалните проблеми, рационализација на трошоци и правење оптимален избор на мерки за заштита на животната средина (мерки за намалување).

Ако се предвидат мерки за спречување, ублажување и неутрализација во раната фаза на подготовка на планскиот документ, влијанијата врз одредени медиуми на животната средина ќе се намалат или ефективно подобрат. При идентификување на влијанијата, се користи квалитативна оцена, односно тие се оценети како позитивни и негативни влијанија.

Исто така, Извештајот за СОЖС содржи и План за мониторинг на животната средина, чија главна цел е следење на резултатите од применетите мерки за ублажување во

текот на спроведувањето на планскиот документ и дали во текот на имплементацијата на планските цели, се имплементирани и целите за заштита на животната средина и соодветното делегирање на надлежностите.

2.4 Спроведени СОЖС активности

Период	Степен на подготовка/фаза
Ноември, 2024 година	Подготовка на Формулари и Одлука за спроведување постапка за СОЖС
Ноември, 2024 година	Донесување Одлука за спроведување СОЖС и нејзино објавување на веб страната на општина Охрид
Ноември, 2024 година	Издадено позитивно мислење по Одлуката за спроведување на постапка за СОЖС, издадена од Секторот за просторно планирање при МЖСПП
Декември 2024/ Јануари 2025 година	Подготовка и објавување на нацрт Извештајот за СОЖС на веб страната на општина Охрид
	Консултации со јавноста и заинтересираните страни во однос на нацрт Извештајот за СОЖС
	Одржана јавна расправа за нацрт Извештајот за СОЖС
	Мислење од МЖСПП за усогласеност на нацрт Извештајот за СОЖС со барањата на националното законодавство
	Завршени консултации со јавноста
	Одговор на пристигнатите забелешки од јавноста
	Финализирање на Извештајот за СОЖС
	Финално мислење по Извештајот за СОЖС - негово објавување
	Прифаќање на Планскиот документ

3 КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

3.1 Краток преглед и содржина на планскиот документ

Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, општина Охрид се изработува во согласност со согласно Годишната Програма за изработка на урбанистички планови на територијата на Општина Охрид за 2023 година.

Во согласност со член 44 став (1) и став (3) од Законот за урбанистичко планирање („Сл. весник на РСМ, бр. 32/20), Детален урбанистички план се изработува врз основа на планска програма, што се состои од текстуален и графички дел, со која се уредат намената и начинот на користење на просторот, условите за градење во рамки на опфатот и границата на опфатот.

Планскиот период на Деталниот урбанистички план е од 2023-2028 година.

Основна цел на Деталниот урбанистички план е да се изврши планско, програмско и нормативно усогласување на планскиот опфат, како што е одредено со Генералниот урбанистички план за Град Охрид за 2002-2012 (Одлука бр.07-1438/2 од 30.06.2006 г.).

Усогласувањето се однесува и за клучните плански одредби во Генералниот урбанистички план за Град Охрид за 2002-2012 (Одлука бр.07-1438/2 од 30.06.2006 г.), со кои се уредуваат планскиот опфат, намената на земјиштето и објектите, регулационите линии, односно примарната мрежа на сообраќајници и комунални инфраструктури, како и за сите други нумерички плански параметри што се однесуваат на УЗ 2, УБ 2.3, опфат 7, општина Охрид.

Со изработка на Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, општина Охрид се овозможува планирање на градежни парцели, нивна функционалност, диспозиција и капацитет, како и максимално користење на просторот. При тоа, неминовно е усогласување со постојната состојба со Генералниот урбанистички план за Град Охрид за 2002-2012 и Планот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029).

Основа за изработување на Деталниот урбанистички план се Генералниот урбанистички план на Град Охрид за 2002-2012 (Одлука бр.07-1438/2 од 30.06.2006 г.), Детален урбанистички план за дел од централно градско подрачје Поликлиника “Маларична” – Охрид за 2007-2012 (Одлука бр. 07-344/18 од 28.02.2008 г.), Планот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029) (Сл. Весник на РСМ бр. 45/20) и постојната состојба за предметниот плански опфат.

Планскиот опфат, според Планот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029) (Сл. весник на РСМ бр. 45/20), спаѓа во заштитна зона III-а, каде забранети активности се:

- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди / ѓубриво кои загадуваат;
- изградба на објекти повисоки од П+4 ката и поголем процент на изграденост од 50%;

- други активности, што може да го нарушат пределот и да ја загрозат исклучителната вредност;

Специфичните потреби во рамки на опфатот кои треба да се задоволат со овој детален урбанистички план се:

- Усогласување со планските одредби на ГУП на Град Охрид 2002-2012, со планирање на градежни парцели и површини за градење,
- Обезбедување сообраќаен пристап до секоја градежна парцела,
- Дооформување на евидентираниот простор со неизградено земјиште согласно важечката планска документација,
- Зголемување на стандардот на домувањето.

Останати цели за изготвување на овој ДУП се уредување и организирање на просторот преку:

- рационално користење на земјиштето,
- максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот,
- почитување на безбедноста во сообраќајот,
- дефинирање на рационална сообраќајната (секундарна) инфраструктура-улична мрежа и пристапи до единиците на градежното земјиште,
- почитување на јавниот интерес,
- почитување на соседското право,
- оформување на амбиентални целини,
- почитување и надградување на пејсажните вредности,
- оформување на културен пејсаж,
- почитување и валоризација на културното и градителското наследство,
- почитување и подигнување на хуманоста во просторот и непречено движење на лица со инвалидност,
- вградување на заштитни мерки,
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето,
- предвидување мерки за заштита и спасување.

3.1.1 Опис на постојна состојба (Документациона основа)

Просторот дефиниран за изработка на Детален урбанистички план за УЗ2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, се наоѓа во централното градско подрачје КО Охрид 3.

Опфатот на Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, општина Охрид е сместен во југо-западниот дел на град Охрид. Локалитетот претставува изградено земјиште. Неговата местоположба е на околу 1 km оддалеченост од центарот на град Охрид.

Слика 2 Местоположба на плански опфат

Границата на планскиот опфат за предметниот Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, општина Охрид е дефинирана согласно член 32 став (3) од Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“ бр. 225/20, 219/21 и 104/22), како дел од Урбан Блок 2.3 (согласно блоковската поделба на ГУП на Охрид) и истата се движи по осовина на улици планирани во ГУП, како и постојната сообраќајница, односно тоа се следните граници:

- на северо-исток со магистрална улица бул.„Туристичка“ (со УБ 6.2);
- на уго-истоксо пристапна ул.„Караорман“;
- На југо-запад состанбена улица „Димитар Влахов“ (со УБ 2.2);
- На северо-запад со планирана станбена улица „107“ (по претходен ДУП);

Согласно опишаните граници за Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, општина Охрид, вкупната површина на планскиот опфат изнесува 3.02 ha и е дефинирана по осовини на сообраќајници и дел по граница на КП.

Границата на планскиот опфат може да се опише и преку координатите на секоја прекршна точка, како што следува:

површина 30259.5930 m²

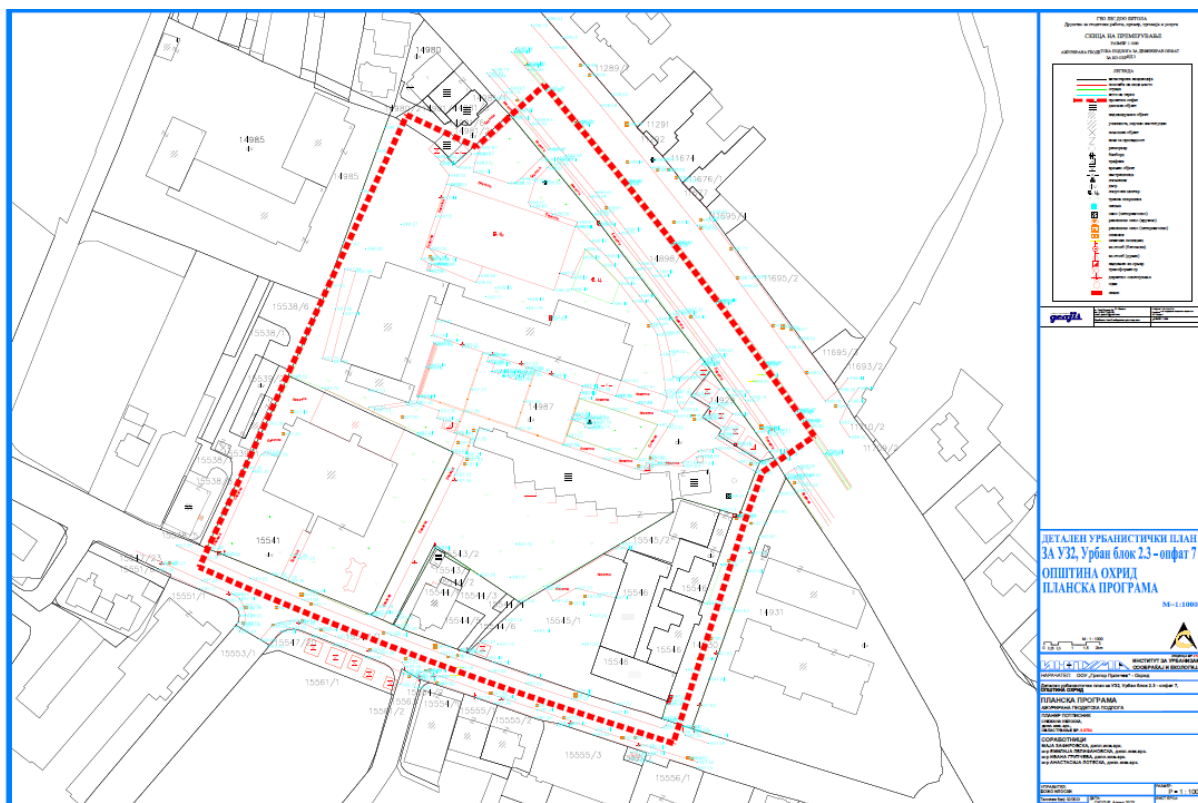
периметар 705.8553 m

- Точка - X= 4552195.5209, Y= 7484270.8401

- Точка - X= 4552212.5478, Y= 7484276.9557

- Точка - $X=4552225.4677$, $Y=7484295.5443$
- Заоблување - 0.0031
- Центар - $X=4551477.7072$, $Y=7483219.6953$
- Радиус - 1310.1896
- Почетен агол - 34.80
- Краен агол - 35.51
- Точка - $X=4552238.8143$, $Y=7484286.1440$
- Точка - $X=4552243.9960$, $Y=7484282.4212$
- Точка - $X=4552270.7729$, $Y=7484263.0430$
- Точка - $X=4552297.4029$, $Y=7484242.8361$
- Точка - $X=4552314.0568$, $Y=7484229.7033$
- Точка - $X=4552348.8468$, $Y=7484200.9696$
- Точка - $X=4552351.6750$, $Y=7484198.4933$
- Точка - $X=4552329.4192$, $Y=7484174.0699$
- Точка - $X=4552340.8782$, $Y=7484149.0929$
- Точка - $X=4552178.3099$, $Y=7484074.5095$
- Заоблување - 0.0267
- Центар - $X=4553453.5652$, $Y=7484642.4250$
- Радиус - 1395.9957
- Почетен агол - 245.99
- Краен агол - 129.11
- Точка - $X=4554261.3932$, $Y=7483947.7123$
- Точка - $X=4554138.1824$, $Y=7483796.1569$
- Заоблување - 0.0240
- Центар - $X=4553750.2157$, $Y=7484111.5644$
- Радиус - 500.0000
- Почетен агол - 129.11
- Краен агол - 252.11
- Точка - $X=4552125.0761$, $Y=7484213.5651$
- Точка - $X=4552114.9800$, $Y=7484244.8400$
- Точка - $X=4552195.5209$, $Y=7484270.8401$

Планскиот опфат претставува делумно изградено земјиште за кое има изработено ажурирана геодетска подлога, прикажана на следната слика.

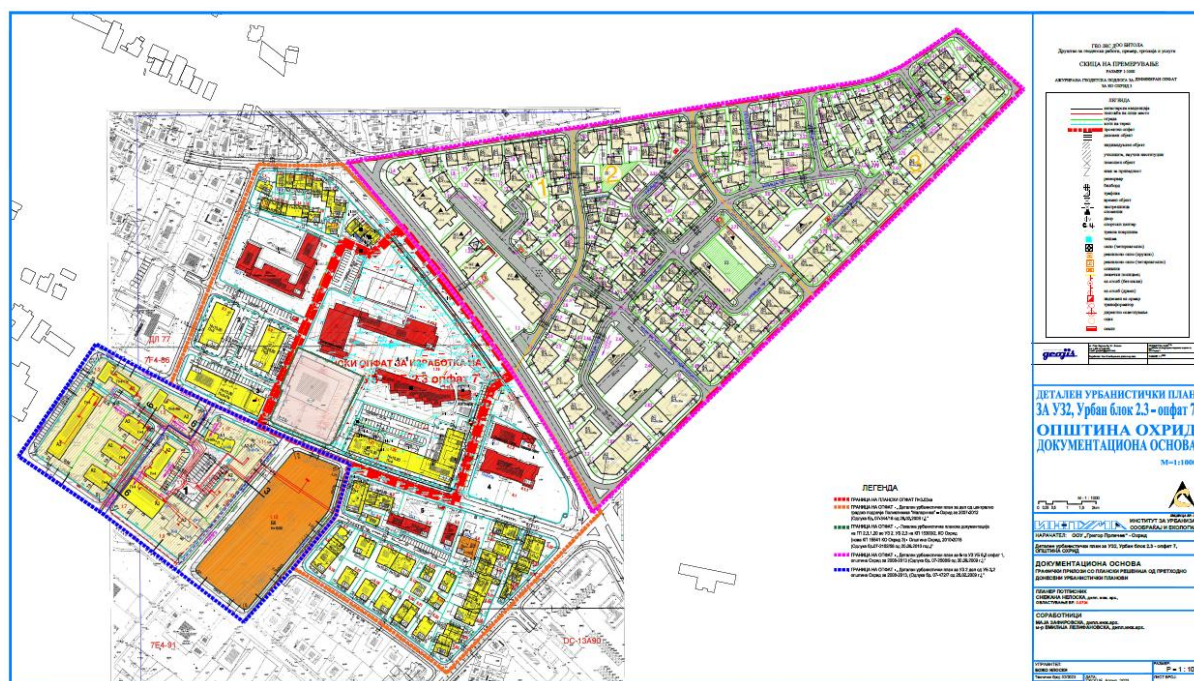
Слика 3 Ажурирана геодетска подлога

Планскиот опфат на Деталниот урбанистички план за УЗ 3, УБ 2.3 Опфат 7, општина Охрид е дефиниран со важечката планска документација:

- Генерален урбанистички план на Охрид, 2002-2012, (Одлука бр. 07-1438/2 од 30.06.2006 год.),
- Детален урбанистички план за дел од централно градско подрачје Поликлиника “Маларична” - Охрид за 2007-2012 (Одлука бр. 07-344/18 од 28.02.2008 г.),
- Локална урбанистичка планска документација на ГП 2.3.1.20 во УЗ 2, УБ 2.3 на КП 15300/2, КО Охрид (нова КП 15541 КО Охрид 3) - Општина Охрид, 2010- 2015 (Одлука бр.07-2152/58 од 20.09.2010 год.).

Соседно планови кои граничат со планскиот опфат се:

- Детален урбанистички план за УЗ 2 дел од УБ 2.2 општина Охрид, 2008-2013, (Одлука бр. 07-472/7 од 26.02.2009 год.) и
- Детален урбанистички план за 6-та УЗ УБ 6.2 опфат 1, општина Охрид за 2008- 2013 (Одлука бр. 07-2508/9 од 30.09.2009 г.).

Слика 4 Графички прилози со плански решенија од претходно донесени урбанистички планови. Анализата на постојната состојба покажува дека предметниот локалитет е главно ангажиран со градби од јавен карактер.

Предметниот простор со површина од 3,03 ha е ангажиран со содржини прикажани во следната табела.

ДУП за УЗ 2, УРБАН БЛОК 2.3 - ОПФАТ 7, ОПШТИНА ОХРИД - ПОСТОЈНА		
A1 - КУКИ ЗА ДОМУВАЊЕ	944.18m ²	3.12%
A2 - ЗГРАДИ ЗА ДОМУВАЊЕ	184.45m ²	0.61%
B1 - МАЛИ ЕДИНИЦИ ЗА КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ ДЕЈНОСТИ	198.76m ²	0.66%
V1.1 - ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ	16299.80m ²	53.87%
V 2.2 - АМБУЛАНТИ ОД ОПШТА МЕДИЦИНА	1259.67m ²	4.16%
V 2.8 - ЗГРАДИ ЗА ПРЕДШКОЛСКО ОБРАЗОВАНИЕ И ГРИЖА	4342.26m ²	14.35%
N3 - НЕИЗГРАДЕНО ЗЕМЛИШТЕ	2527.70m ²	8.35%
E1 - СООБРАЌАЈНИ, ЛИНИСКИ И ДРУГИ ИНФРАСТРУКТУРИ	4502.79m ²	14.88%
ВКУПНО ПОСТОЈНИ НАМЕНИ	30259.59m²	100.0%

Деталниот урбанистички план, како основна цел, ги има зацртано насоките на идниот просторен развој со создавање на услови за планирање на организирани простори согласно законската регулатива, одредување на намени на градежни парцели со комплементарни, компатибилни и алтернативни намени на основната класа на намена, дефинирани со законска регулатива, планирање на површини за градба на објекти со нивна катност и максимална висина до венец, имајќи ги во предвид Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“, бр. 32/20 и 111/23) и Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“, бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), приоритетните погодности и ограничувања преку анализата на постојната состојба и создавање на основна концепција за планираните површини со сообраќајни и инфраструктурни решенија.

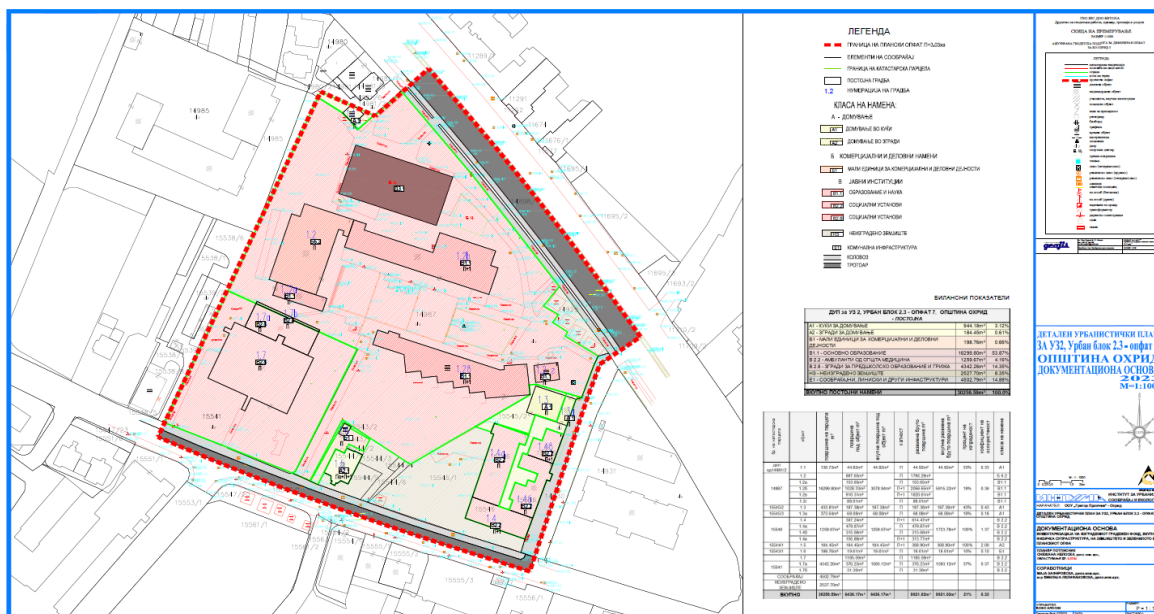
3.1.2 Инвентаризација на земјиштето во проектниот опфат, изградениот градежен фонд, вкупната физичка супраструктура и инсталации во рамки на проектниот опфат

➤ Нумерички податоци

Листа од извршена инвентаризација на просторот е прикажана во следната табела и на следната слика.

Табела 1 Листа од извршена инвентаризација на просторот

бр. на катастарска парцела	објект	површина на парцела m ²	површина под објект m ²	вкупна површина под објект m ²	катност	развиена бруто површина m ²	вкупна развиена бруто површина m ²	процент на изграденост	коэффициент на искористеност	класа на намена
дел од 14981/2	1.1	136.73m ²	44.92m ²	44.92m ²	П	44.92m ²	44.92m ²	33%	0.33	A1
14987	1.2	16299.80m ²	897.65m ²	3078.94m ²	П	1795.29m ²	5915.22m ²	19%	0.36	B 6.2
	1.2a		153.65m ²		П	153.65m ²				B 1.1
	1.2б		1028.33m ²		П+1	2056.65m ²				B 1.1
	1.2в		910.31m ²		П+1	1820.61m ²				B 1.1
	1.2г		89.01m ²		П	89.01m ²				B 1.1
15545/2	1.3	433.81m ²	187.38m ²	187.38m ²	П	187.38m ²	187.38m ²	43%	0.43	A1
15545/3	1.3a	373.64m ²	68.08m ²	68.08m ²	П	68.08m ²	68.08m ²	18%	0.18	A1
15546	1.4	1259.67m ²	307.24m ²	1259.67m ²	П+1	614.47m ²	1723.78m ²	100%	1.37	B 2.2
	1.4a		479.87m ²		П	479.87m ²				B 2.2
	1.4б		315.68m ²		П	315.68m ²				B 2.2
	1.4в		156.88m ²		П+1	313.77m ²				B 2.2
15544/1	1.5	184.45m ²	184.45m ²	184.45m ²	П+1	368.90m ²	368.90m ²	100%	2.00	A2
15543/1	1.6	198.76m ²	19.61m ²	19.61m ²	П	19.61m ²	19.61m ²	10%	0.10	B1
15541	1.7	4342.26m ²	1185.59m ²	1593.12m ²	П	1185.59m ²	1593.12m ²	37%	0.37	B 2.2
	1.7a		376.23m ²		П	376.23m ²				B 2.2
	1.7б		31.30m ²		П	31.30m ²				B 2.2
СООБРАКАЈ		4502.79m ²								
НЕИЗГРАДЕНО ЗЕМЈИШТЕ		2527.70m ²								
ВКУПНО		30259.59m²	6436.17m²	6436.17m²		9921.02m²	9921.02m²	21%	0.33	

Слика 5 Инвентаризација на изградениот градежен фонд, вкупната физичка супраструктура, на земјиштето и зеленилото во планскиот опфат

ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА НА ИЗГРАДЕНАТА КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА СООБРАЌАЈ

До локалитетот се пристапува од југо-исток, од ул. „Караорман“ и југо-запад од улица „Димитар Влахов“.

ХИДРОТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА

За постојната хидротехничка инфраструктура, од надлежната институција ЈП „Водовод“ - Охрид добиени се податоци за постојната мрежа:

- водоводна мрежа: \varnothing 250 и \varnothing 2”.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Според дописот за податоци и информации бр. 10-25/7-165 од 20.04.2023 од ЕВН Македонија АД Скопје, во планскиот опфат има постоечки електро-енергетски мрежи и објекти, односно - 0.4kV подземна мрежа.

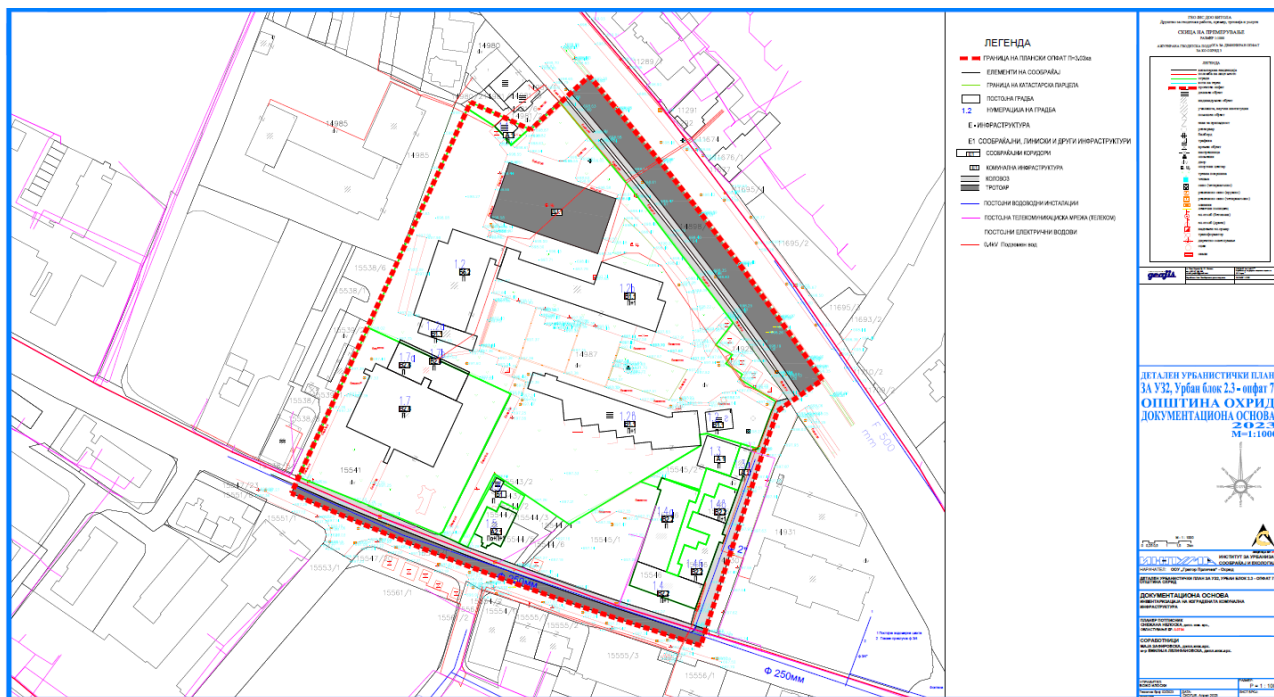
Планскиот опфат не се пресекува со електро-енергетски објекти во сопственост на АД Мепсо.

ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОПРЕМА

Според податоците добиени од Македонски Телеком во границата на планскиот опфат има постојни телекомуникациски инсталации кои ги опслужуваат сите активни корисници на просторот, и тоа:

- оптички кабли.

Инвентаризација на изградената комунална инфраструктура се презентирани на графичкиот прилог од документационата основа, прикажан на следната слика.

Слика 6 Инвентаризација на изградената комунална инфраструктура

3.1.3 Инвентаризација на градби со режим на заштита на културно наследство, постојни споменични целини, културни предели и друго

Споменички целини, градби од културно – историско значење не се инвентаризирани. Доколку при реализација на Детален Урбанистички план за УЗ2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, се појави археолошко наоѓалиште, да се постапи во согласност со одредбите на член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“, бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13 и 37/14 и Службен весник на Република Северна Македонија бр. 20/19).

Планскиот опфат, според Планот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029) („Сл. весник на РСМ“ бр. 45/20), припаѓа во заштитна III зона. Третата зона на заштита се дели на три подзони. Предметниот Детален урбанистички план спаѓа во зона III–а, во која се забранети следните активности:

- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- изградба објекти повисоки од П + 4 ката и поголем процент на изграденост од 50%;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загрозат исклучителната вредност.

3.1.4 Планирана состојба

Просторот, дефиниран за изработка на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, се наоѓа во централното градско подрачје КО Охрид 3.

Границата на планскиот опфат, за предметниот Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 Опфат 7, општина Охрид, изнесува 3,03 ha.

Границата на проектниот опфат е прикажана со линија, која ги поврзува сите прекршни точки, претставена со координатите по X и Y за секоја прекршна точка, прикажани во поглавје Документациона основа (3.1.1).

Планскиот опфат е земјиште кое во основа е дефинирано како:

- парцелирано градежно земјиште (градежни парцели); и
- земјиште за општа употреба (комунална инфраструктура).

Согласно дефинираните намени и наведените услови од Генералниот урбанистички план за Охрид за 2002-2012, Деталниот урбанистички план, за дел од централно градско подрачје Поликлиника “Маларична” – Охрид (2007-2012) и Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“, број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), во границите на планскиот опфат дефинирани се градежни парцели и јавно земјиште со следните поединечни основни класи на намени:

A2- Домување во згради

B1 – Образование и наука

B2 – Здравствена и социјална заштита

D2 – Заштитно зеленило

Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури

Парцелираното градежно земјиште, односно градежните парцели, се дефинирани така што нивните граници се совпаѓаат со границите на катастарските парцели (освен во деловите каде што согласно важечките стандарди и нормативи за урбанистичко планирање нема услови за формирање на градежна парцела). Кон површината за општа употреба извршено е усогласување до совпаѓање со регулационата линија на планираните коридори на сообраќајниците.

Во графичкиот приказ на планската документација, прикажани се (графички и нумерички) следните податоци:

- број на градежна парцела;
- граница и површина на градежна парцела (m^2);
- граница и површина во која може да се гради (m^2);
- максимален процент на изграденост на земјиштето (%);
- вкупна површина по катови (m^2);
- максимален коефициент на искористеност на земјиштето (κ);
- основна и компатибилна класа на намена на земјиштето и градбите;
- максимална висина на венец (m');
- максимален број на катови;

Максималната висина на венецот е планирана во однос на тротоарот од планираната улица, односно, заштитниот тротоар на градбите, земен како нулта ката.

Планираната висина на градбите треба да биде пресметана со следните висини:

- ката на тротоар (нулта ката): $\pm 0.00 m$;
- катна висина за друга намена: ќе се дефинира со проектна програма за градбите.

Планираната катност на градбите со намена А2-Домување во згради е П+4, В1-Образование и наука изнесува П+1 а планираната катност на градбите со намена В2-Здравствена и социјална заштита, изнесува П+1.

Заради флексибилност на планската документација, дадена е можност за избор на компатибилни класи на намени на основната класа на намена, со максимално дозволен процент од 40% на учество на збирот на компатибилните класи во однос на основната.

Со Планот се утврдени следните основни класи на намени:

А – ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ

А2 – Домување во згради

В – ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ И ИНСТИТУЦИИ

В1 – Образование и наука

В2 – Здравствена и социјална заштита (детска градинка)

Д – ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ

Д2 – Заштитно зеленило

Е – ИНФРАСТРУКТУРА

Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури

Класите на намени се впишани на самата површина за изградба за секоја градежна парцела, поединечно.

За градбите со основна класа на намена А2 - Домување во згради, предвидени се компатибилни намени во однос на основната класа на намена и тоа:

Б1 – Мали единици за комерцијални и деловни дејности, со максимален процент на застапеност од 40% во однос на основната класа на намена,

За градбите со основна класа на намена В1 - Образование и наука, предвидени се компатибилни намени во однос на основната класа на намена и тоа:

Д3 – Спорт и рекреација на зелени површини, со максимален процент на застапеност од 20% во однос на основната класа на намена,

За градбите со основна класа на намена В2 - Здравствена и социјална заштита, предвидени се компатибилни намени во однос на основната класа на намена и тоа:

Б1 – Мали единици за комерцијални и деловни дејности, со максимален процент на застапеност од 40% во однос на основната класа на намена,

Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради, со максимален процент на застапеност од 40% во однос на основната класа на намена,

Д3 – Спорт и рекреација на зелени површини, со максимален процент на застапеност од 40% во однос на основната класа на намена,

➤ **Демографска анализа**

Со Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид се планираат 2 објекти со намена А2-Домување во згради со бруто развиена површина од 10564 m².

Од тука 10501/25 m²/ж =420 жители,

Вкупна густина на населеност на ниво на опфат изнесува 139 жит./ha

За планираниот број на жители: 420 жители, може да се пресмета дека 4% ќе бидат деца на возраст од 1 до 6 години, односно 17 деца. За 60% од нив ќе се јави потреба да бидат згрижени во предучилишна установа, односно 10 деца кои би ја посетувале градинката „Јасна Ристеска“, која се наоѓа во рамки на планскиот опфат.

➤ **Сообраќајно решение**

Сообраќајниот пристап до локацијата се остварува преку следните улици: бул. „Туристичка“, од северо-источна, ул. „Караорман“ од југо-источна страна, ул. „Димитар Влахов“ и новопланирана пристапна улица ул. „ПР1“ од југо-западна страна и ул. „107“.

Во овој план дефинирани се трасите и профилите на следните улици, како дел од примарната и секундарната сообраќајна мрежа:

1. Магистрална улица, бул. „Туристичка“

- Коловоз.....2 x 9,50m(2x3,50m+2,50m)

-
- Тротоари.....2 x 5,80m(4,00m+1,80m)
 - Разделно зеленило.....2,00m

Вкупно: 32,60m

2. Сервисна улица, ул. “Димитар Влахов “:

- Коловоз.....8,00m(2x2,75m+2,50m)
- Тротоари.....3,50m+2,50m

Вкупно: 14,00m

3. Станбена улица, ул.„Караорман“

- Коловоз.....8,00m(2x2,75m+2,50m)
- тротоари..... 2,00m+ 1,50m

Вкупно:

11,50m

4. Станбена улица, ул.„107“

- Коловоз.....5,50m(2x2,75m)
- тротоари..... 1,50m+1,50m

Вкупно: 8,50m

5. Пристапна улица, ул. „ ПР 1“:

- Коловоз.....7,00m(2x3,50m)

Комплетна сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална, треба да се изведе согласно прописите од областа на сообраќајот.

Стационарниот сообраќај се решава во рамки на сопствените парцели и преку јавни паркиралишта кои им служат на посетителите и корисниците на градбите, намените и институциите и се сместени во нивна непосредна близина, согласно член 128 од Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“, број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Потребниот број на паркинг места се пресметува во зависност од класата на намена согласно Правилникот за урбанистичко планирање.

НИВЕЛМАНСКО РЕШЕНИЕ

Појдовна основа при изработка на вертикалното решение во рамки на локалитетот да биде дадената нивелета и постојниот терен на локалитетот.

Во најголема мерка да се почитува природниот пад на теренот. Подолжните наклони на сите сообраќајници да се движат во границите на дозволените.

➤ ЕЛЕКТРО – ЕНЕРГЕТИКА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

Вкупната површина по осовините на сообраќајниците изнесува 3.03 ha. Според предвидените коефициенти за дефинирање на потребите на електрична моќност за:

- комерцијални, деловни, јавни институции и комунална супраструктура - 193kW/ha
-
-

- зеленило и рекреација и површини под секундарна инфраструктура - 15kW/ha

- корисници - 1kW/корисник

Планиран број на жители за ДУП УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7 изнесува 420 жители.

Планиран број на посетители и вработени на ниво на опфат изнесува 100 посетители.

Вкупен број на жители/посетители изнесува 520.

Вкупната едновремена електрична снага изнесува:

$Pen1 = 3.134 \text{ ha} * 193 \text{ kW/ha}$ $Pen1 = 604,8 \text{ kW}$

$Pen3 = 0.27 \text{ ha} * 15 \text{ kW/ha}$ $Pen3 = 4,05 \text{ kW}$

$Pen4 = 520 \text{ корисници} * 1 \text{ kW}$ $Pen4 = 520 \text{ kW}$

$Pen = Pen1 + Pen2 + Pen3 + Pen4$ $Pen = 1129 \text{ kW}$

На постоечките среднонапонски водови се предвидени заштитни појаси согласно член 108 од мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Кабловското напојување со среднонапонска и нисконапонска електрична мрежа ќе се определи и ќе се развива во понатамошниот тек на разработка на техничката документација, односно со изработка на урбанистички проекти и идејни и основни проекти за електрична мрежа од страна на стручните служби на ЕВН.

УЛИЧНО ОСВЕТЛУВАЊЕ

Сообраќајниците во планскиот опфат, во поглед на светлотехничките параметри, се класифицираат во следните класи:

- класа „В-2”, споредни, локални
- класа „В”, паркинг простори

За овие класи на сообраќајници се препорачуваат следните светлотехнички параметри.

„В-2“ (С)

- сјајност на коловозот $L_m = 1-1,5 \text{ cd/m}^2$
- средна погонска осветленост $E_{sr} = 15-25 \text{ Lx}$
- просечна рамномерност $j_r = 40\%$
- висина на монтажа на светилките $H = 8 \text{ m}$
- светлосен извор VTFE-250W
- начин на поставување еднореден

„В“ - паркинг простори

- средна погонска осветленост $E_{yg} = 10-20 \text{ Eh}$
 - просечна рамномерност $j_r = 25\%$
 - висина на монтажа на светилки $N = 8(10) \text{ (m)}$
 - светлосен извор VTFE - 250W
-
-

- начин на поставување двореден (еднореден).

➤ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Корисниците од ова подрачје во телекомуникацискиот сообраќај се приклучени преку телефонската централа во Охрид.

Целиот регион е покриен со сигнал на компаниите за мобилна телефонија.

За дефинирање на потребниот број на телефонски приклучоци, од првостепено значење е намената на објектот. Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се изведе според принципот стан - телефон и за јавните функции бројот на телефонски приклучоци треба да се врши според нивната големина, бројот на вработени, нивната функција и слични критериуми.

Поврзувањето на телефонски потрошувачи ќе се изведе во согласност со развојните програми на Македонски Телеком АД Скопје.

➤ ВОДОСНАБДУВАЊЕ

Од анализата на постојната состојба констатирано е дека предметниот локалитет се снабдува со вода од градска водоводна мрежа.

Водоснабдувањето на новопредвидените објекти се предвидува со приклучување на градска водоводна мрежа. Водоснабдителната норма треба да изнесува 400 l/ден/жит.

Планиран број на жители за ДУП УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7 изнесува 423 жители.

Планиран број на посетители и вработени на ниво на опфат изнесува 100 посетители

Вкупен број на жители/посетители изнесува 520.

$$Q_{\text{ср/ден}} = 135,6 \text{ m}^3/\text{ден} = 135,600 \text{ l/ден} = 1,57 \text{ l/s}$$

$$Q_{\text{мак/ден}} = Q_{\text{ср/ден}} \times a_1 = 1,57 \times 1,5 = 2,36 \text{ l/s}$$

$$Q_{\text{мак/час}} = Q_{\text{мак/ден}} \times a_2 = 2,36 \times 1,3 = 3,07 \text{ l/s}$$

Оваа потребна количина вода до водокорисниците ќе се дистрибуира преку постојната и новопроектираната дистрибутивна водоводна мрежа.

Од анализата на постојната состојба констатирано е дека е потребно да се изврши реконструкција на постојната водоводна мрежа, со цел да се подобри квалитетот на снабдување со вода за пиење на корисниците на просторот во планскиот опфат.

➤ ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА

Планирана е изградба на сепаратен систем на канализација т.е. изградба на посебна мрежа за одведување на атмосферски води и посебна фекална канализациска мрежа.

При проекција, одделните канализациски системи се условени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот. Канализирањето е предвидено да се врши гравитациски.

Со проекцијата на хидротехничката инфраструктура се предвидува генерално решавање на фекалната канализација, која ќе се состои од канали што ќе се водат по планираните сообраќајници.

Количината на отпадните води ќе се пресметува како 80% од максималната часовна потрошувачка на вода, зголемена за 20% од инфилтрација на подземни води.

Имајќи предвид дека водоснабдителната норма е планирана на 400 l/s/човек, максималната часовна отпадна вода по жител изнесува:

$$Q_{\text{фек}} = Q_{\text{ср}}/\text{ден} \times 0,8 = 153,28 \text{ m}^3/\text{ден}$$

➤ **АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА**

Атмосферската канализација, предвидува одвод на атмосферски отпадни води, кој ќе се состои од посебни канали, што ќе се водат по главните сообраќајници и по сообраќајниците за кои постојат услови за канализирање по гравитациски пат.

Атмосферската канализација ќе ги евакуира отпадните атмосферски води од кровните површини на објектите, од површините на улиците и зелените површини.

Количината на отпадните атмосферски води ќе се одреди со емпириски формули, а во зависност од сливната површина, средниот коефициент на отекување, коефициентот на ретардација (задоцнување) и интензитетот на врнежи, количината на атмосферска вода за одводнување изнесува:

$$Q = 4,61 \times 110 \times 0,5 = 253,6 \text{ l/s}$$

Усвоено е цевките за планираната атмосферска канализација да бидат Ø300mm по трасите на примарната сообраќајна мрежа, со минимален пад од 0,25%.

➤ **Градежни парцели**

Во рамките на планскиот опфат дефинирани се 4 градежни парцели.

Градежна парцела 2.3.1

Основна класа на намена: В2 – Здравствена и социјална заштита – детска градинка

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Б1, Б4, Д3, (40%). Нивната застапеност не може да биде поголема од 40% од вкупната површина на основната намена В2.

Површина на градежна парцела: 4146 m²

Површина за градба: 2073 m²

Процент на изграденост: 50%

Коефициент на искористеност: 1,0

Висина на венец: 7.00 m

Број на катови: П+1

Пристап: од пристапна улица ул.„ПР1“

Паркирање: Паркирањето се решава во рамки на јавни паркиралишта.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела 2.3.2

Основна класа на намена: В1 – Образование и наука – основно образование

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Д3, (20%). Нивната застапеност не може да биде поголема од 20% од вкупната површина на основната намена В1.

Површина на градежна парцела: 14045 m²

Површина за градба: 4254 m²

Процент на изграденост: 30%

Коефициент на искористеност: 0,5

Висина на венец: 8.50 m

Број на катови: П+1

Пристап: од пристапна улица ул.,„ПР1“

Паркирање: Паркирањето се решава во рамки на јавни паркиралишта.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела 2.3.3

Основна класа на намена: А2 – Домување во згради

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Б1, (40%). Нивната застапеност не може да биде поголема од

40% од вкупната површина на основната намена А2.

Површина на градежна парцела: 907 m²

Површина за градба: 450 m²

Процент на изграденост: 50%

Коефициент на искористеност: 2,5

Висина на венец: 16.20 m

Број на катови: П+4

Пристап: од новопланирана пристапна улица ул.,„ПР1“, и станбена ул.,„Караорман“

Паркирање: Паркирањето се решава во рамки на сопствена парцела.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Максимална височина на нулта плоча: Максималната височина на нултата плоча во однос на котата на теренот за сите видови градби со намена домување или мешани намени на домување со комерцијални намени во приземјето треба да е 1.20 m

Градежна парцела 2.3.4

Основна класа на намена: А2 – Домување во згради

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Б1, (40%). Нивната застапеност не може да биде поголема од

40% од вкупната површина на основната намена А2.

Површина на градежна парцела: 3302 m²

Површина за градба: 1650 m²

Процент на изграденост: 50%

Коефициент на искористеност: 2,5

Висина на венец: 16.20 m

Број на катови: П+4

Пристап: од станбена ул.„Караорман“

Паркирање: Паркирањето се решава во рамки на сопствена парцела.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Максимална височина на нулта плоча: Максималната височина на нултата плоча во однос на котата на теренот за сите видови градби со намена домување или мешани намени на домување со комерцијални намени во приземјето треба да е 1.20 m.

➤ **НУМЕРИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ**

Планот предвидува урбанизација со почитување на сите законски одредби и нормативи.

- Површината во рамките на опфатот е 3,03 ha,
- Вкупна бруто развиена површина е 21989 m²,
- Процентот на изграденост на ниво на опфат е 28%,
- Коефициентот на искористеност е 0,73.

Планирани површини по класи на намена на ниво на цел опфат, прикажани во следната табела.

ДУП за УЗ 2, УРБАН БЛОК 2.3 - ОПФАТ 7, ОПШТИНА ОХРИД - ПЛАНИРАНА		
А2 - ДОМУВАЊЕ ВО ЗГРАДИ	4209m ²	13.9%
В1 - ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА - ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ	14045m ²	46.4%
В2 - ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА - ГРАДИНКА	4146m ²	13.7%
Д 2 - ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО	155m ²	0.5%
Е1 - СООБРАЌАЈНИ, ЛИНИСКИ И ДРУГИ ИНФАСТРУКТУРИ	7705m ²	25.5%
ВКУПНО ПЛАНИРАНИ НАМЕНИ	30260m²	100.0%

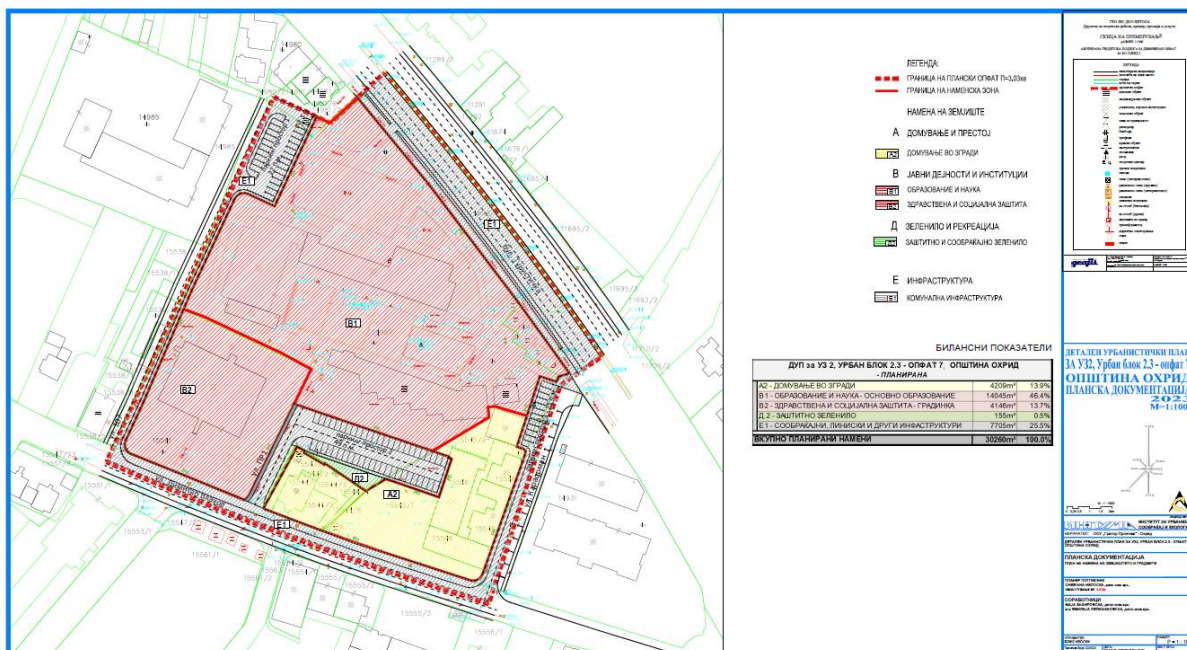
➤ **Нумерички показатели за градежните парцели**

Планирани вкупни етажни површини за градење по намена на градбите, урбанистички параметри како што се процентот на изграденост на земјиштето, коефициент на искористеност на земјиштето, површини на градежните парцели, планираните површини за градење, висините на планираните градби. Табелата ги прикажува урбанистичките параметри на ниво на градежна парцела и на ниво на плански опфат.

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид

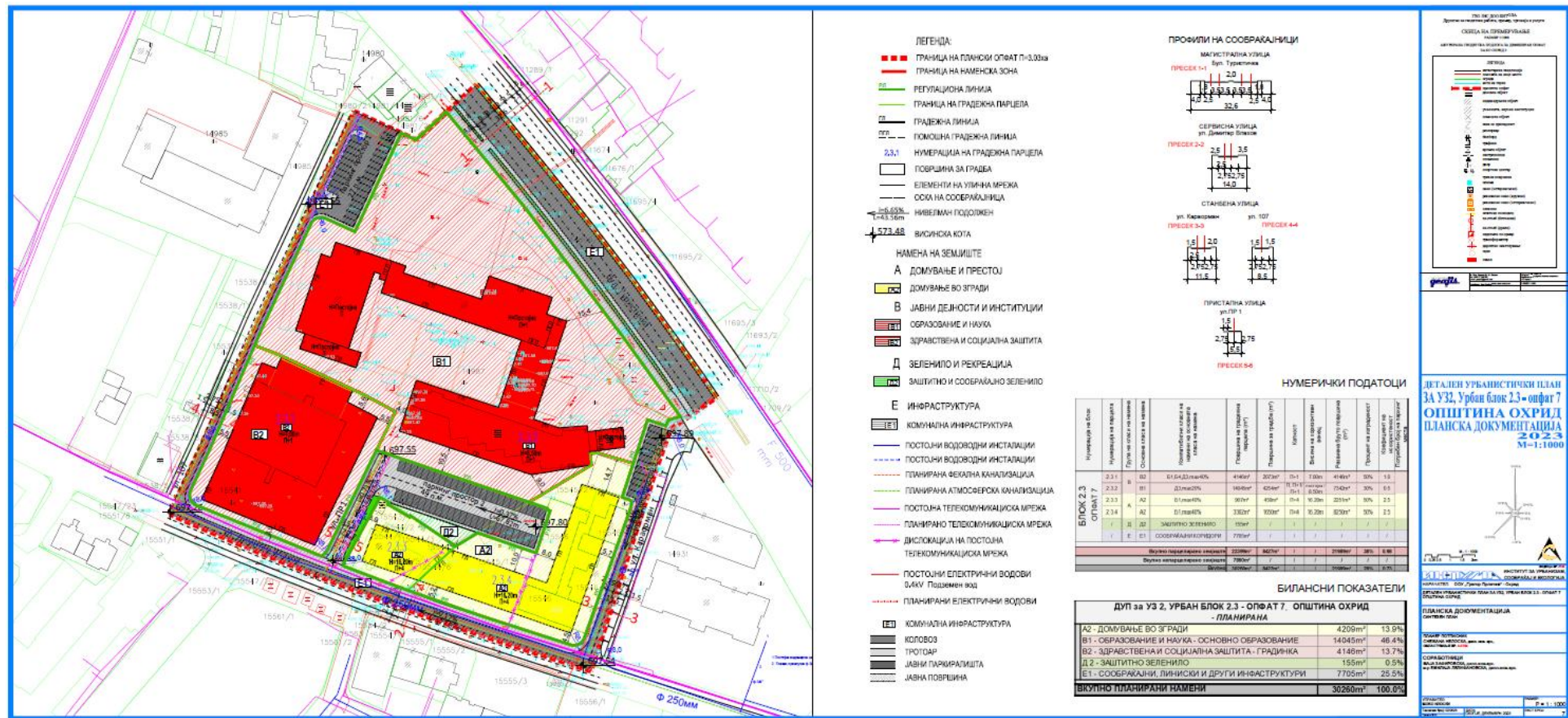
Нумерација на блок	Нумерација на парцела	Група на класи на намена	Основна класа на намена	Компатибилни класи на намени на основната класа на намена	Површина на градежна парцела (m ²)	Површина за градба (m ²)	Катност	Висина на хоризонтанен венец	Развиена бруто површина (m ²)	Процент на изграденост	Коефициент на искористеност	Потребен број на паркинг места
БЛОК 2.3 ОПФАТ 7	2.3.1	В	В2	Б1,Б4,Д3,max40%	4146m ²	2073m ²	П+1	7.00m	4146m ²	50%	1.0	
	2.3.2		В1	Д3,max20%	14045m ²	4254m ²	П, П+1/ П+1	постојна / 8.50m	7342m ²	30%	0.5	
	2.3.3	А	А2	Б1,max40%	907m ²	450m ²	П+4	16.20m	2251m ²	50%	2.5	
	2.3.4		А2	Б1,max40%	3302m ²	1650m ²	П+4	16.20m	8250m ²	50%	2.5	
	/	Д	Д2	ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО	155m ²	/	/	/	/	/	/	/
	/	Е	Е1	СООБРАЌАЈНИ КОРИДОРИ	7705m ²	/	/	/	/	/	/	/
Вкупно парцелирано земјиште					22399m²	8427m²	/	/	21989m²	38%	0.98	
Вкупно непарцелирано земјиште					7860m²	/	/	/	/	/	/	
Вкупно					30260m²	8427m²	/	/	21989m²	28%	0.73	

План на намена на земјиштето и градбите за планираната состојба е прикажана на следната слика.

Слика 7 План на намена на земјиштето и градбите

Синтензниот план на планската документација е прикажан на следната слика.

Слика 8 Синтезен план

3.2 Предмет и главни цели на Планскиот документ

Основна цел на Деталниот урбанистички план е да се изврши планско, програмско и нормативно усогласување на планскиот опфат, како што е одредено со Генералниот урбанистички план за град Охрид за 2002-2012 (Одлука бр.07-1438/2 од 30.06.2006 г.). Усогласувањето се однесува и за клучните плански одредби во Генералниот урбанистички план, со кои се уредуваат планскиот опфат, намената на земјиштето и објектите, регулационите линии, односно примарната мрежа на сообраќајници и комунални инфраструктури, како и за сите други нумерички плански параметри што се однесуваат на УЗ 2, УБ 2.3, опфат 7, Општина Охрид.

Деталниот урбанистички план ги дефинира насоките на идниот просторен развој со создавање на услови за планирање на организирани простори согласно законската регулатива, одредување намена на градежни парцели со комплементарни, компатибилни и алтернативни намени на основната класа на намена, дефинирани со законска регулатива, планирање на површини за градба на објекти со нивна катност и максимална висина до венец, имајќи ги во предвид Законот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“, број 32/20 и 111/23) и Правилникот за урбанистичко планирање („Службен весник на РСМ“, број 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), приоритетните погодности и ограничувања преку анализата на постојната состојба и создавање на основна концепција за планираните површини со сообраќајни и инфраструктурни решенија.

Целите на урбанистичкиот план се доследна примена на актуелната законска и подзаконска регулатива, и развој што ќе овозможи подобар степен на искористеност на градежното земјиште и подобра комунална инфраструктура, како и непречена реализација на планските одредби преку:

- рационално уредување и користење на просторот кое обезбедува ефикасно зачувување на просторните ресурси, капацитети и природни добра,
- создавање и унапредување на условите за хумано живеење и работа на граѓаните со меѓусебно усогласена и урамнотежена разместеност на човечките дејности и активности во просторот, како и хармоничен развој и заштита на интегралните вредности на просторот,
- надминување на урбаните бариери на лицата со инвалидитет и обезбедување на функционалната пристапност и мобилност помеѓу градбите и подрачјата во и помеѓу населените места на сите граѓани, особено на лицата со намалена или отежната подвижност, децата, постарите и други,
- одржлив просторен развој обезбеден со разумно користење на просторот и заштита на природата, природните добра и животната средина, односно стратегија на одржливост која ќе обезбеди просторен развој што ќе ги превенира и одбегне ризиците од загадување и деградација на околината.

3.3 Корелација на целите на Планот со други релевантни планови и програми/плански документи и цели на заштита на животната средина

Просторното и урбанистичкото планирање е континуиран процес, кој се обезбедува со изработување, донесување и спроведување на просторни и урбанистички планови, со

цел да се обезбеди уредување и хуманизација на просторот и заштита и унапредување на животната средина и природата.

Еден од најголемите предизвици на политиката на животната средина е остварувањето на оптимален баланс меѓу економската, социјалната и еколошката димензија на развојот, со што се обезбедува реално оправдан и одржлив развој.

Дел од целите на заштитата на животната средина, дефинирани на национално и меѓународно ниво, ќе бидат инкорпорирани при подготовка на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, како и во периодот на неговата имплементација.

Урбанистички план претставува основен развоен документ и има за цел:

- рационално користење на земјиштето,
- максимално вклопување на објектите и инфраструктурата со теренот,
- оформување препознатлива амбиентална целина,
- почитување и заштита на правото на човекот на работа,
- почитување и надградување на пејсажните вредности,
- оформување културен пејзаж,
- вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето,
- подигање хуманоста во просторот и непречено движење на хендикепираните лица,
- почитување и валоризација на културното и градителското наследство,
- вградување на мерки за заштита на природата и животната средина,
- вградување мерки за заштита и спасување,
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето,
- почитување на законските прописи за дадената намена,
- утврдување параметри и насоки за изработка на соодветна Урбанистичко Планска и Проектна документација од пониско ниво, согласно важечката законска регулатива, кои ќе се изработуваат согласно од Законот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ, број 32/20) како и Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ, број 225/20, 219/21 и 104/22)
- пропишување општи и посебни услови за градење, преку параметри, кои се потребни за изработување соодветна понатамошна проектна документација за изградба.

Во следната табела е даден краток преглед на целите на други релевантни локални, регионални и национални плански документи, во корелација со целите и активностите кои ги предвидува Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7.

Табела 2 Корелација на целите на УП вон опфат на урбанистички план за Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид со целите на релевантните национални, регионални и локални плански и стратешки документи

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
Национални стратешки/плански документи		
<p>Просторен план на Република Македонија (2002-2020)</p>	<p>-Остварување стабилен, ефикасен и динамичен стопански развој, со квалитативни структурни промени на вкупното стопанство и воспоставување на поусогласени односи во репродукцијата;</p> <p>-Постојано подобрување на материјалните, културните, општествените и другите услови за живот и работата на граѓаните, задоволување на потребите и јакнење на материјалната и социјалната сигурност на населението, како основна и трајна определба на општеството;</p> <p>-Остварување на порамномерен регионален развој, со побрз развој на стопански недоволно развиените краишта;</p> <p>-Остварување на рационално користење, организирање и уредување на просторот во согласност со потребите од рационално разместување на производните сили;</p> <p>-Менување на односот кон природната средина со системска, материјална, образовна и друга поддршка на нејзиното зачувување, заштита и унапредување.</p> <p>-Утврдување на програмски индикатори и мониторинг за следење на здравствената состојба на населението, во релација со квалитетот на средината;</p> <p><u>Цели поврзани со водата:</u></p> <p>-реализација на активностите за санација и ревитализација на подрачјата со загрозен квалитет на животната средина, идентификувани со Националниот акционен план преку посебни програми за заштита на водите,</p> <p>- рационализација при користењето на водата од сите субјекти, како на површинските, така и на подземните води и осигурување на минимални протоци на водотеците заради постигнување на поволни капацитети на реципиентите при прием на загадувањето.</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Генералните насоки и насоки за урбанизација на предметниот плански опфат врз кои се темели Просторниот план се земени предвид при урбанистичкото планирање на просторот.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<p><u>Цели за зачувување на природното наследство</u></p> <p>– зачувување и заштита на сите простори (места) со исклучиви и неповторливи природни вредности од значење за научната, културно образовната, воспитната, рекреативната и други функции.</p>	
<p>Стратегија за регионален развој на Република Северна Македонија 2021-2031</p>	<p>Со Стратегијата за регионален развој 2021– 2031 се утврдуваат следниве стратешки цели:</p> <p>1) Порамномерно економски развиени, еколошки одржливи и конкуренти плански региони низ доследно спроведена паметна специјализација и посилно стимулирање на приватните инвестиции во синергија со јавните инвестиции;</p> <p>2) Атрактивни плански региони со унапредени локални услуги, ефективен пристап до пазарот на труд, обезбеден повисок степен на родова еднаквост и ефективна социјална заштита на најранливите групи од населението.</p> <p>3) Значително зајакната политика за регионален развој, подобрени финансиски инструменти за нејзино спроведување и изградени административни капацитети на централно, регионално и локално ниво.</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Имплементацијата на ДУП е во корелација Стратегија за регионален рамномерен развој, бидејќи ќе овозможи планско уредување на опфатот, рамномерност во развивањето на регионот со примена на еколошките принципи и унапредување на локалните услуги, што се темели врз демографските карактеристики и потребите на граѓаните.</p>
<p>Национална Стратегија за води (2011-2041)</p>	<p>Главна цел на Стратегијата е зачувување на добра состојба на водата, спречување на загадувањето на водата, спречување на хидро-морфолошките промени и рехабилитација на статусот на водата каде што е нарушен.</p> <p>Посебните цели кои треба да се постигнат со интегрираното управување со водите во Република Македонија се:</p> <p>--Заштита на луѓето и материјалните добра од штетните ефекти на водата;</p> <p>-Да се постигне и да се зачува добар статус на водата на површинските и подземните водни тела;</p> <p>-Заштита на водата и екосистемите зависни од вода;</p> <p>--Обезбедување потребни количини вода, со соодветен квалитет, за разни комерцијални цели;</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Во Планската документација се предвидени мерки и активности за управувањето со водите, односно активности за водоснабдување, одведување на отпадните води, со цел заштита на квалитетот на површинските водни тела и сл.</p> <p>Со ДУП се предвидува:</p> <p>новопредвидените објекти да се приклучат на градската водоводна мрежа и</p> <p>-изградба на сепаратен систем на канализација т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<p>-Усогласување на мерките на управување со водите со корисниците на просторот од другите сектори;</p> <p>-Одржливо управување со водите со рационално и одржливо користење на водните ресурси.</p>	
<p>Национална стратегија за одржлив развој (2009-2030)</p>	<p>Одржливиот развој имплицира развој, кој ги задоволува потребите на сегашните генерации, без да ја загрози можноста на идните генерации да ги задоволат своите потреби. Со други зборови, при планирањето на нашите секојдневни активности, треба да размислуваме и за идните генерации.</p> <p>Основни цели на Стратегијата за одржлив развој се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се користи механизмот за чист развој според протоколот од Кјото како дополнителна алатка за спроведување на проекти за намалени емисии на стакленички гасови и поттик на руралниот развој. <p>Исто така, во Стратегијата е ставен акцент на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обезбедување заштита на природата во Македонија базирана на принципите на „Натура 2000“ мрежата преку засилена имплементација на Стратегијата за биолошка разновидност и Акциониот План; - Промовирање нова мрежа за мониторинг на животната средина; - Контрола на квалитетот на воздухот и да се намалат заканите по човековото здравје и функционирањето на екосистемите; - Да се воведат управување со водните ресурси и да се намали загубата на вода и влијанието од загадувањето како основа за развој на планови за управување со речни корита; - Да се поддржат шумскиот, земјоделскиот и руралниот развој, како основни економски активности во синергија со Планот за зачувување и управување на природните ресурси. 	<p><i>Усогласеност:</i> Во Планската документација земен е предвид прифатениот концепт на Р.С. Македонија за одржлив развој, како начин кој води до економски напредок, социјална благосостојба и одржување рамнотежа во животната средина.</p>
<p>Стратегија за регионален развој на Република Македонија (2009-2019)</p>	<p>Главните стратешки цели на Стратегијата се:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Конкурентни плански региони што се одликуваат со динамичен и одржлив развој; -Поголема демографска, економска, социјална и просторна кохезија помеѓу и во рамките на планските региони во Република Македонија. <p>За постигнување на овие цели дефинирани се приоритети:</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Одредбите и целите на Планот се во корелација со целите на оваа стратегија и ќе допринесат за остварување на една од главните цели за поголема демографска, економска, социјална и просторна кохезија во рамките на овој плански регион.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<p>Стратешка цел 1:</p> <p><i>Приоритет 1.1.</i> Поттикнување на економскиот раст во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.2.</i> Развивање на современа и модерна инфраструктура во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.3.</i> Препознавање и искористување на иновативниот потенцијал и подигнување на техничко-технолошката основа на носечките индустрии во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.4.</i> Подигнување на нивото на човечкиот капитал во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.5.</i> Креирање на конкурентски предности на планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.6.</i> Оптимално користење и валоризација на природните ресурси и енергетските потенцијали во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.7.</i> Заштита на животната средина во планските региони</p> <p>Стратешка цел 2:</p> <p><i>Приоритет 2.1.</i> Демографска ревитализација и порамномерна дистрибуција на населението помеѓу и внатре во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 2.2.</i> Градење на функционално-просторни структури за подобро интегрирање на урбаните со руралните средини во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 2.3.</i> Зголемување и порамномерна дисперзија на инвестициите и вработеноста помеѓу и во рамките на регионите,</p> <p><i>Приоритет 2.4.</i> Подигнување на степенот на социјален развој во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 2.5.</i> Поддршка на подрачјата со специфични развојни потреби,</p> <p><i>Приоритет 2.6.</i> Развивање на прекугранична и меѓусебна соработка на планските региони,</p>	

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<i>Приоритет 2.7.</i> Подигнување на капацитетите за планирање и реализација на развојот во планските региони.	
Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)	<p>Дел од општите и посебни стратешки цели во управувањето со отпадот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Воведување на стабилни финансиски ресурси и соодветни економски механизми за обезбедување на целосно покривање на трошоците за одржување на интегрираниот систем за управување со отпад; -Воспоставување систем за собирање податоци/информации за изворите, природата, количествата и судбината на тековите на отпадот, како и за капацитетите за обнова на материјали/енергија и за депонирање на отпадот и обезбедување на потребниот пристап на јавноста до истиот; -Воспоставување на технички современ систем за управување со отпад; -Примена на ефикасни и исплатливи техники за управување со посебните текови отпад; 	<i>Усогласеност:</i> Во Планската документација се предвидени мерки за управувањето со отпадот.
План за управување со отпад на Република Северна Македонија за 2021-2031	<p>Главните приоритети утврдени со Стратегијата се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решавање на проблемите со отпадот на местото каде што се создаваат • Селекција на различните видови на отпад • Користење на отпадот како замена за необновливите природни ресурси • Интегрирана мрежа на постројки за третман и отстранување на отпад <p>Преминот кон циркуларната економија е важен дел од напорите за модернизирање на економија. Во однос на управувањето со отпад се предвидува:</p>	<i>Усогласеност:</i> Во Планската документација се предвидени мерки и активности во однос на управувањето со отпадот. Во границите на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид се предвидува поставување контејнери за собирање на отпадот.

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<ul style="list-style-type: none"> • Да се управува со отпадот како со ресурс; • Отпадот кој се создава по глава на жител да се намалува; • Да се изнајдат економски опции за повторна употреба и рециклирање; • Поголемо рециклирање на материјалите согласно висококвалитетни стандарди; • Депонирањето да биде сведено на минимум. 	
Национална стратегија за животна средина и климатски промени, 2014-2020	Главната цел на Национална стратегија за животна средина и климатски промени (нацрт) од аспект на одржлив развој е насочена кон подобрување на целокупниот квалитет на живот и избегнување на трајни штети врз животната средина. Од аспект на заштита на животната средина, целта е да се зачува и подобри квалитетот на водата, воздухот и почвата во Република Македонија, да се зачува постојната биолошка разновидност и природните ресурси. Од аспект на климатските промени целта на Стратегијата е да се намалат нивните негативни влијанија.	<i>Усогласеност:</i> Целите на урбанистичкиот проект се во насока на подобрување на квалитетот на живот, со примена на мерки за заштита на животната средина.
Национална стратегија за биолошка разновидност со акционен план, (2018-2023)	Главна цел на Стратегијата е: -Намалување на директните и индиректните притисоци врз биолошката разновидност; -Подобрување на статусот на биолошката разновидност преку зачувување на екосистемите, видовите и генетската разновидност заради зголемување на придобивките од биолошката разновидност и екосистемските услуги.	Со Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7 се предвидува уредување на земјиштето, намената и сл. во плански опфат, кој се наоѓа во граници на ГУП за град Охрид. Подрачјето е веќе урбанизирано, поради што директните притисоци врз биолошката разновидност нема И покрај тоа, со зголемување на процентот на класата на намена А2 домување во станбени згради ќе доведе до зголемување на бројот на жители во границите на ДУП, а со тоа и зголемување на потребата од водоснабдување, генерирање отпадни води и отпад кои може да предизвикаат индиректен притисок врз биолошката разновидност, односно Охридското Езеро, кое е прогласено за споменик на природата.
Национална стратегија за заштита на природата (2017-2027)	Од дефинираните цели во Националната стратегија за заштита на природата, карактеристични за конкретниот плански документ се следните национални цели за заштита на природата: НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ 2: Да се заштитат, зачуваат и мониторираат компонентите на геодиверзитетот, геонаследството, биолошката и пределската разновидност. НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ 4: Да се воспостави и практикува одржливо користење на геодиверзитетот, геонаследството и другите компоненти	

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	на природата (биолошката и пределската разновидност) преку употреба на традиционални знаења, иновации, најдобри практики и позитивни стимулации за зачувување и одржливо користење на природата.	
Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција (2005)	Владината политика за оваа Стратегија е да спроведе детална анализа за статусот на имплементација на Конвенцијата, да обезбеди насоки и препораки за надминување на проблемите кои произлегуваат од имплементацијата на Конвенцијата и да препорача акционен план за спроведување на предложените мерки и следење на дадените насоки.	Во постапката за СОЖС ќе биде обезбедено учество на јавноста.
Регионално ниво		
План за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029)	<p>Во Планот за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) се дефинирани следните цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Зајакнување на управувањето со природното и културното наследство во Охридскиот Регион ➤ Минимизирање на влијанијата на водите во сливот на Охридското Езеро ➤ Примена на одржливо земјоделство и шумарство ➤ Развивање на одржлив туризам ➤ Контрола врз внесувањето на алохтони видови ➤ Реставрација и ревитализација на живеалиштата ➤ Одржливо рибарство ➤ Заштита на пределот ➤ Ублажување и адаптација на климатските промени ➤ Обновување на урбанистичко-аритектонските вредности ➤ Зачувување и презентација на селектирани археолошки локалитети ➤ Подобрување на конзерваторскиот третман на заштитените добра 	<p><i>Усогласеност:</i> При изработката на Планската документација земени се предвид барањата на управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) и истите се инкорпорирани во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид.</p> <p>Исто така, во Планската документација се пропишани и мерки за заштита на природното и културното наследство на Охридскиот Регион.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Подигање на свеста за значењето на природното и културното наследство во Охридскиот Регион 	
<p>Програма за развој на Југозападниот плански регион (2021-2026)</p>	<p><u>Среднорочни целите на Програмата за развој на Југозападниот плански регион,</u> се следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ЈЗПР да ја унапреди својата економија и родовиот паритет преку користење на компаративните предности на човечките и материјалните ресурси, подобрување на инфраструктурата, инвестициска активност во МСП со нови технологии, знаење и иновативност, пристап до финансии и одржливост на животната средина, земјоделието и руралниот развој. ➤ Конкурентно образование според потребите на локалните заедници, бизнис заедницата и пазарот на трудот, унапредување на родовата еднаквост и подобрување на пристапот до образование и социјални услуги на граѓаните, во насока на намалување на одлив на млади и депопулација, со продуктивно вработување и социјална згриженост на деца, изнемоштени и социјално зависни лица и ранливи категории. ➤ Унапредениот туризам, природното и културното наследство, заштитената животна средина и користењето на обновливите извори на енергија се фактори за препознатлив одржлив развој во ЈЗПР. 	<p><i>Усогласеност:</i> Имплементацијата на Планот ќе допринесе за подобрување на инфраструктурата, образовните институции, услови за живеење и сл.</p>
<p>Просторен План на Охридско Преспанскиот Регион 2005-2020</p>	<p>Просторниот план на Охридско-преспанскиот регион, како долгорочен, интегрален, развоен документ, каде е дефинирана просторната организација на Регионот, има за цел создавање на порационална организација на различните видови на користење на земјиштето, како и нивна меѓусебна поврзаност, со што би требало да се избалансираат потребите од социо-економски развој, заштита на животната средина и нивото на техничката опременост на просторот.</p> <p>Дел од целите на идниот економски просторен развој на Регионот се:</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Изработката на планската документација претставува исполнување на целите за просторен развој на регионот, заштита на биолошката и пределската разновидност, односно природното наследство. Концепцијата за просторно планирање на Општина Охрид се темели на основните принципи, развојни цели и одредби, дефинирани во Просторниот План за Регионот.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<ul style="list-style-type: none"> - Разместување на производните и услужни дејности во просторот врз принципот на рационално користење, организирање и уредување на земјиштето; - Квалитативни структурни промени на стопанските сектори; - Поттикнување на развојот на стопански недоволно развиените подрачја како детерминанта на позабрзан и порамномерен стопански развој; - Алокација на производните и услужни дејности со примена на системска, материјална, едукативна и друга поддршка за зачувување, заштита и унапредување на природната и создадена средина. 	
<p>Регионалниот план за управување со отпад на Југозападен плански регион</p>	<p>Регионалниот план за управување со отпад на Југозападен плански регион ја има следнава визија и цел:</p> <p>Визија: Да се обезбеди регионална планска рамка за одржливо управување со отпадот и преработка на ресурсите преку развивање на интегриран систем за управување со отпад со следниве општи цели:</p> <p>Цел А: Минимизирање на негативните влијанија на животната средина и на здравјето на луѓето предизвикани од создавањето и управувањето со отпад.</p> <p>Цел Б: Минимизирање на негативните општествени и економски влијанија и максимизирање на социјалните и економските можности,</p> <p>Цел В: Усогласеност на законските барања, целите, принципите и политиките поставени во европската и националната правна и регулаторна рамка.</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Во планскиот опфат се предвидува поставување контејнери за собирање на комунален отпад, со цел спречување на негативните влијанија од отпадот и правилно управување со истиот</p>
Локално ниво		
<p>Локален еколошки акционен план на општина Охрид (2019 - 2025)</p>	<p>Дел од примарните цели на ЛЕАП на општина Охрид се:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Спроведување барања за заштита на животната средина на локално ниво; 	<p><i>Усогласеност:</i> Целите на Планската документација се во директна врска со целите на ЛЕАП на општина Охрид, особено во делот кој се однесува на спроведување на барањата за заштита и унапредување на светското природно и културно наследство како дел од Охридскиот</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Интегрирање на политиката за заштита на животната средина во останатите секторски политики; ➤ Поттикнување на сите субјекти кон поголема одговорност за заштитата на животната средина, особено јавноста; ➤ Промовирање на еколошки одржлив пристап во сите сфери на делување на Општината; ➤ Продолжување на процесот на приближување кон политиките на Европската унија во областа на животната средина, на локално ниво; ➤ Спроведување на барањата за заштита и управување со светското природно наследство како дел од Охридскиот УНЕСКО Регион; ➤ Обезбедување финансиски средства за решавање на приоритетните еколошки проблеми итн. 	<p>УНЕСКО Регион и интегрирање на политиката за заштита на животната средина.</p>
<p>Стратегија за локален економски развој 2007</p>	<p>Стратешки цели за тематска област – Инфраструктура и заштита на животна средина (сообраќајна и комунална, урбано и просторно планирање):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Довршување на канализациона и водоводна инфраструктура и соодветен третман на отпадните и атмосферските води на територијата на општина Охрид според светски стандарди; • Регулација и рехабилитација на сливното подрачје на Охридското Езеро; • Воспоставување механизам за ефикасно управување со инфраструктурата и интегрална заштита и управување со животната средина, светското природно и културно наследство почитувајќи ги законските регулативи и обврските превземени со потпишување на досието со УНЕСКО; • Стратегија за управување со цврстиот отпад; • Доградба и осовременување на сообраќајната инфраструктура; 	<p><i>Усогласеност:</i> Со планот е предвидено изградба на сепаратна канализациона мрежа за зафаќање на отпадните води, што е во насока на заштита и унапредување на светското природно и културно наследство како дел од Охридскиот УНЕСКО Регион.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<ul style="list-style-type: none"> • Користење на алтернативни обновливи извори на енергија и изградба на систем за централно затоплување на градот; <p>Стратешки цели за тематска област - Култура, културно-историско и природно наследство:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Засилена иницијатива за донесување на закон за Охрид; • Изградба и подобрување на инфраструктурните, техничките и кадровски капацитети; • Засилена, координирана и зголемена промоција и презентација на културното и природното богатство и културните настани; • Нови форми и активности за координиран и одржлив развој на културното и природното наследство. 	
<p>План за управување со отпад на општина Охрид за период 2018 -2020 година</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на собирањето и транспортот на отпадот, - Промоција на минимизирањето на отпадот (Изградба на интегрирана инфраструктура за управување со отпад – инсталација за преработка на материјали за рециклирање); - Интервенција во системот за собирање на комунален отпад; - Подобрување на управувањето со депонијата за комунален отпад (Ремедијација на постоечките нестандартни депонии и дивите депонии); - Превенција на создавање на отпад (Јавна кампања (континуирано) и организирање акции во училишта); - Селектирање на рециклабилни фракции; - Биоразградлив отпад (Воведување на основен систем за примарна селекција и рециклажа до 50%); - Промоција на учеството на јавноста и промена во однесувањето (Кампања за зголемување на јавната свест за управувањето со отпад и за селекција на отпад и компостирање); 	<p><i>Усогласеност:</i> Во Планот е наведено дека за заштита на животната средина се применува законот за управување со отпад.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<p>- Мониторинг и информирање (Следење на индикатори) – Организациона и институционална поставеност (Воспоставување на тарифен систем).</p>	
<p>Стратегија за развој на туризмот на општина Охрид 2020</p>	<p>Основната цел на туризмот во Општина Охрид е одржливиот развој со примена на принципите на УНЕСКО. Туризмот треба биде фактор на функционална туристичка дестинација, основа за креирање на туристички производи конкурентни на туристичкиот пазар и иновативни и квалитетни солуции.</p> <p>Клучни стратешки цели:</p> <p>1) Охрид како туристичка дестинација да се потпира на заштитата и унапредувањето на животната средина како основна развојна компонента при што управувањето со капацитетот на просторот, отворениот инвестициски процес и туристичката инфраструктура ќе бидат од приоритетно значење.</p> <p>2) Компетенциите, иновациите и квалитетот да овозможат користење на прифатлива јавна свест за значењето на туризмот, а низ подобрен едукативен, комуникативен и управувачки процес, да се дојде до позитивни ефекти од развојот на туризмот.</p> <p>3) Креирање на туристички производи како плод на туристичките вредности на Општина Охрид низ кои придобивки ќе имаат засегнатите страни преку кооперативни партнерства.</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Целите на Планската документација не се во директна врска со целите на Стратегијата за развој на туризмот на општина Охрид, но имплементацијата на планските содржини може да бидат во насока на подобрување на туризмот, како резултат на обезбедување на сместувачки капацитети и соодветна здравствена заштита.</p>
<p>Стратегија за развој на зеленило на Општина Охрид 2023 - 2032</p>	<p>Стратешка цел на Стратегијата е исполнување на визијата, Охрид да стане одржлив „зелен град“, со мрежа висококвалитетни и атрактивни зелени површини, што ќе придонесе за благосостојбата и здравјето на сите граѓани и посетители, притоа зачувувајќи ја животната средина и биодиверзитетот. Со исполнување на визијата, ќе се задоволи и законската обврска за 25 m² по глава на жител.</p> <p>Стратешките цели за исполнување на Стратегијата се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се претвори сивото во зелено; - Зеленило за сите; 	<p><i>Усогласеност:</i> Со планот се дава препорака дека процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.</p> <p><i>Неусогласеност:</i> Планот не е во корелација со целите на Стратегијата за развој на зеленило на Општина Охрид, бидејќи со планот се предвидува зголемување на процентот на домување во згради а со тоа и зголемување на бројот на жители и намалување на процентот на неизградено земјиште во границите на планскиот опфат.</p>

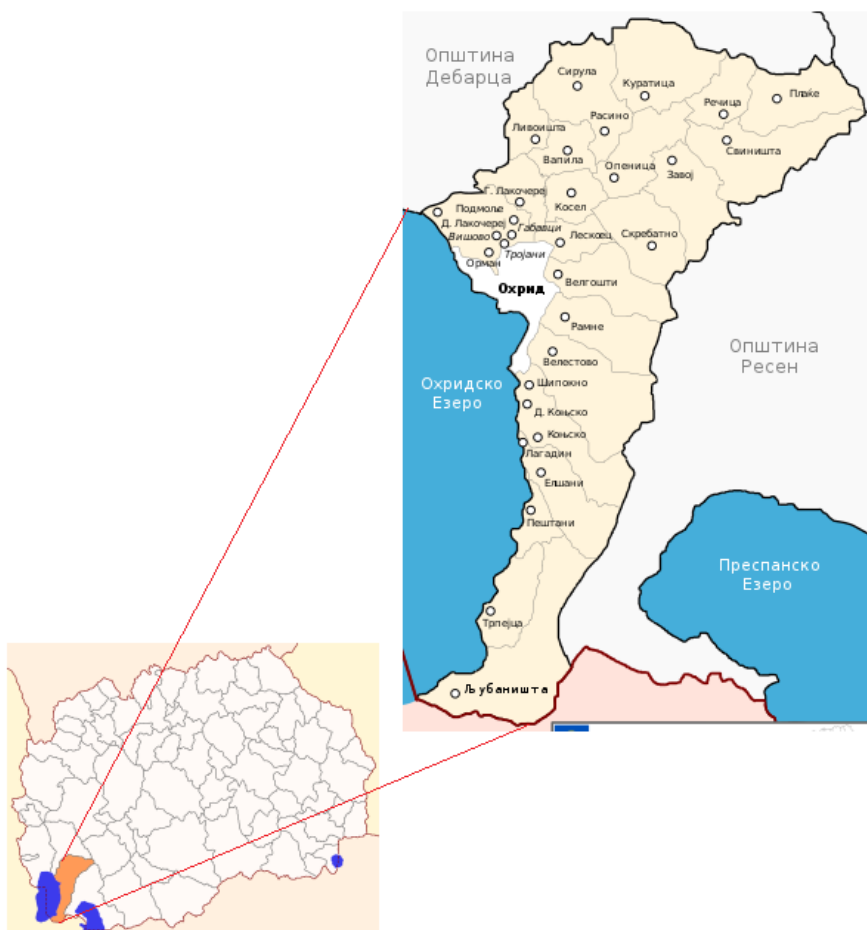
Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<ul style="list-style-type: none"> - Зелени кровови и сидови; - Да ја донесеме природата во градот; - Да зазеленуваме заедно. 	
<p>План за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух за општина охрид за период 2023-2027</p>	<p>Цел на планот за подобрување на квалитетот на воздухот е “до 2030 година значително да се намали бројот на смртни случаи и заболувања од опасни хемикалии од воздух, загадување на вода и почва” како и целта 11.6 (“до 2030 година, да се намали негативното влијание од животната средина во градовите по глава на жител, вклучително и со посебно внимание на квалитетот на воздухот и управувањето со комуналниот и другиот отпад”).</p>	<p><i>Неусогласеност:</i> Планот не е во корелација со целите на Планот за подобрување на квалитетот на воздухот, бидејќи со Планот се предвидува зголемување на процентот на домување во згради, односно зголемување на бројот на жители во границите на планскиот опфат, а намалување на процентот на неизградено земјиште.</p>

4 РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ НА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

4.1 Географска положба и демографски карактеристики

Општина Охрид се наоѓа во југозападниот дел на Република Северна Македонија, лоцирана на североисточниот брег на Охридското Езеро, со површина од 389,93 km². Сместена е помеѓу високите планини Јабланица и Мокра Планина од западната и Галичица од источната страна.

Општина Охрид се граничи со општините Дебарца на запад и север, Демир Хисар на североисток, Ресен кон исток, а на југ Општината се граничи со Р. Албанија.

Слика 9 Местоположба на Општина Охрид во Р. Северна Македонија

Општина Охрид, како единица на локална самоуправа, ја сочинуваат 28 населени места, односно градот Охрид и селата: Вапила, Велгошти, Велестово, Горно Лакочереј, Долно Коњско, Долно Лакочереј, Елшани, Завој, Коњско, Косел, Куратица, Лагадин, Лескоец, Ливоишта, Љубаништа, Опеница, Орман, Пештани, Плаќе, Подмоље, Рамне, Расино, Речица, Свињишта, Сирула, Скребатно, Трпејца и Шипокно. Населените места се организирани во 18 урбани и 26 месни заедници заедници, дадени во следниот табеларен преглед.

Административен центар на Општината е градот Охрид. Урбаната зона на Охрид е составена од Стариот Град, кој е лоциран во средината на урбаната зона, а кој го сочинуваат Варош, Месокастро и рибарската населба Канео.

Во следните табели се прикажани податоците на населението во општина Охрид во согласност со пописот во 2021 година. Податоците за вкупно резидентно население, домаќинства и станови во општина Охрид се дадени во следната табела.

Табела 3 Податоците за вкупно резидентно население, домаќинства и станови во општина Охрид

Општина	Вкупно резидентно население	Домаќинства	Станови
Охрид	51 428	18 368	33 660

Вкупно попишани, вкупно резидентно население и вкупно нерезидентно население, според етничката припадност и пол, во општина Охрид, во согласност со Попис 2021 се дадени во следната табела.

Табела 4 Вкупно попишани, вкупно резидентно население и вкупно нерезидентно население, според етничката припадност и пол, по општини-Попис 2021

Општина	Вкупно попишани			Вкупно резидентно население			Вкупно нерезидентно население		
	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени
Охрид	56 365	27 946	28 419	51 428	25 231	26 197	4 937	2 715	2 222
Македонци	43 614	21 619	21 995	40 488	19 903	20 585	3 126	1 716	1 410
Албанци	3 242	1 620	1 622	1 942	921	1 021	1 300	699	601
Турци	2 065	1 026	1 039	1 831	890	941	234	136	98
Роми	238	102	136	232	100	132	6	2	4
Власи	327	165	162	314	157	157	13	8	5
Срби	326	154	172	281	131	150	45	23	22
Бошњаци	33	17	16	23	10	13	10	7	3
Други неспомнати	2 172	1 108	1 064	2 008	1 006	1 002	164	102	62
Не се изјасниле	14	10	4	13	9	4	1	1	-
Непознато	45	25	20	7	4	3	38	21	17
Лица за кои податоците се преземени од административни извори	4 289	2 100	2 189	4 289	2 100	2 189	-	-	-

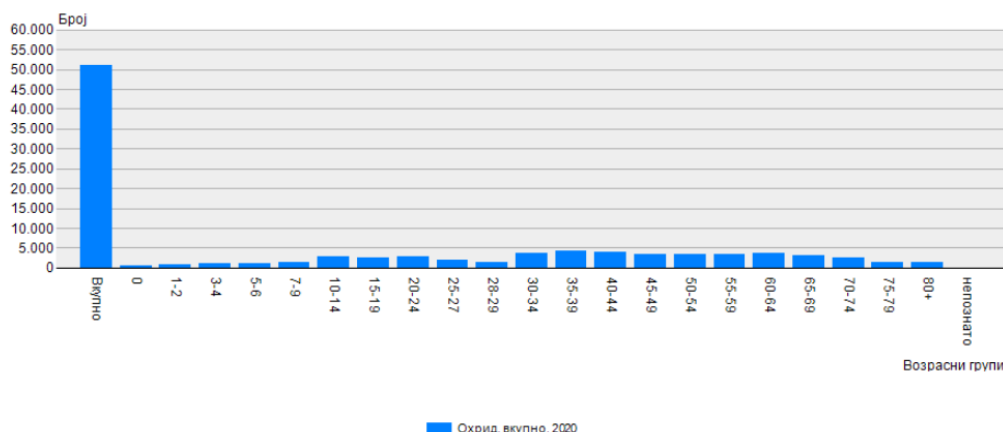
Празните населени места во општина Охрид, согласно податоците од Пописот во 2021 година, се прикажани во следната табела.

Табела 5 Празни населени места во Република Северна Македонија, (без лица со место на вообичаено живеење) во Пописот 2021

Општина	Населено место
Охрид	Плаќе (Охрид)
Охрид	Речица (Охрид)

Во следниот графикон е даден преглед на поделбата на населението во општина Охрид, според петгодишни групи на старосна возраст.

Табела 6 Поделба на населението, според петгодишни групи на старосна возраст (Извор: ДЗС попис 2020)

- **Предвидена локација**

Планскиот опфат на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина општина Охрид, се наоѓа во градот Охрид.

4.2 Здравје на населението

Здравствената заштита на подрачјето на Општина Охрид се реализира преку работата на јавни здравствени организации: ЈЗУ „Здравствен дом“, Општа болница, Завод за здравствена заштита, Специјална болница за ортопедија и трауматологија ЈЗО „Св. Еразмо“, Специјална детска болница, ЈЗО „Св. Стефан“ - Завод за превенција, лекување и рехабилитација на кардиоваскуларни заболувања итн. Во следниот табеларен преглед даден е преглед на број на здравствени установи во општината и број на здравствени работници.

Табела 7 Здравствени установи и број на здравствени работници во О. Охрид

Дејност	Здравствени работници			Места пунктови
	Виша СС	ССС	НСС	
Здравствен регион Охрид	6	99	0	81
Општа медицина	1	45		19
Медицина на трудот		4		1
Здравствена заштита на деца од 0 – 6 години	1	11		6
Здравствена заштита на училишни деца и младина		4		1
Здравствена заштита на жени		5		5
Поливалентна патронажа	4	6		
Стоматолошка дејност		8		39
Аптекарска дејност		16		10

Извор: Здравствена карта на Р. С. Македонија (2017 година)

Во тригодишен период (2019-2021), за кој се добиени официјални податоци, во општина Охрид во просек починале 774 лица годишно (во просек, 408 мажи и 366 жени). Стапката

на општа смртност 23, од сите причини изнесува 1 505.0 на 100 000 жители и истата е повисока од просекот за РС Македонија (1 356.0/100 000). Како процент од вкупната смртност во РСМ, смртноста во општината Охрид се движи од 3.0-3.2 % од вкупната смртност во државата. Постои разлика во половите во однос на смртноста, односно стапката на смртност кај мажите е значително повисока во однос на жените (во просек 1 618 починати мажи на 100 000 жители наспроти 1 396 жени на 100 000), што соодветствува и на разликата во стапките по однос на полот на национално ниво, прикажани во следната табела¹.

Табела 8 Смртност во општина Охрид, сите причини за смрт и специфична смртност за период 2019-2021 година

ОХРИД		2019			2020			2021			3-годишен просек		
		#	/100 000	% од	#	/100 000	% од	#	/100 000	% од	#	/100 000	% од
Смртност, сите причини	Вкупно	658	1279.5		761	1479.7		903	1755.9		774	1505.0	
	мажи	336	1331.7		396	1569.5		493	1953.9		408	1618.4	
	жени	322	1229.1		365	1393.3		410	1565.1		366	1395.8	
Неоплазми (C00-D49)	Вкупно	86	167.2	13.1	87	169.2	11.4	67	130.3	7.4	80	155.6	10.6
	мажи	52	206.1	15.5	46	182.3	11.6	39	154.6	7.9	46	181.0	11.7
	жени	34	129.8	10.6	41	156.5	11.2	28	106.9	6.8	34	131.1	9.5
Рак на дишни патишта	Вкупно	25	48.6	3.8	21	40.8	2.8	17	33.1	1.9	21	40.8	2.8
	мажи	19	75.3	5.7	14	55.5	3.5	13	51.5	2.6	15	60.8	3.9
	жени	6	22.9	1.9	7	26.7	1.9	4	15.3	1.0	6	21.6	1.6
Болести на циркулатор ниот систем (I00-I99)	Вкупно	443	861.4	67.3	385	748.6	50.6	382	742.8	42.3	403	784.3	53.4
	мажи	215	852.1	64.0	187	741.2	47.2	182	721.3	36.9	195	771.5	49.4
	жени	228	870.3	70.8	198	755.8	54.2	200	763.4	48.8	209	796.5	57.9
Ишемични болести на срцето	Вкупно	16	31.1	2.4	13	25.3	1.7	27	52.5	3.0	19	36.3	2.4
	мажи	9	35.7	2.7	7	27.7	1.8	16	63.4	3.2	11	42.3	2.6
	жени	7	26.7	2.2	6	22.9	1.6	11	42.0	2.7	8	30.5	2.2
Мозочен удар (I60- I63, I65-I67, I69.0-I69.3 со I64)	Вкупно	81	157.5	12.3	101	196.4	13.3	87	169.2	9.6	90	174.4	11.7
	мажи	33	130.8	9.8	52	206.1	13.1	40	158.5	8.1	42	165.1	10.4
	жени	48	183.2	14.9	49	187.0	13.4	47	179.4	11.5	48	183.2	13.3
Болести на респиратор ниот систем (J00-J99)	Вкупно	24	46.7	3.6	40	77.8	5.3	52	101.1	5.8	39	75.2	4.9
	мажи	12	47.6	3.6	21	83.2	5.3	34	134.8	6.9	22	88.5	5.3
	жени	12	45.8	3.7	19	72.5	5.2	18	68.7	4.4	16	62.3	4.4
Итна употреба на U07*	Вкупно				80	155.56	10.5	181	351.9	20.0	131	253.8	15.3
	мажи				47	186.28	11.9	119	471.6	24.1	83	329.0	18.0
	жени				33	125.97	9.0	62	236.7	15.1	48	181.3	12.1

U07 – опфаќа U 07.0 (Vaping-related disorder) и U 07.1 (COVID-19)

Извор: Државен завод за статистика (ДЗС). 2023

- **Предвидена локација**

Не постојат прецизни информации за здравјето на населението во границите на планскиот опфат.

¹ Според податоците од План за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух за Општина Охрид за период 2023-2027, Технолаб, Скопје.

4.3 Климатски карактеристики

Во Охридскиот Регион преовладува умерено - континентална клима, како последица на струењата кои продираат од Јадранско Море преку реката Црн Дрим и влијанието на Охридското Езеро кое се јавува како термички регулатор. Овие влијанија придонесуваат пред сè во формирање на специфичен термички и плувиометриски режим, кој се карактеризира со мали амплитуди на промена на температурата на воздухот во текот на годината.

Високите планински масиви на планините Галичица, Караорман и Јабланица, кои го опкружуваат подрачјето на Охридската Котлина, овозможуваат одржување на постојаност на климатските струења и овозможуваат „блага“ клима во регионот.

Средногодишната просечна температура на воздухот во Општината изнесува $11.4\text{ }^{\circ}\text{C}$, со максимални средномесечни температури во јули и август од $21,2\text{ }^{\circ}\text{C}$ и $34,4\text{ }^{\circ}\text{C}$. Најниската средномесечна температура, е забележана во јануари $-17,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, е апсолутниот минимум.

Охридската Котлина се одликува со долготрајно сончево зрачење, а просечното годишно сончево зрачење изнесува 2.233 часови или во просек 6 часа дневно. Максимумот на сончево зрачење се постигнува во јули месец со вкупно 308 сончеви часови или во просек 10 часа дневно, додека минимумот е во јануари и изнесува во просек 3 часа дневно.

Од вкупниот број денови во годината, 24 % се ведри, 27 % се тмурни, а 49% се облачни.

Релативната влажност на воздухот има спротивен од во однос на температурата на воздухот. Од јануари до јули опаѓа, а потоа се зголемува. Просечната годишна влажност на воздухот е 71 %, со максимум во декември и јануари (79 %), а минимум во јули и август (60%).

Испарувањето од слободната водна површина во Охридската Котлина е поголемо од количината врнежи. Просечно годишно испарува 836 l/m^2 , а годишната сума на врнежи изнесува 708 l/m^2 . Најголемо е испарувањето во август (137 l/m^2), потоа во јули (132 l/m^2), а најмало во јануари со 27 l/m^2 .

Маглата е ретка појава во Охридската Котлина, а просечно годишно се јавуваат 5 дена во зимските месеци од годината. Просечниот број на мразни денови изнесува 61.

Просечните средногодишни врнежи изнесуваат 704 mm, додека пак просечните врнежи во околината на Езерото изнесуваат приближно 759 mm годишно. Количината на врнежи во Општината има два максимуми, примарен во ноември и секундарен во февруари. Меѓу ноември и февруари доаѓа до незначително намалување на врнежите. Минималните врнежи се во јули.

Охридската котлина се одликува со посебен режим на ветрови, условено од езерото. Покрај ветровите што се јавуваат поради општите атмосферски промени, се јавуваат и ветрови од локален карактер, како последица на нееднаквото загревање на воздухот над копното и езерската површина.

Во Општина Охрид преовладува северниот ветер со просечна годишна зачестеност од 297 ‰, просечна годишна брзина од 2,4 m/s, а максимална од 12,3 m/s. Северниот ветер

дува преку целата година, најчесто во ноќните часови. Југозападниот и јужниот ветер се приближно со иста зачестеност 176 ‰, со просечна годишна брзина од 2,9 m/s, а максимална од 18,9 m/s. Тие се јавуваат преку целата година но најзачестени се од април до јуни. Северозападниот ветер е со зачестеност 73 ‰, со просечна годишна брзина од 1,8 m/s, а максимална од 15,5 m/s. Североисточниот ветер е со зачестеност 43‰ и брзина од 12,3 m/s, ветровите од југоисточен и источен правец се незначителни (4 до 5 ‰).

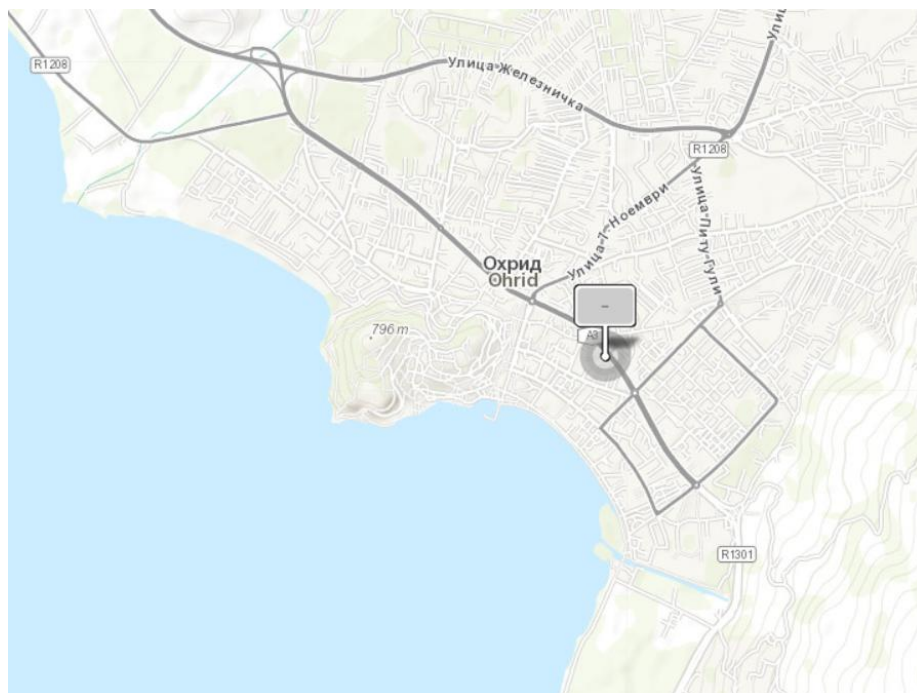
Охридската котлина е доста ветровита. Најветровити се месеците септември и октомври.

4.3.1 Квалитет на воздухот

Во Република Северна Македонија мониторингот на квалитетот на амбиентниот воздух го вршат Министерството за животна средина и просторно планирање, кое управува со Државниот автоматски систем за квалитет на воздух, како и Институтот за јавно здравје (ИЈЗ) со Центрите за јавно здравје (ЦЈЗ) во Скопје и Велес. Општина Охрид е дел од државниот мониторинг на квалитет на амбиентниот воздух.

Автоматските мониторинг станици за квалитет на воздух вршат мониторинг на следните загадувачки супстанции:

- ♣ сулфур диоксид (SO₂);
- ♣ азот диоксид (NO₂);
- ♣ јаглерод моноксид (CO);
- ♣ озон (O₃);
- ♣ суспендирани честички со големина до 10 микрометри (PM10);
- ♣ суспендирани честички со големина до 2,5 микрометри (PM2.5).

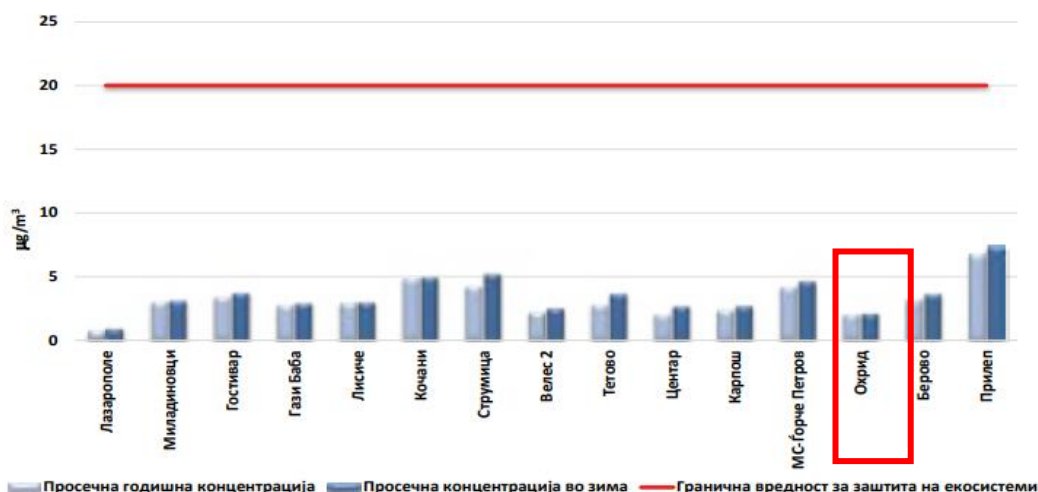

Слика 10 Локација на автоматска мониторинг станица за квалитет на воздух во Охрид

Извор: <https://aqicn.org/station/north-macedonia-ohrid/#/z/14>

- Сулфур диоксид (SO₂)

Податоците за просечните годишни концентрации за сулфур диоксид од мониторинг мрежата на МЖСПП се прикажани на следниот графикон.

Слика 11 Просечни годишни концентрации за сулфур диоксид

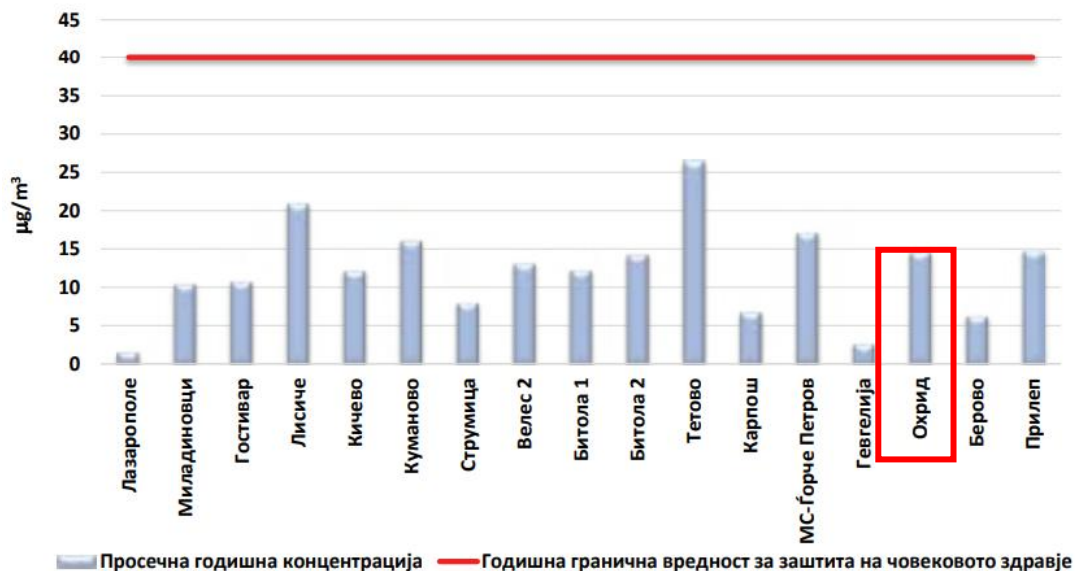
Извор: Квалитетот на животната средина во Република Северна Македонија — Годишен извештај за 2023

Од графиконот може да се забележи дека просечната концентрација на сулфур диоксид, измерена во зимскиот период, е идентична од просечната годишна концентрација на мерното место Охрид и дека нема надминувања на критичното ниво за заштита на вегетацијата во однос на просечната годишна концентрација.

Во 2023 година не беше регистрирано надминување на бројот на дозволени надминувања на часовната гранична вредност од аспект на здравствена заштита на мерната станица во Охрид. Дозволеният број на надминувања на дневната гранична вредност од аспект на здравствена заштита не е надминат на мерната станица во Охрид.

- Азотни оксиди (NO_x)

Податоците за просечните годишни концентрации за азотни оксиди и годишна вредност за заштита на човековото здравје од мониторинг мрежата на МЖСПП се прикажани на следниот графикон.

Слика 12 Просечни годишни концентрации за азот диоксид

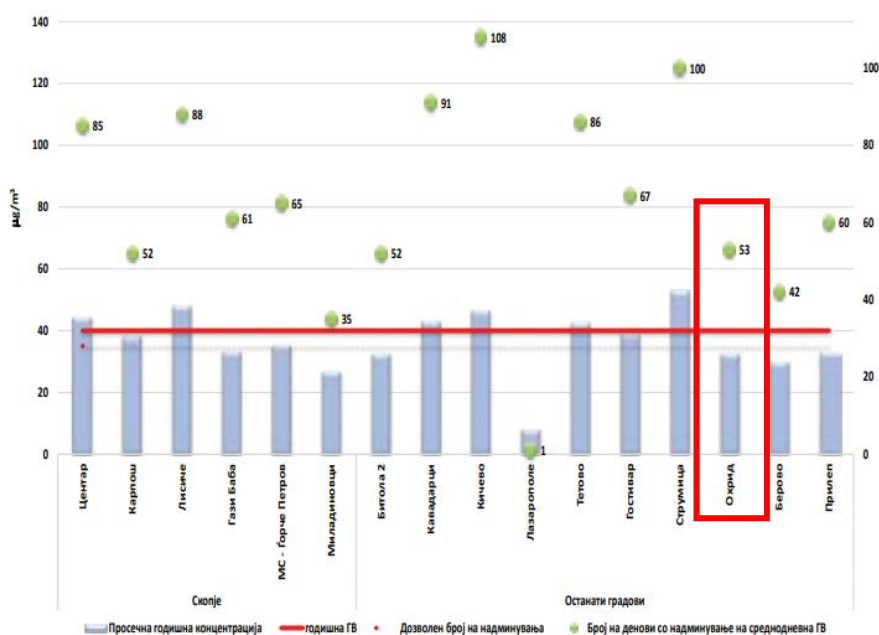
Извор: Квалитетот на животната средина во Република Северна Македонија — Годишен извештај за 2023

Просечната годишна концентрација на азот диоксид, во однос на граничната вредност за заштита на човековото здравје, не е надмината на мерно место во Охрид.

Во 2023 година бројот на дозволени надминувања на часовната гранична вредност од аспект на здравствена заштита не е надминат на мерно место во Охрид.

- **Цврсти честички (PM₁₀, PM_{2,5}, TSP)**

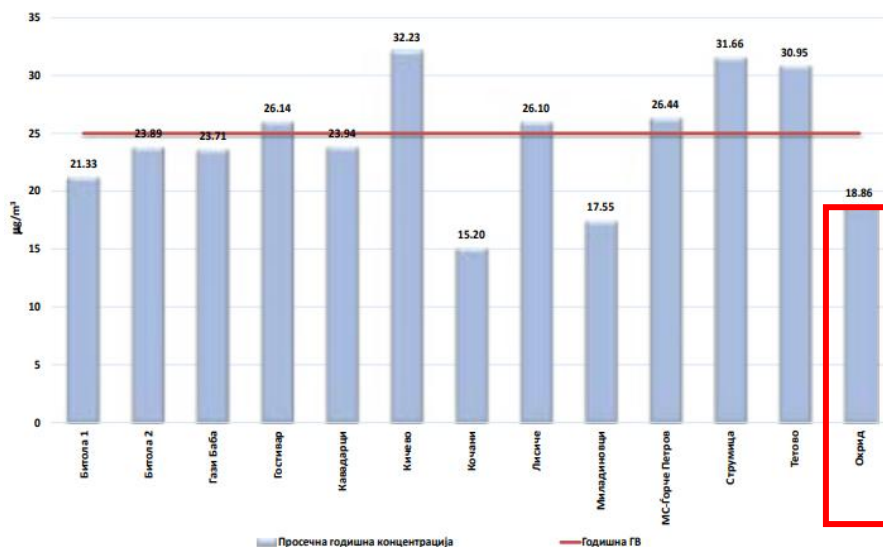
Податоците за просечни годишни концентрации на PM₁₀ и број на надминувања на среднодневната гранична вредност од мониторинг мрежата на МЖСПП се прикажани на следниот графикон.

Слика 13 Просечни годишни концентрации на PM₁₀ и број на надминувања на среднодневната гранична вредност

Извор: Квалитетот на животната средина во Република Северна Македонија — Годишен извештај за 2023

Просечната годишна концентрација на PM_{10} во однос на годишната гранична вредност за заштита на човековото здравје не е надмината на мерното место Охрид. Во 2023 година бројот на дозволени надминувања на дневната гранична вредност на PM_{10} од аспект на заштита на човековото здравје е надмината на мерното место Охрид.

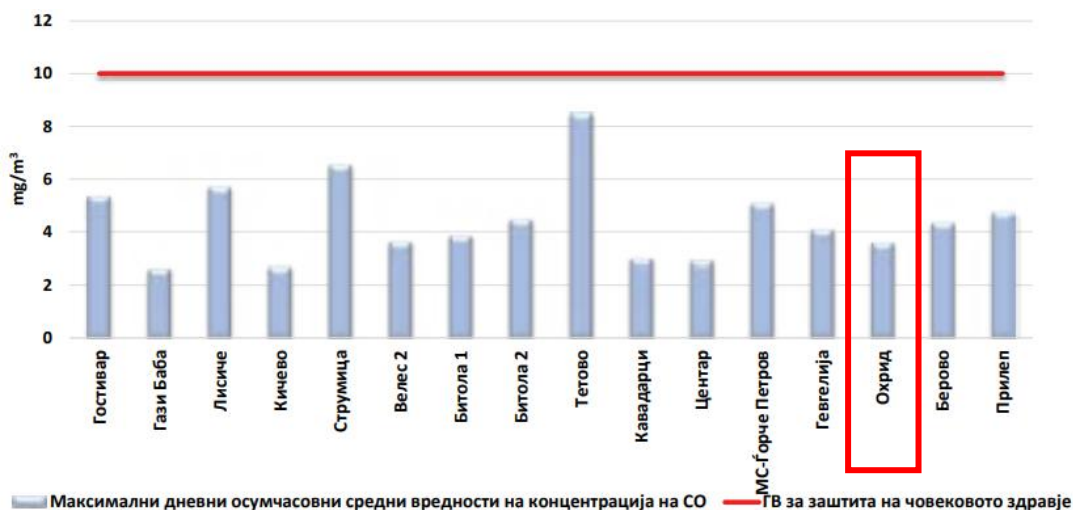
Слика 14 Просечни годишни концентрации на $PM_{2,5}$

Извор: Квалитетот на животната средина во Република Северна Македонија — Годишен извештај за 2023

Од графичкиот приказ се забележува дека просечната годишна концентрација на $PM_{2,5}$ не е надмината на мерното место Охрид.

- **Јаглерод моноксид (CO)**

На следниот графикон се прикажани максималните дневни осумчасовни средни вредности на концентрацијата на CO од мониторинг мрежата на МЖСПП.

Слика 15 Максимални дневни осумчасовни средни вредности на концентрации на CO

Извор: Квалитетот на животната средина во Република Северна Македонија — Годишен извештај за 2023

Максималните дневни осумчасовни средни вредности на концентрациите на јаглерод моноксид не ја надминуваат граничната вредност за заштита на човековото здравје на мерното место во Охрид.

• **Озон**

На следниот графikon се прикажани бројот на надминувања на целната вредност за заштита на човековото здравје.

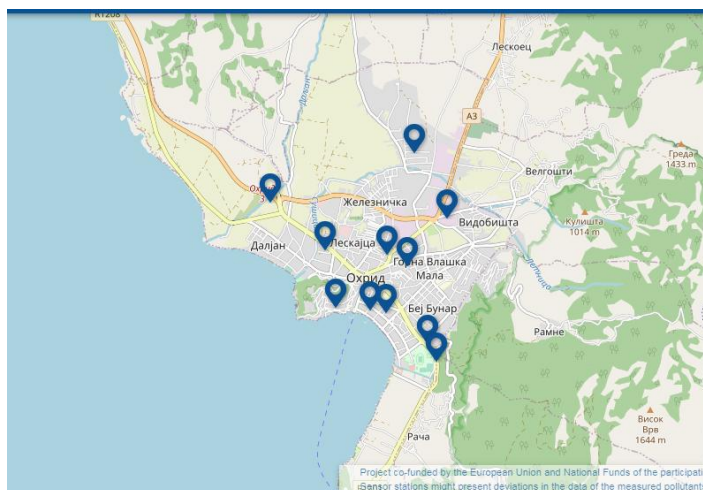
Слика 16 Број на надминувања на целната вредност за заштита на човековото здравје

Извор: Квалитетот на животната средина во Република Северна Македонија — Годишен извештај за 2023

Од графikonот погоре може да се забележи дека Озон не се мери во мерата станица Охрид.

Загадувањето на воздухот во општина Охрид е како резултат на емисии на загадувачки супстанции од стационарни и мобилни извори, преку одвивање на хемиско - технолошки процеси, биохемиски процеси, процесите на согорување на горивата итн.

Општина Охрид е дел од ЕУ ПРОЕКТОТ AIRTHINGS за следење на квалитетот на амбиентниот воздух. Поставени се 11 станични сензори, а три станични сензори комуникациски (на локациите во ОУ „Св. Климент Охридски“, Спортска сала, Атина Бојаџи“ и ОУ „Христо Узунов“). Во Охрид се следат 5 еколошки параметри и три метеоролошки параметри. Податоците служат за потреби на проектните активности.

Слика 17 Локации на мерните места во градот Охрид

Извор: <https://platform.airthings-project.com/> и <https://ohrid.gov.mk/>

Предвидена локација

Нема достапни податоци за квалитетот на воздухот во и околу планскиот опфат.

4.4 Климатски промени

Предвидените промени во климата (изразени како промени во температура на воздухот и врнежите) се развиваат постепено и резултатите се значајни на подолг период. Најголемо влијание имаат поплавите. Поплавите се зачестена појава во Р.С. Македонија претставуваа локална манифестација на последиците од глобалните промени и предизвикаат значителни штети. Според подготвените регионални сценарија за Македонија оваа зона е под доминантно-континентално климатско влијание. Од анализата на тие климатски сценарија произлегува дека средногодишната температурата во оваа рефугијална зона за 50 години ќе се покачи во просек за 2,0 °C, додека за 100 години 4,0 °C. При тоа зимските температури ќе се зголемат речиси исто како просекот (2,0 и 3,9 °C за 50 и 100 години), што важи и за летните, освен температурата после 100 години (2,1 и 4,4 °C за 50 и 100 години). Годишните суми на врнежи ќе се намалат за 3 % (50 години) и 8 % (за 100 години). При тоа врнежите ќе се намалат само во тек на летната, пролетната и есенската сезона (-18% за 100 години - лето) додека зимските врнежи ќе се зголемат (+4% за 100 години). Меѓутоа врнежите во југозападниот регион каде и спаѓа Охридскиот регион нема да се намалат значително како во централните и јужните делови на Македонија.

Климатските прилики во овој рефугијален реон, поради присуството на Охридското и Преспанското Езеро, како и клисурата на Црн Дрим се прилично константни, бидејќи целиот тој систем делува како еден термостат и овозможува поволни услови за развиток на рефугијалната шумска вегетација.

4.5 Бучава

Генерирањето на бучава претставува физички агенс од животната средина која во организмот создава штетни ефекти со тенденција на пораст во развиените земји и во земјите во развој. Бучавата во животната средина може да се класифицира според следните карактеристики: Континуирана бучава, Повремена бучава, Широкопојасна бучава, Тонална бучава и Импулсна бучава.

Општина Охрид, како една од најпосетуваните туристички дестинации во Р. С. Македонија, секоја година е домаќин на илјадници домашни и странски посетители. Покрај значителните финансиски придобивки од посетеноста на Градот и развојот на туризмот, Општината се соочува со сериозни проблеми од аспект на животната средина, особено проблеми кои потекнуваат од зголемено ниво на бучава. Илјадниците гости, зголемената фреквенција на возила, забавните и рекреативни активности кои ги нудат Градот и угостителските објекти, градската врева, генерираат ниво на бучава која претставува сериозна закана за животната средина и здравјето на луѓето.

Имајќи ги предвид горенаведените факти и недостатокот на податоци од мониторинг на бучава, а со цел да се утврдат главните извори и состојбата со бучавата во Општината и да се преземаат соодветни мерки за управување со истата, во отсуство на стратешка карта, општина Охрид има изработено Акционен План и Програма за управување со бучавата во 2011 година. Според овој документ, особено високи вредности на ниво на бучава се забележани на мерните места на улиците Цар Самоил, Коста Абраш и

градскиот плоштад, каде истите достигнуваат вредност и до $L_{eq}=81.9-89.9$ dB(A) во период на мерење ноќ, во 2.00 часот по полноќ, во екот на туристичката сезона.

Овие локации се карактеризираат со голем број угостителски објекти со отворени летни тераси или затворени простори во кои се пушта жива и друг вид гласна музика. Во полноќните часови улиците се полнат со млади луѓе кои создаваат врева од гласно смеење, пеење и сл. Сите гореспоменати фактори допринесуваат за зголеменото ниво на бучава во однос на максимално дозволените вредности.

4.6 Хидрографски карактеристики

Според хидрографската поделба на територијата на Р. С. Македонија, општина Охрид припаѓа на Јадранскиот речен слив. Преку него се одводнуваат западните и југозападните делови на Р. С. Македонија односно површина од 3.350 km², а според големината претставува втор слив во нашата држава. На него му припаѓаат сливните површини на Охридското и Преспанското Езеро. Најзначајна река во овој слив е реката Црн Дрим.

Најважна карактеристика на овој регион е Охридското Езеро, кое се наоѓа во Охридско - струшката котлина, поточно на 41 степен северна географска широчина и меѓу 20 и 21 степен источна географска должина. Учеството на езерската површина во вкупниот слив изнесува 7,36 %.

Охридското Езеро се наоѓа на надморска височина од 693,17 m и претставува тектонска потонатина. Зафаќа површина од 358 km², од кои $2/3$ или $238,79$ km² и припаѓаат на Р. Северна Македонија, додека останатата $1/3$ или $119,39$ km² и припаѓаат на Р. Албанија. Езерото е со должина од 31 km, широчина 15 km, просечна длабочина од 155 m и максимална длабочина од 288 m. Охридското Езеро се смета за едно од најпровидните езера во Европа (22 m), а според длабочината се наоѓа на седмо место.

Сливното подрачје на Охридското Езеро опфаќа 40 притоки, 23 на албанска и 17 на македонска страна, меѓу кои доминираат суводолици кои течат само при обилни врнежи и при топење на снег. Главни површински водотеци во Охридското Езеро се реките Коселска, Велгошка, Черва, а од 1961 година и реката Сатеска.

Природниот слив на Охридското Езеро изнесувал $1.042,25$ km², се до внесување на реката Сатеска во сливот на Охридското Езеро кога истиот се зголемува за $398,36$ km².

Табела 9 Слив на Охридско Езеро²

	Површина на слив km ²	Должина слив (km)	Должина на речна мрежа (km)	Притоки
Р. Коселска	193,3	29	73	р. Скребатска р. Вапилска р. Сирулска и р. Ливоишка
Р. Велгошка (Сушица)	33,8	8,5	20	Леви притоки: Летничкиот и Рамненски поток Десни притоки: поток Чардашница и Шопчиница

² Риболовна основа за риболовна вода "Охридско езеро" за период 2011 - 2016 година

http://arhiva.mzsv.gov.mk/files/ohridsko_ezero.pdf

Р. Черва	68,6			Суводолици
Р. Сатеска	396,3	31,2	117	Десни притоки: Врбјанска, Годивска, Лактинска, Песочанска, Кочунска и Ботунска Река; Леви притоки: Слатинска Река со притоците Мраморечка, Голема, Злестовска со Лешанска Река и суводолиците Мешеишка и Требенишка Река.

Слика 18 Географска карта на сливно подрачје на Охридско езеро

Коселска Река извира под Плаќенска Планина и по должината на својот тек ги носи имињата на населените места покрај кои тече (р. Свињишка, р. Опеничка, р. Коселска и пред вливот во Охридското Езеро – р. Далјан). Тоа е поројна река. Пороите од сливот и го насипуваат коритото со наноси, така што при голем водостој се случуваат излевања од коритото и поплави во атарите на селата каде реката поминува.

Река Велгошка, позната како Сушица или Летничка ја сочинуваат водите од Летничкиот и од Рамненскиот поток, а ги прифаќа и водите од потоците Чардашница и Шопчаница. Во сливот, на долниот тек таа е реципиент на отпадните води од охридската индустриска зона. Заради карактерот на реката - суводолица и искористувањето на нејзината вода во средниот тек за наводнување, водотекот во долниот тек во сушниот период главно е отпадна вода.

Река Черва извира во Р. Албанија, а во Р. С. Македонија влегува западно од село Љубаништа и се влева во Охридското Езеро. Должината на реката во Р. С. Македонија изнесува 2 km. Заради ерозивноста на земјиштето низ кое тече реката во Р. Албанија и

заради собирање на отпадни води од селата во Р. Албанија водата во р. Черава според квалитет во просек е од трета и четврта категорија.

Река Сатеска извира од Петрчанските извори источно од с. Врбјани и тече на југ низ Горна Дебрца. Поминува покрај с. Арбиново, низ с. Издеглавје покрај с. Ново Село, низ с. Ботун, покрај с. Климештани и с. Мешеишта. На север од с. Волино е поставена регулациона брана која ги дели водите на реката на два дела. Едниот дел тече по старото корито кое се влева во реката Црни Дрим (во Општина Струга), а другиот дел преку каналот на р. Сатеска се влева во Охридското Езеро. Должината на каналот изнесува околу 6 km. Просечен годишен проток на вода на мерното место во с. Ботун изнесува $6.11 \text{ m}^3/\text{s}$, а просечен проток во летниот период кога е низок водостојот изнесува $0.9 \text{ m}^3/\text{s}$.

Охридското Езеро се полни претежно со изворска вода - површински и сублакустрични извори. Најголем број површински извори се наоѓаат по должината на јужниот брег, околу манастирот Св. Наум, во околината на Тушемиште и Старова и градот Поградец на албанска страна. Доста застапен е карстен тип на издан, во тријаските варовници на Галичица, Јабланица, која се дренира преку бројни извори, од кои најзначајни се изворите кај Св. Наум ($Q = 5 - 10 \text{ m}^3/\text{s}$), Билјанини извори ($Q = 0,05 - 0,3 \text{ m}^3/\text{s}$), Беј Бунар ($Q = 40 - 100 \text{ l/s}$).

➤ **Предвидена локација**

Охридско Езеро е најблиско водно тело до подрачјето на планскиот опфат.

4.7 Почва

4.7.1 Геолошки карактеристики

Геолошката градба на поширокото подрачје во Општината ја чинат доминантно алувијални творби, полувијални седименти, распространети во рамничарскиот дел. Алувијалните наноси по однос на инженерско - геолошките карактеристики, претставуваат претежно лабилни терени со ниски вредности на физичко - механичките својства.

Регионално, од геолошки аспект, подрачјето на Општина Охрид се наоѓа во Западно - македонската геотектонска зона, односно во рамките на Охридскиот неоген басен. На ова подрачје, во основата на неогените и квартерни седименти, лежат тријаски карпи, а на површината на теренот се констатирани езерски и барски седименти кои се таложени во квартерниот период и имаат најголемо распространување.

Охридско - дебарскиот гребен е најмаркантната морфоструктура на тонење во рамките на Западно - македонската зона. Создавањето на оваа грабенска структура е поврзано со крајот на долен и почетокот на среден плиоцен, односно периодот кога започнува експанзија на орогената фаза со манифестација на интензивни диференцирани вертикални движења. Како резултат на ваквите процеси во почетокот се реактивираат старите раседни структури. Подоцна по нивната должина доаѓа до тонење на просторот, односно до негово претворање во плиоценските езерски басени Охридски и Дебарски.

Плиоценските седименти во Охридскиот Басен се утврдени во јужниот дел (Љубаништа), како и во северозападниот дел.

Планината Галичица, со нејзиниот највисок врв – Вир (2.288 m н.м.), претставува доминантна релјефна појава (хорст) сместена помеѓу басенот на Охридското Езеро на запад и Преспанското Езеро на исток. Има издолжена форма со меридијански правец во должина од околу 50 km, додека нејзината најмала широчина (с. Трпејца – с. Лескоец) достигнува 10 km.

Во согласност со истражувањата на Геолошкиот Завод - Скопје може да се најдат следните геолошки формации:

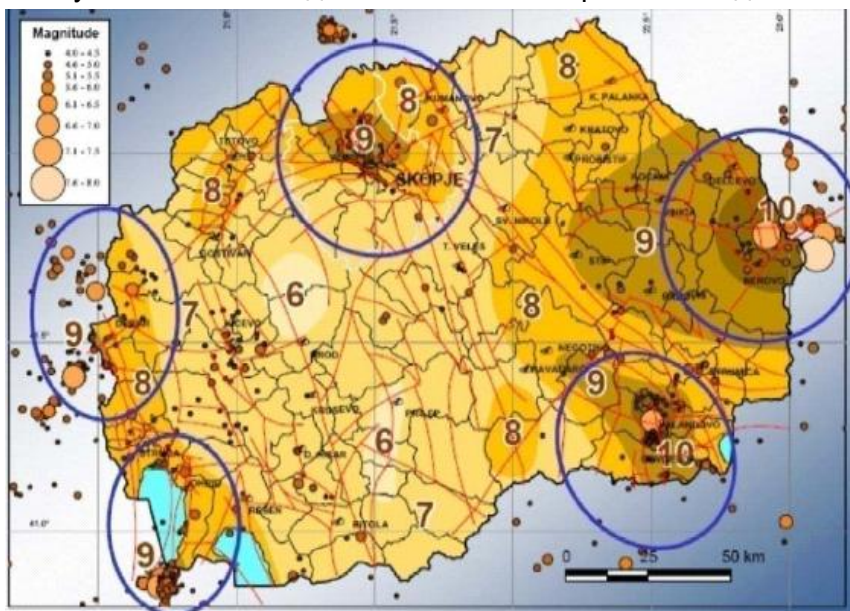
- Комплекс на палеозојски метаморфни и магматски стени;
- Комплекс на мезозојски седиментни стени; и
- Комплекс на терциерни и квартерни седименти.

4.7.2 Сеизмолошки карактеристики

Охридскиот регион е сеизмички активно подрачје. Раседите се протегаат по должина на источниот брег на Охридското Езеро кон планината Галичица и источниот раб на Охридското поле, а на север се наоѓа Дримската сеизмогена зона. Сеизмичките дејства од локалните и подалечните епицентрални жаришта, кои имаат влијание на овој простор, можат да предизвикаат земјотреси во Охридската Котлина со интензитет од 7 до 9 степени MCS.

Стандардните земјотреси, како и сулфатарата „Дувло“, поставена на тектонски активната североисточна - југозападна линија, која се наоѓа во Охридскиот басен, во близина на село Косел, ја оцртува тектонски нестабилната положба на регионот.

Охрид се наоѓа во Дримската сеизмогена зона, во која е можна појава на земјотреси во подрачјата на Корча, Охрид, Дебар и Пешкопеја. Сеизмолозите регистрирале повеќе епицентри во поблиската околина на Охрид, со јачина од 8 до 9 степени по MCS, кај Свети Еразмо, над село Долно Лескоец, кај месноста Билјанини извори, Љубаништа и кај Пештани. Делот од просторот на ридот, стариот град и делот од падината на планината Петрино, во однос на рамнинскиот дел во Охридското поле, за најмалку еден степен се поиздржливи на земјотреси, додека крајниот источен дел, поранешното мочуриште, е почувствителен во однос на останатиот рамнински дел.

Слика 19 Сеизмолошка карта

➤ **Плански опфат**

Планскиот опфат се наоѓа во подрачје од IX степен по Меркалиева скала на очекувани земјотреси.

4.7.3 Користење на земјиштето и економски развој

Стратешкото планирање на просторот и намена на земјиштето од страна на локалната самоуправа има директно влијание врз заштита и унапредувањето на животната средина, особено во фазата на подготовка на плански документи за искористување и планирање на земјиштето во Општината.

Вклучувањето на целите на заштита и унапредувањето на животната средина во фазата на подготовка на плански документ ќе обезбеди одржлив развој и хумани услови за живеење во Општината, не занемарувајќи го и инфраструктурниот развој и економско - стопанскиот просперитет, како важни предуслови за привлекување на инвестиции.

Поголемо внимание од аспект на заштита на животна средина и поголемо учество на јавноста при донесување на плански документи за искористување на земјиштето ќе овозможи да се добијат планови кои ќе одговараат на реалните потреби на населението и одржлив развој на Општината.

Земјоделство: Подрачјето на Општината располага со голема површина обработлива земја во чија структура преовладува плодно земјиште. Вкупното расположливо земјиште и површини, кои се користат за земјоделство се прикажани во следната табела.

Табела 10 Вкупно расположливо земјиште и површини за земјоделство

Број на индивидуални и земјоделски стопанства	Вкупна расположива површина на земјиштето во хектари	Вкупно користено земјиште	Сопствено земјиште	Земено на користење од други	Дадено на користење од други	Бр. на одвоени делови на користено земјиште
3137	2395	1845	1764	126	27,8	8

Извор: Државен Завод за статистика и податоците од Пописот на земјоделско земјиште од 2007 година

Шумарство: Повеќе од 2/3 од територијата на Општина Охрид е под шумска вегетација, односно 19.123,9 ха.

775 km² од сливното подрачје на Охридското Езеро се пошумени, со просечна био-маса од 100 до 450 m³ шума. Од дрвјата во шумската површина се застапени: дабот со 55%, буката со 35% и американскиот бор со 10%. Околу 90% од шумите се во државна сопственост и со нив стопанисуваат државни претпријатија кои се надлежни за сечење и пошумување на шумите. Шумско - стопански единици во општина Охрид се „Мазатар“, „Буково“ и „Галичица“-1. Остатокот шуми околу 10 % се во приватна сопственост.

Економија: Во општина Охрид се наоѓаат многубројни стопански објекти (угостителски, производни, трговски и др.), кои даваат голем придонес за нејзиниот стопанско - економскиот развој.

Од аспект на активни деловни субјекти, според нивната големина, согласно најновите податоци од Државниот завод за статистика на РСМ од 2021 година на територијата на

општина Охрид, регистрирани се вкупно 2541 деловни субјекти. Големината на претпријатијата во општина Охрид, според бројот на вработени, се прикажани во следната табела.

Табела 11 Број на активни претпријатија по региони и општини, по класи на големина според бројот на вработени, од 2021

	Вкупно	1-9	10-19	20-49	50-249	250 +
Охрид	2541	2096	128	74	42	7

Доколку вкупните активни деловни субјекти (2541) се класифицираат согласно дејностите на Националната класификација на дејности (НКД Рев.2), истите може да се класифицираат како во следната табела.

Табела 12 Активни деловни субјекти по сектори на дејности во 2021 година во Општина Охрид

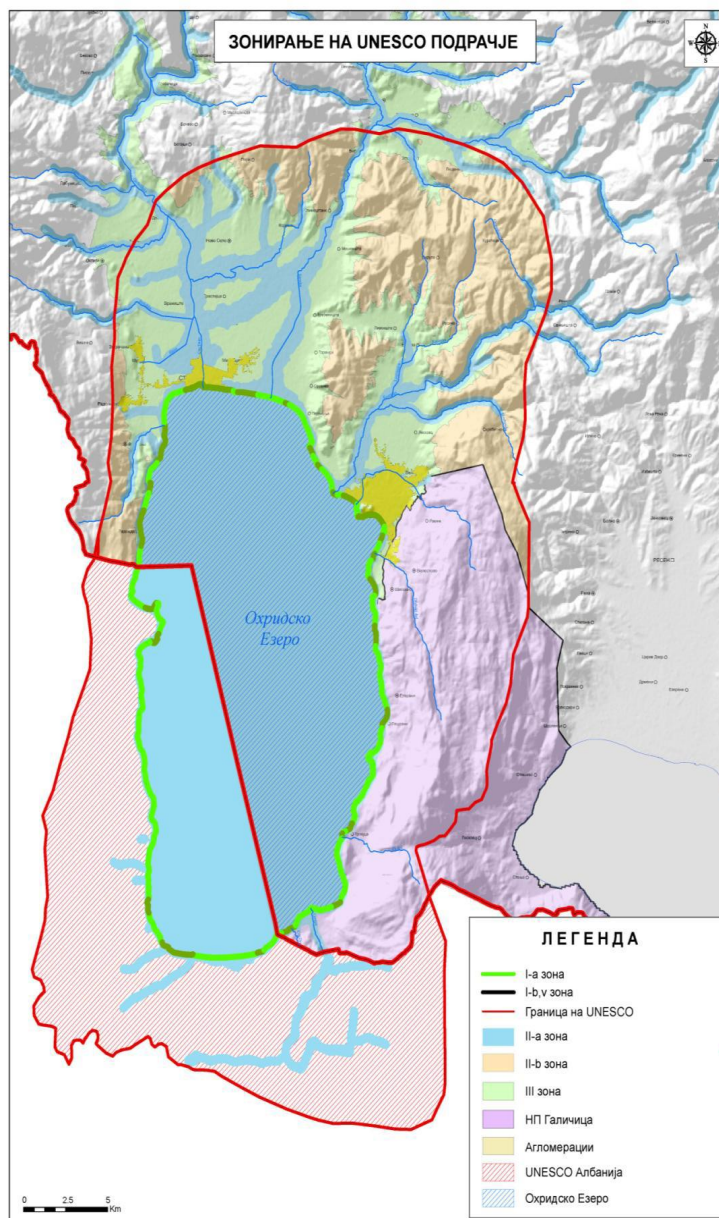
Деловни субјекти според сектор на дејност	Регистриран бр. на активни субјекти
Земјоделство, шумарство и рибарство	22
Рударство и вадење на камен	1
Преработувачка индустрија	299
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	4
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	4
Градежништво	192
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	784
Транспорт и складирање	154
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	299
Информации и комуникации	67
Финансиски дејности и дејности на осигурување	16
Дејности во врска со недвижен имот	40
Стручни, научни и технички дејности	280
Административни и помошни услужни дејности	68
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	5
Образование	43
Дејности на здравствена и социјална заштита	123
Уметност, забава и рекреација	28
Други услужни дејности	112
Вкупно регистриран број на деловни субјекти	2541

Извор: Државен завод за статистика, 2021 година

4.8 Биолошка разновидност

И покрај фактот дека опкружувањето на градот Охрид е богат со заштитени подрачја (НП Галичица, Студенчишко Блато, Охридско Езеро), и меѓународно значајни подрачје (Светско природно и културно наследство Охридски Регион), во рамките на градот Охрид, а особено во границите на Планскиот опфат не се идентификувани ендемични или загрозени растителни и животински видови, како и значајни живеалишта.

Сепак според Планот за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), Планскиот опфат на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, влегува во рамките на зоните означени како агломерации, односно тоа се населените места, поточно урбаниот дел на градот Охрид.

Слика 20 Заштитни зони во границите на природното наследство на Охридското Езеро.

4.9 Предел

Предел е топографски дефинирана територија што се состои од карактеристичен мозаик од меѓусебно зависни типови екосистеми коишто би можеле да бидат или биле предмет на специфични човекови активности. Пределот главно се дефинира како парче земјиште што може да се опфати со еден поглед. Тоа е хетерогено и динамично ниво на организација на еколошките системи. Нивото на развој на пределот е под влијание на природни и/или антропогени фактори или комбинација од двата. Еден пределски тип може да поседува целосно природни карактеристики или пак да биде целосно изменет од човекот и да не опфаќа ниту еден природен екосистем. Затоа токму пределот е ниво на еколошка организација што ги вклучува луѓето и нивните активности во еколошките системи. Преку пределот се проучува функционирањето на односите човек - природа и се дефинираат причините за моменталниот изглед и распоред на екосистемите во просторот.

Планскиот опфат припаѓа на Урбан предел (Слика 21), а за Охрид карактеристичен е Охридскиот предел.

Слика 21 Пределски типови на опкружувањето на планскиот опфат (груб приказ на локација на планскиот опфат)

Извор: Национална стратегија за заштита на природата, 2017-2027год.

Валоризација на урбаниот предел во Македонија согласно критериумите е прикажан во следната табела.

Пределски типови	Состојба	Вредност – биолошка разновидност	Вредност – културна	Сензитивност	Конективност	Уникатност во МК	Вкупно
Урбан предел	0	0	1	1	0	0	2

• Главни карактеристики на Урбаниот предел

Во Р.С.Македонија, урбан предел се издвојува кај градовите: Куманово (со површина на урбаниот опфат од 13,75 km²), Битола (13,66 km²), Охрид (10,93 km²), Тетово (10,75 km² или 18,78 km² заедно со околните села со урбан карактер), Штип (10,63 km²), Прилеп (9,63 km²), Гостивар (8,34 km² или 9,65 km² заедно со околните села со урбан карактер), Кочани (6,38 km²), Велес (6,27 km²) и Струмица (5,87 km²). Сепак, урбаниот предел во најтипичен облик е застапен на територијата што ја зафаќа градот Скопје (74,17 km²).

Урбаниот предел опфаќа повеќе урбани хабитати кои во класификацијата на EUNIS се наоѓаат во групата J: Конструкциски, индустриски и други вештачки живеалишта. Покрај типично урбаните живеалишта, во урбаниот предел се среќаваат и хабитати од групата I: Редовно или од неодамна одгледувани земјоделски, хортикултурни и домашни хабитати.

Урбаната вегетација е претставена со рудерални заедници (вклучувајќи и заедници на газени места), тревници, паркови и култивирани заедници. Рудералните растителни заедници ја даваат специфичноста на урбаниот предел (*Chenopodietum muralis*, *Hordeo-Sisymbrietum orientalis*, *Geranio-Silybetum mariani*, *Peganetum harmalae*, *Malvetum pussilae*, *Chenopodietum stricti*, *Hordeetum murini*, *Echio-Melilotetum*, *Onopordetum acanthii*, и бројни други) (Матвејева 1982; Čarni et al. 1997, 2002). Фауната во урбаниот предел се карактеризира со ниска разновидност, но со присуство на некои специфични антропохорни³ видови. Повисока разновидност се среќава во градските паркови.

- **Главни карактеристики на Езерскиот предел**

Езерските предели се карактеризираат со присуство (и доминација) на големи водни површини во просторот. Во Македонија постојат три тектонски езера (две големи и едно помало), кои се наоѓаат во котлини и се карактеризираат со поголеми или помали рамнини со езерски седименти околу нив. Котлините се целосно или речиси целосно заобиколени со планини, така што просторот во котлината се карактеризира со специфични карактеристики во однос на структурата и еколошките прилики, како и со специфичен пејзаж. Слично како во контекст на структурата, присуството на голема водна маса ги условува и карактеристиките на пределот во функционална смисла.

Субмедитеранско-континентален езерски предел (Охридски предел)

Пределот е сместен во крајниот југозападен дел на Македонија. Го опфаќа просторот на Езерото и рамничарскиот дел на север од Езерото – Струшко и Охридско Поле.

Климата е умерено континентална со слабо изразено влијание на медитеранската клима. Во геолошки поглед, доминираат алувијални и пролувијални седименти и наноси со присуство на езерски и барски седименти во поранешните блата и мочуришта. На север, по рабовите на пределот се наоѓаат конгломерати и песочници, а во подножјето на Галичица има доломити и мермерасти варовници.

Структурата на пределот ја определува класата „водни тела“ со речиси 60%, како и класите на земјоделско земјиште, кое учествува со околу 36% во вкупната површина на пределот. Присуството на класата „влажни станишта“ е незначително, што укажува на целосното дренирање на некогашните блата, кои биле застапени со големи површини во пределот, особено во Струшкото Поле. Карактеристично за Охридскиот предел е присуството на значителни урбани површини (вкупно околу 3,5% од вкупната површина на пределот).

Пределот има исклучително значење за биолошката разновидност. Најзначаен простор од аспект на биолошката разновидност во овој предел преставува Охридското Езеро, кое има многу високо национално и глобално значење.

Копнениот дел на Охридскиот предел, според своите биолошки карактеристики е сличен на рамничарскиот брегови супконтинентален рурално-земјоделски предел т.е. се одликува со релативно ниска биолошка разновидност. Сепак, присуството на Охридското Езеро (преселни птици) и реката Сатеска придонесуваат за поголемиот број значајни хабитати и видови.

³ Видови кои се распространуваат со помош на човекот

4.10 Културно наследство

Природното и културното наследство на Охридскиот регион е впишано на Листата на светското наследство на УНЕСКО во согласност со критериумите содржани во Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство на Организацијата на Обединетите нации за образование, наука и култура.

Охридскиот регион претставува и дел од Прекуграничниот биосферен резерват на охридско – преспанскиот регион со едногласна одлука на Комитетот на УНЕСКО во јуни 2014 година.

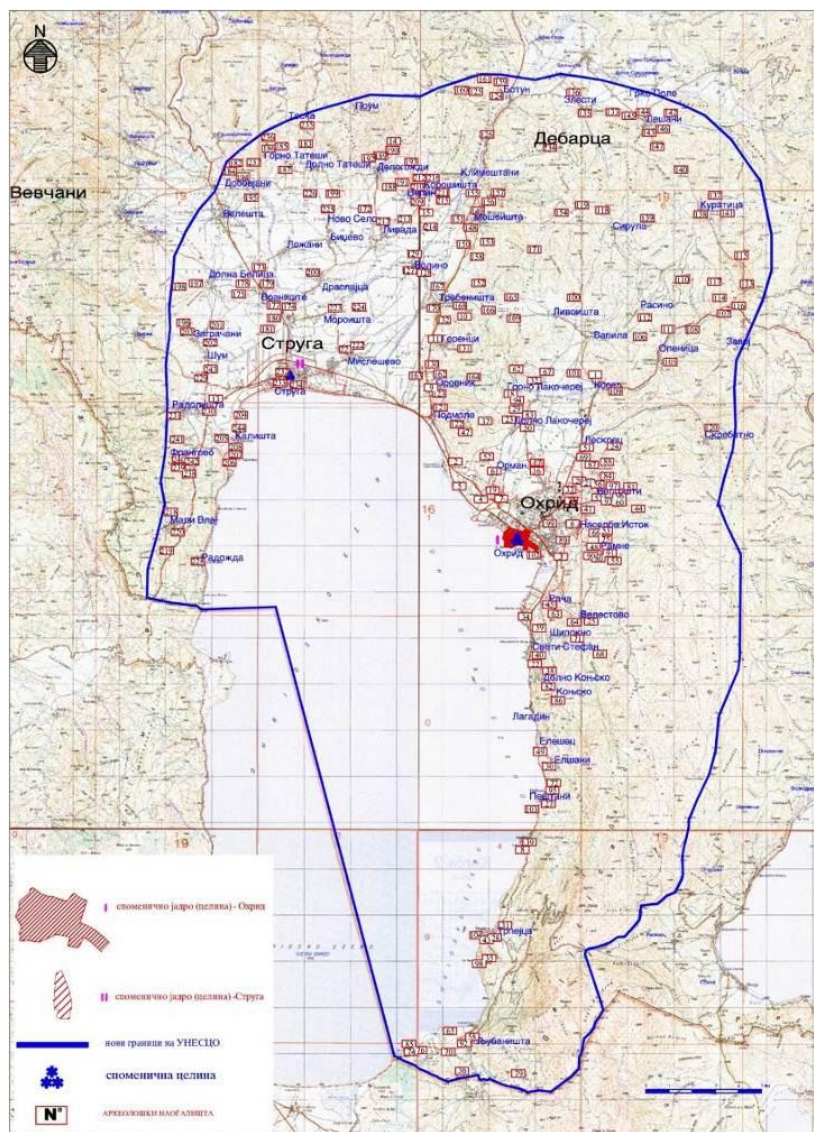
Во 2012 започна пилот проектот “Природно и културно наследство во Охридскиот регион” во рамките на таканаречениот “Upstream” процес, со цел проширување на границите на светското наследство во Р. Албанија, со цел зајакнување на интегритетот и зачувување на природните вредности.

Природното и културното наследство на Охридскиот регион ги вклучува историскиот центар на градот Охрид, градот Струга, рибарските населби на брегот на Охридското Езеро, ранохристијанските духовни центри и манастири, како и над 250 археолошки локалитети кои опфаќаат период од над 5000 години.

Старото градско јадро на Охрид претставува комплексна споменичка целина чие формирање, според потврдени артефакти и зачуваните објекти, опстојува без прекин од праисториските времиња, преку античкиот и доцно - античкиот период, раното христијанство, раниот и развиениот среден век, османлискиот период па се до денес (периодот од IV век пред н.е. до денес). Градот, формиран во карактеристични природно - географски, историски, етно - социјални и естетски услови на живеење и стопанисување, во изминатиот период, се издигал и развивал во една карактеристична хармонија, без тенденција за узурпација на просторот. На следната слика прикажани се локалитети со културни вредности во Охридскиот регион.

Градот Охрид како комплексна споменична целина, има огромно значење поради многубројните археолошки локалитети што ги содржи, како и низата поединечни објекти кои имаат карактеристики на културно наследство од исклучително значење.

Урбаното јадро на Охрид вклучува градби и други структури кои датираат од предисторијата, антиката и доцната антика, ранохристијанскиот период, раниот и развиениот среден век, османлискиот период, се до денес.

1. Успение на св. Богородица, с. Велестово; 2. Св. Стефан Панцир, Долно Коњско; 3. манастир Св. Наум, с. Љубаништа; 4. Пештерна црква Св. Богородица Пештанска, с. Пештани; 5. Пештерна црква Св. Еразмо, с. Долно Лакочереј; 6. Св. Богородица Захумска, с. Трепџа; 7. Св. Спас Вознесение Христово, с. Лескоец; 8. Св. Никола, с. Косел; 9. Св. Богородица Пречиста, с. Злести; 10. Си Свети, с. Лешани; 11. Св. Богородица, с. Враниште; 12. Св. Атанас, с. Калишта; 13. Успение Богородичино, с. Калишта; 14. Св. архангел Михаил, с. Радожда; 15. Св. Ѓорѓи, Струга; 16. Халвети теке, Струга; 17. Амам Мустафа Челеби, Струга; 18. Гимназија „Климент Охридски“, Охрид; 19. Кука на Паункоски, Охрид; 20. Св. Никола, Охрид; 21. Св. Ѓорѓи, Охрид; 22. Св. Петка, с. Велгошти; 23. Св. Спас, с. Горни Лакочереј; 24. Св. Илија, с. Велгошти; 25. Св. Климент, с. Велгошти; 26. Св. Недела, с. Долни Лакочереј; 27. Св. Илија, с. Елшани; 28. Св. Врачи, с. Пештани; 29. Кулоглу џамија, Охрид; 30. Објект од образование, Струга.

Слика 22 Културно наследство во Охридскиот Регион

Извор: Планот за управување со природно и културно наследство на Охридскиот Регион

Како најистакнати репрезенти со архитектонско-урбанистички вредности во границите на впишаното добро се старите историски центри - урбани јадра на градовите Охрид и Струга, крајбрежните населби покрај Охридското Езеро, 16 археолошките локалитети кои опфаќаат период од над 5000 години, 17 градбите од византискиот, османлискиот период, преродбенскиот период и модерната и др., како и духовните центри и манастирите, надвор од урбаните јадра сплотени со природното опкружување, од кои се издвојуваат, манастирскиот комплекс Св. архангел Михаил (Св. Наум) на јужниот дел од охридското крајбрежје, манастирскиот комплекс Св. Богородица Захумска - Заум кај с. Трепџа и манастирскиот комплекс Св. Богородица - Калишта на западниот брег од Охридското Езеро.

Според податоците НУ „Завод и Музеи“, во Охрид има вкупно 246 културни добра.

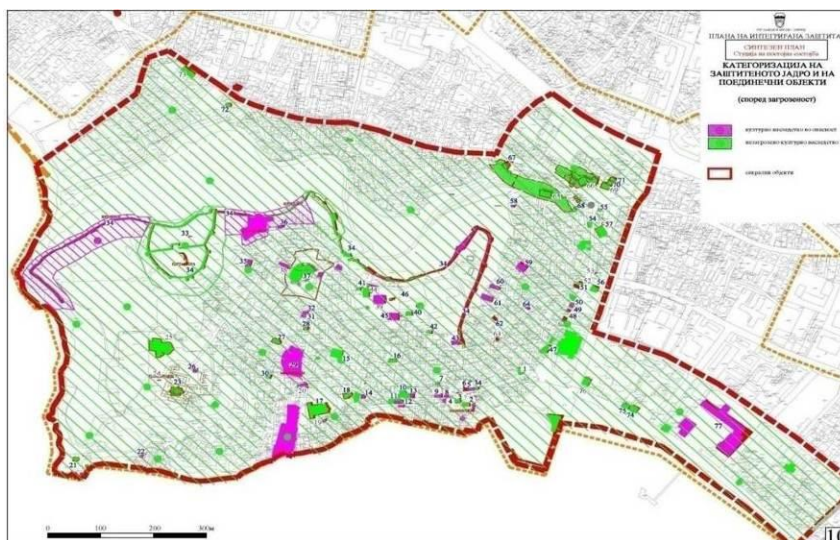
Табела 13 Културни добра во Општина Охрид кои се под заштита (Извор: НУ „Завод и Музеи“ Охрид)

Ред.бр.	Вид на културно добро	Број
1.	Споменички целини	4
2.	Поединечни споменици	
2.1.	Христијански сакрални градби	38
2.2.	Споменици од историјата	26
2.3.	Староградска архитектура	51
2.4.	Исламска архитектура	10
2.5.	Археолошки локалитети	
2.5.1	Археолошки локалитети регистрирани со решение	18
2.5.2	Евидентирани археолошки локалитети без акт на заштита	99
Вкупно		246

Под највисока категорија „културно наследство од особено значење“ подкатегија „исклучително значење“, регистрирани се четири споменички целини:

- Охридското природно и културно - историско подрачје (заштитено од УНЕСКО);
- Стариот дел на градот Охрид;
- Музејскиот комплекс „Робевци“ во Охрид (Куќа на Робевци / Музеј на град Охрид - старо име на доброто);
- Споменичка целина „Зејнел Абедин Паша“ (Куќа на Кадри Шех и Теке Зејнел Абедин Паша - старо име на доброто).

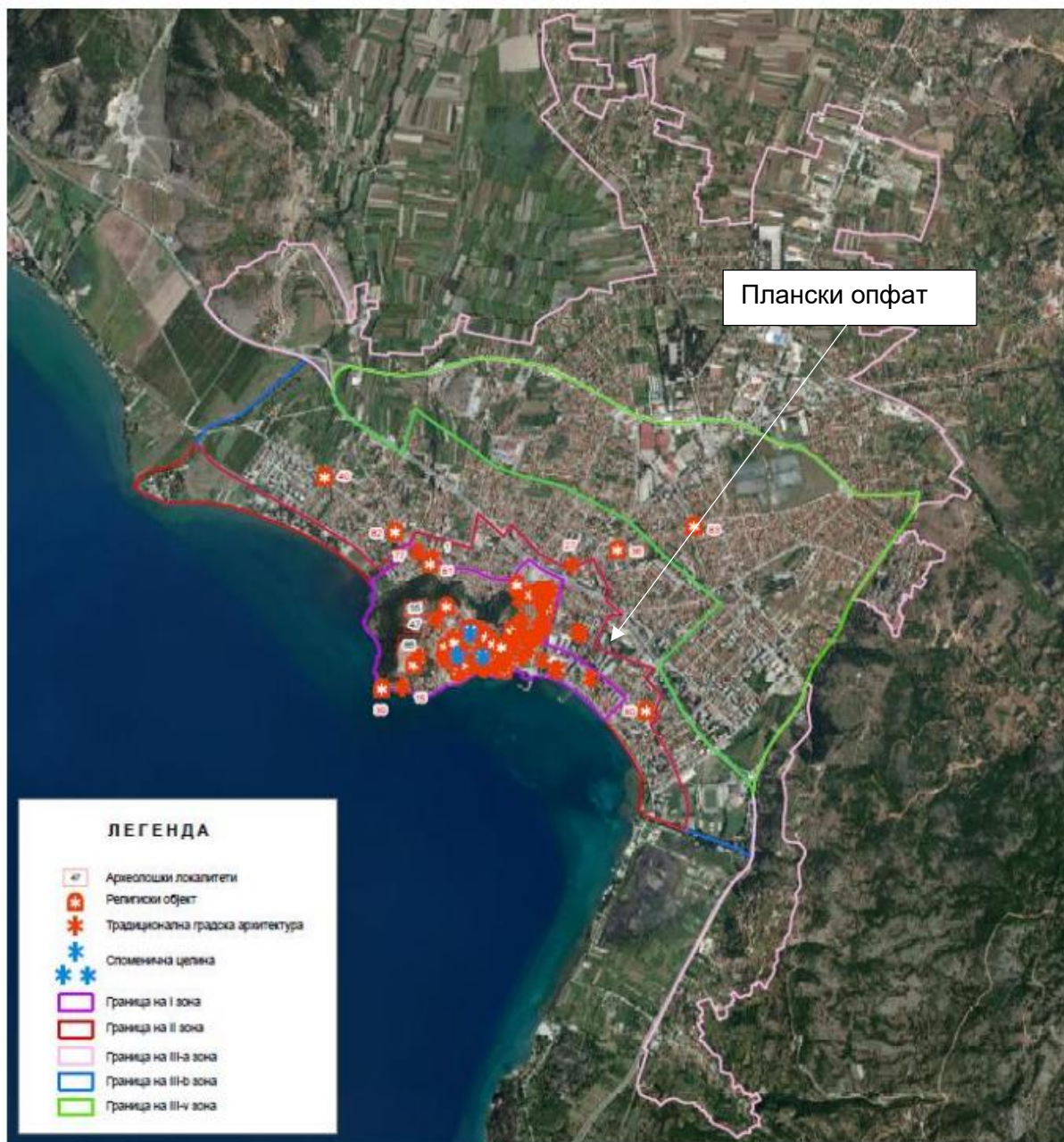
На следната слика дадена е Карта на категоризација на заштитеното јадро и поединечни објекти, според загрозеност.

Слика 23 Категоризација на заштитеното јадро и поединечни објекти, според загрозеност

Културното наследство е значаен промотор на одржливиот развој и културниот туризам, почнувајќи од заштита на животната средина, обновување и развој на руралните средини, се до културата на просторот и просторниот развој. Од оваа причина активностите на НУ Завод и Музеј и Локалната самоуправа на Општина Охрид се насочени кон Интегрирана заштита на Старото градско јадро.

Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029” (Сл. Весник бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-а на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на Детален Урбанистички План за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид.

Слика 24 Заштитни зони во граници на ГУП на Охрид (културно наследство).

Извор: Планот за управување со природно и културно наследство на Охридскиот Регион

4.11 Материјални добра

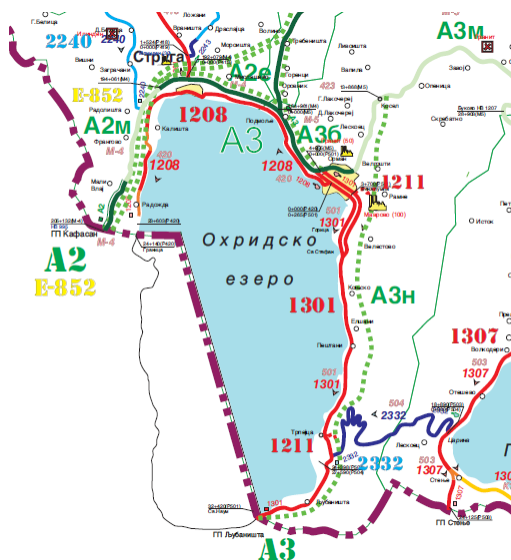
4.11.1 Сообраќајна поврзаност

Патен сообраќај: Низ територијата на општина Охрид поминуваат следните национални патишта:

- А2 – Граница со Р. Бугарија (ГП Деве Баир) – Крива Паланка – Страцин – Романовце (Куманово) – Миладиновци – обиколница Скопје – Тетово – Гостивар – Кичево – Требениште – Струга – Граница со р. Албанија (ГП Кафасан);
- А3 – Раскрсница Требениште (спојка со А2) – раскрсница Подмоље – Охрид – Косел – Ресен – Битола – Прилеп – Велес – Штип – Кочани – Делчево – Р. Бугарија (ГП Рамна Нива).

Регионални патишта низ територија на општина Охрид:

- Регионален пат R 1301: Охрид (спојка со А3) – Свети Наум – граница со Р. Албанија;
- Регионален пат R 1208: Охрид (спојка со R1301) – Подмоље – (спојка со А3) – Струга – Радожда;

Слика 25 Постојечки државни и регионални патишта во општина Охрид

(Извор: Јавно претпријатие за државни патишта)

Булевари: Булевари во општината се бул. „Македонски Просветители“ во вкупна должина од 870 m и бул. „АСНОМ“ со вкупна должина од 1320 m. На територија на Општина Охрид се наоѓаат 16 собирни улици со вкупна должина од 30,2 km.

Сервисно – станбени улици: Во општина Охрид има вкупно 29 во должина од 144 km. Дел од сервисно – станбените улици се: Гоце Делчев, Илинденска, Абас Емин, Кеј Македонија, Партизанска, Димитар Влахов, Трајче Трајчески, Бистрица, улична мрежа во населба Бејбунар, Сирма Војвода, Улична мрежа во с. Коњско и Елшани, улична мрежа во с. Пештани, Трпејца и Љубаништа, улична мрежа во с. Лескоец, с. Косел, Вапила и Ливоишта, улична мрежа во с. Орман, с. Горно Лакочереј, с. Долно Лакочереј итн.

Воздушен сообраќај: Аеродромот „Свети Апостол Павле“ се наоѓа на 9 km од градот Охрид, на националниот пат А2 Струга – Кичево - Скопје. Должината на полетно - слетната патека е 2.550 m, а широчината 45 m. Капацитетот на аеродромот е 300 патници/час. Техничката опременост на аеродромот ги задоволува меѓународните стандарди за опслужување на воздухоплови и патници. Во согласност со Националната

транспортна стратегија се планира проширување на капацитетите и осовременување на Охридскиот аеродром.

Воден сообраќај: Општина Охрид со соседната општина Струга, се поврзува и преку водениот сообраќај. Маршрутите се Охрид - Струга и Охрид - Радожда.

На охридското крајбрежје има две пристаништа односно градското пристаниште и пристаништето во Св. Наум. Вкупниот број на пловни објекти се: 75 пловни објекти регистрирани за вршење стопанска дејност, а 901 за спорт и рекреација.

Капетанијата на пристаништата Охрид е надлежна за водење на регистар на пловни објекти за сите природни и вештачки езера на територијата на Р. С. Македонија. Врз основа на ваквата состојба податоците⁴ за бројот на пловни објекти, дадени подолу, се врз основа на согледувања и проценка од Капетанијата за пловидба и престој на пловните објекти само на Охридско Езеро.

4.11.2 Хидротехничка инфраструктура

◆ Водоснабдување и канализација

Општина Охрид има единствен водоснабдителен систем кој го одржува МЈП „Проаква“ Струга, регионална единица „Водовод“ Охрид. Од системот за водоснабдување се врши централно водоснабдување за градот Охрид, населените места Орман, Рача, Св. Стефан, Долно Коњско, Лагадин, Пештани и туристичките локалитети по должина на брегот на Езерото.

Од локални водоводи се снабдуваат населените места Велгошти, Трпејца, селата Вапила, Ливоишта и Горно Лакочереј. Вкупниот број жители кои се снабдуваат со вода за пиење од МЈП „Проаква“ изнесува околу 55.000.

Како изворишта на вода се користат: Охридско Езеро, со зафатот кај хотел Метропол, Билјанини Извори, подземна вода од Беј Бунар, Летнички Извори од Рамне, извор Св. Илија од Велгошти, подземна вода во близина на Коселска река кај Орман и извори кај Лескоец и др.

Поголемиот дел од водата за водоснабдување до домаќинствата се доведува со пумпање, а додека водата за водоснабдување од Летничките Извори и изворите од Велгошти и Лескоец се доведуваат по пат на гравитација.

Водата за водоснабдување од Охридското Езеро се користи во туристичката сезона, кога се јавува недостаток од вода за водоснабдување. Водата од езерото најпрвин се пречистува со мрежести микро филтри, поставени во пумпната станица, а потоа се дистрибуира до потрошувачите.

Канализацискиот систем во општина Охрид, покрај основната функција на одведување на урбани отпадни води, има за цел и заштита на Охридското Езеро од внесување на отпадни води кои можат да ја нарушат неговата олиготрофност и специфичната флора и фауна.

⁴ Извор: Извештај на Капетанија на пристаништата – Охрид, 23.05.2019 година.

Системот за заштита на Охридското Езеро од отпадни води, овозможува прифаќање и третман на 67,91% од отпадните води кои се продуцираат во регионот со кој управува МЈП „Проаква“.

Владата на Р. С. Македонија, во декември 2018 година донесе одлука за формирање на Јавно претпријатие „Колекторски систем“ за заштита на Охридското Езеро од отпадни води, со цел новото јавно претпријатие, да ги преземе сите обврски за управување и стопанисување со колекторскиот систем за заштита на Охридското Езеро.

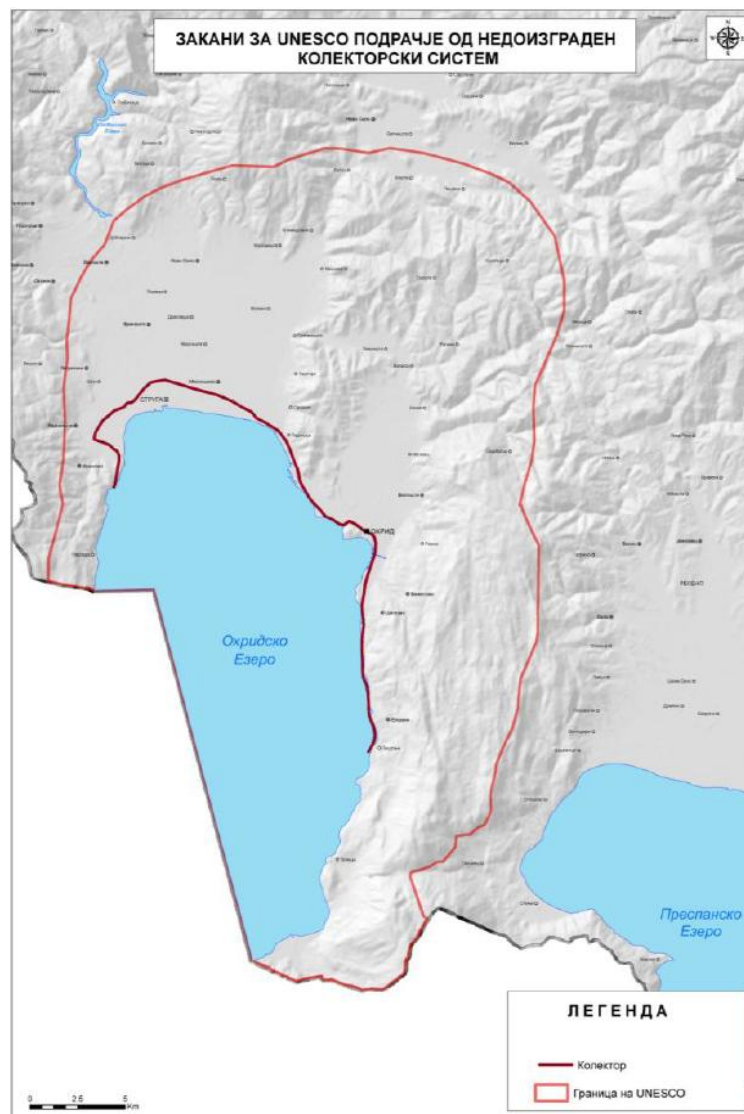
Системот за заштита на Охридското Езеро е составен од:

- Канализациона мрежа составена од:
 - мешовита канализациона мрежа;
 - канализациона мрежа за комунални отпадни води; и
 - атмосферска канализациона мрежа.
- Колекторски систем за примарен третман на отпадни води;
- Пречистителна станица за отпадни води; и
- Путекс станици во камп Љубаништа, камп Св. Наум, камп Градиште и Хотел Бисер.

Во општина Охрид изградена е секундарна канализациска мрежа во должина од околу 128 km и објекти на канализациониот систем, шахти и пумпни станици. Оваа канализациона мрежа е составена од:

- Улична канализациска мрежа за комунални отпадни води во должина од 87 km преку која се одведуваат урбани отпадни води од домаќинствата и индустријата;
- Атмосферска канализациска мрежа во должина од 37 km преку која се одведуваат атмосферските отпадни води;
- Заедничка канализациска мрежа во должина од 41 km преку која се одведуваат измешани урбани отпадни води од домаќинствата, индустриски отпадни и атмосферски отпадни води.

Отпадните води од уличната канализациска мрежа и отпадните води од заедничката канализациска мрежа се прифаќаат во колектор кој е дел од Системот за заштита на Охридското Езеро, а потоа се пречистуваат во пречистителната станица за отпадни води во Враништа (општина Струга). Реципиент на вака пречистените отпадни води е реката Црн Дрим.

Слика 26 Степен на поврзаност на канализациската мрежа со колекторски систем

Пречистителната станица се наоѓа на околу 4 km од градот Струга, помеѓу селата Враништа и Ложани. Истата, треба да обезбеди механички и биолошки третман на отпадните комунални води, додека за индустриските отпадни води субјектите се задолжени со пред-третман на водите пред нивно испуштање во канализацискиот систем.

Капацитетот на пречистителната станица е 120.000 еквивалентни жители, а пречистената вода се испушта во реката Црн Дрим.

➤ Плански опфат

Водоснабдувањето во градот Охрид се врши од градски водоснабдителен систем. Канализациониот систем во градот Охрид е поврзан на примарниот колектор, од каде отпадните води се носат за третман во пречистителна станица во Враништа во Струга.

Во планскиот опфат предвиден начинот на водоснабдување е со приклучување на водоводна мрежа и на градска канализациона мрежа.

4.11.3 Снабдување со електрична енергија и телекомуникација

Со мрежата на електроенергетскиот систем на Р. С. Македонија се опфатени сите населени места во општина Охрид. Електроенергетската инфраструктура на Општина Охрид е дадена во следниот табеларен преглед:

Табела 14 Електроенергетска инфраструктура на општина Охрид

Елементи	Број	Должина (km)
Хидроцентрала	1	
Напојни трафостаници	6	
ТС 10/0,4 kV Дистрибутивни трафостаници со моќност од 50 kVA до 1.000 kVA	301	
В.Н. надземна мрежа		51
В.Н. подземна мрежа		2
С.Н. надземна мрежа		117
С.Н. подземна мрежа		127
Н.Н. надземна мрежа		171
Н.Н. подземна мрежа		135

➤ Плански опфат

Планскиот опфат е поврзан на електродистрибутивната мрежа.

4.11.4 Управување со отпад

Општина Охрид, во согласност со Законот за управување со отпадот, донесува План за управување со отпад (2018 - 2020) во кој се направени анализи на тековната состојба, предвидувања за идните состојби и проценки за одржливо подобрување на постојниот систем со примена на современите начела во управувањето со отпад. Исто така Општината усвојува Годишна програма за управување со отпад, чија цел е имплементација на Планот за управување со отпад, на годишно ниво и систематско подобрување на постојниот систем за управување со отпадот. Значајни елементи на одржливиот развој, кои се дел од глобалниот пристап кон управување со отпадот претставуваат:

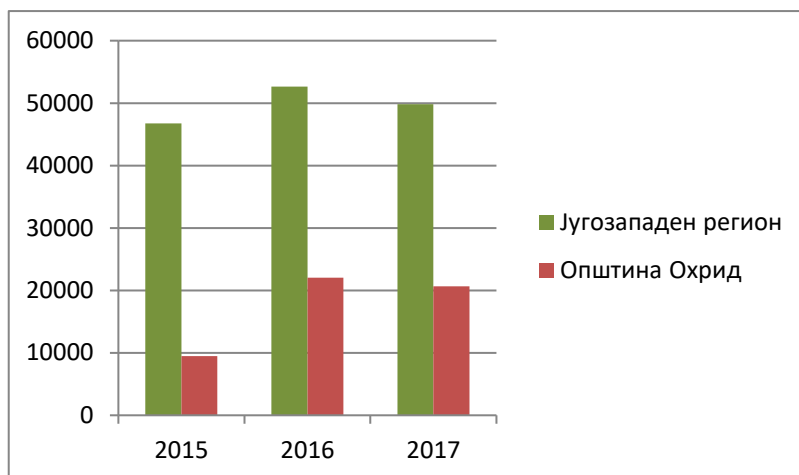
- намалување на количините на отпад за депонирање;
- повторна употреба (реупотреба) на вредноста на материјалите; и
- ефикасно управување со системот на собирање и отстранување на отпад.

Доминантен начин во управувањето со комуналниот и друг вид неопасен отпад во Република Северна Македонија е негово депонирање. Рециклирање на отпадни материјали и производи со цел нивно повторна употреба или производство на енергија е многу малку застапено, а согорување се врши само на одреден вид опасен отпад како што е медицинскиот отпад.

Според податоците од Регионалниот план за управување со отпад за Југозападен регион, општина Охрид има најголем придонес во целокупното количество на создаден отпад во регионот со 36%. Пондерираното количество на создаден отпад по жител на годишно ниво за општина Охрид е 365 kg/жител/год⁵. На следниот графички приказ

⁵ Извор: СЕА Југозападен регион 2016

дадено е учеството на собраниот комунален отпад во општина Охрид во однос на собраното количество комунален отпад во Југозападен регион.

Табела 15 Количина на собран комунален отпад во Општина Охрид во однос на вкупната количина собран комунален отпад во Југозападен регион

Управувањето со отпадот во општина Охрид е во надлежност на Јавното претпријатие „Охридски Комуналец“. Комуналниот и друг вид неопасен отпад од општина Охрид се депонира на градската депонија „Буково“, додека градежниот отпад се депонира на депонијата „Мауцкер“.

Врз основа на податоците, организирано собирање на комуналниот отпад се врши од подрачјето на градот Охрид и викенд населбите: Лагадин, Елешец, Исток и селата: Пештани, Трпејца, Љубаништа, Долно Лакочереј, Горно Лакочереј, Рача, Коњско, Лескоец, Велгошти, Косел, Ливоишта, Вапила, Опеница, Куратица, Елшани, Велестово, Орман и манастирски комплекс Св. Наум, со што се опфатени вкупно 55.686 жители.

Организирано собирање на комуналниот отпад не се врши во селата: Речица, Плаќе, Завој, Рамне, Свињишта, Сирула, Скребатно и Расино, бидејќи во овие населени места има многу мал број постојани жители.

Во однос на количините на отпад што се генерираат во општина Охрид единствен извор на податоци се извештаите од евиденцијата што ја врши ЈП „Охридски Комуналец“, како и неколку приватни овластени постапувачи со отпад, заради што не е можно прецизно да се анализираат промените во количините на отпад.

Во општина Охрид се генерираат следните видови отпад:

- Неопасен отпад:
 - комунален отпад (вклучувајќи и комерцијален отпад);
 - биоразградлив;
 - отпад од пакување и кабаст отпад;
 - инертен отпад- градежен шут;
 - отпадна мил од септички јами.

Опасен отпад:

- медицински отпад;
- отпад од азбест;

- посебен отпад (отпадни масти и масла, отпадни масла за јадење, отпадни гуми, батерии и акумулатори, електрична и електронска опрема, искористени возила).

Собирање, транспорт, третман и отстранување на отпадот претставува значаен сегмент кој директно влијае врз загадувањето на медиумите на животната средина, а сето тоа и врз здравјето на жителите во општина Охрид. Од домувањето на територија на Општината се создава: комунален отпад, отпад од производи и пакување, инертен отпад, медицински отпад од здравствените објекти, ординации и болници кој редовно се превземаат од страна на овластена компанија за постапување.

Со проектот „Подготовка на потребните документи за воспоставување на интегриран и финансиски самоодржив систем за управување со отпад во Југозападниот регион“, општина Охрид треба да се вклучи во регионалниот систем за управување со отпад.

Депонијата „Мауцкер“, на која се вршеше депонирање на градежен шут, ископана земја, песок, камења е расчистена од страна на Охридски Комуналец. Комуналното претпријатие изврши рамнење на 16.000 m² и покривање на 7.000 m² површина. Согласно плановите за пренамена, депонијата за шут на локација Мауцкер повеќе не се користи од Општината, а градежниот шут времено се одложува на депонијата „Буково“ се до отворање на регионалната депонија на Југозападниот плански регион.

➤ **Плански опфат**

Во градот Охрид се врши организирано собирање на комуналниот отпад од страна на ЈП „Охридски Комуналец“.

5 КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОДРАЧЈАТА КОИ БИ БИЛЕ ЗНАЧАЈНО ЗАСЕГНАТИ И СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ

5.1 Состојби, трендови и закани врз медиумите и областите од животната средина

Население	<p>Најголеми социјални и економски проблеми со кои се соочува населението во општина Охрид се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Низок животен стандард на локалното население; • Висока стапка на невработеност; • Невработеноста предизвикува миграција на младите луѓе во земјата и странство; • Стагнација во намерите на странски и домашни инвеститори за инвестирање на капиталот; • Ниски месечни примања и сл.
Здравје на население	<p>Како најчести причини за нарушување на здравјето на населението се смета:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неадекватно и неконтролирано фрлање на отпад и појава на диви депонии; • Нарушен квалитет на почвите, како резултат на несоодветен третман на отпадните води и отпадот; • Употреба на фосилни горива; • Недостаток на национални и локални податоци за здравствените ефекти од бучавата; • Ниска свест кај населението за заштита на животната средина.
Воздух	<p>Како најчести причини за нарушување на квалитетот на воздухот се издвојуваат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Општина Охрид не е вклучена во национална мрежа за следење на квалитетот на амбиентниот воздух; • Недостаток на контрола на димоводните канали и горилници и нивно одржување; • Отсуство на систем за дистрибуција на природен гас и централно греење; • Стар возен парк кај граѓаните на Општината; • Отсуство на контрола на квалитет на гасови од согорување кај возила; • Зголемен сообраќаен метеж во туристичка сезона; • Недостаток на јавен градски превоз преку целата година, а особено до плажите и приградските населби; • Недостаток од мерки и активности за поттикнување и поддршка на користење енергија од обновливи извори/соларни панели;
Бучава	<p>Идентификувани проблеми во однос на бучавата во општина Охрид:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недостаток од точни и прецизни податоци за стационарните извори на бучава на територијата на општината (Катастар на извори на бучава во животната средина); • Зголемено ниво на бучава за време на туристичката сезона од угостителските објекти; • Бучава од верски објекти; • Недостаток од Стратешка карта на бучава за крајбрежјето на Охридско.
Вода	<p>Клучни проблеми во однос на водите во општина Охрид се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стари дотраени цевки во водоснабдителниот систем (азбест-цементни цевки 30.000 m); • Голема потрошувачка на енергија за пумпање и/или препумпување на вода за водоснабдување; • Недостаток на вода за водоснабдување во летниот период во општина Охрид и во с. Лескоец, г. Лакочереј и н. м. Орман; • Низок степен на одржување и чистење на каналите за наводнување; • Ниска свест кај граѓаните за одржување на каналите за наводнување; • Недостаток од континуиран мониторинг на осцилациите на водостојот во Охридско Езеро;

	<ul style="list-style-type: none"> • Отсуство на сепаратна канализациона мрежа (атмосферска, комунална и индустриска) и одведување на измешани урбани, индустриски и атмосферски отпадни води; • Застарени пумпни станици во рамките на колекторскиот систем за отпадни води • Нефункционалност на колекторскиот систем; • Отсуство на канализациона мрежа во населените места Велестово, Г. Лакочереј, Елешец, Елшани, Љубаништа, Орман, Рамне, Трпејца, Валила, Завој, Косел, Куратица, Ливоишта, Опеница, Плаќе, Расино, Речица, Свињишта, Сирула и Скробатино; • Отсуство на податоци за број на септички јами и начин на нивно одржување и чистење; • Опасност од загадување на Билјанини Извори заради непостоење на канализационен систем во населбата веднаш над изворите и „пробивање“ на септичките јами ; • Нефункционалност на Путокс станиците во Св. Наум, камп Градиште, камп Љубаништа, х. Бисер; • Недоволен капацитет на пречистителната станица Враништа и нејзина нефункционалност; • Низок процент на покриеност со атмосферска канализација на Општина Охрид; • Прелевање на отпадни комунални води од шахти, заради недоволен капацитет на канализационата мрежа; • Континуирано загадување со комунални отпадни води на Охридско Езеро на локалитетите Сараишта, Пристаниште и Мазија; • Нерегулирани корита и поплави во атарите на населените места.
<p>Почва</p>	<p>Клучни проблеми во оваа област во општина Охрид се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примена на неодржливи агротехнички и агрохемиски мерки; • Несоодветно одржување на каналите и поплавување на земјиштето; • Несоодветно управување со отпадни води и отпад.
<p>Биолошка разновидност и природно наследство</p>	<p>Клучни проблеми во однос на биолошката разновидност се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификуваните несоодветности во управувањето со природното и културно светско наследство, од страна на мисија на UNESCO, презентирани во Извештајот од последната мисија, 2017 година; • Низок степен на спроведување на постојните законски прописи со цел спречување на понатамошна незаконска градба во заштитените подрачја; • Недостаток од детален преглед на сите бесправни градби во заштитеното УНЕСКО подрачје и спроведување на СОЖС/ОВЖС; • Не донесување на релевантни плански документи: План за управување со светско природно и културно наследство, урбанистички планови, Стратегија за туризам врз основа на Универзална вредност на подрачјето; • Неконтролирано уништување на подрачјето на трска со сечење, палење, корнење, за различни цели како добивање обработливи површини, плажи, хотелски комплекси, депонирање на земја и градежен шут итн.; • Не се применуваат стандарди за планирање на зеленило по глава на жител и отсуство на систем за интегрирање на податоци во врска со зеленилото, со цел подобро донесување на соодветни мерки и одлуки; • При воспоставување нови зелени површини, не се користат автохтони видови прилагодени на локалната клима; • Охридското Езеро е реципиент на отпадни атмосферски води и отпадни комунални води од кои дел воопшто не се пречистуваат; • Ерозивни наноси од речните сливови во езерото, особено од р. Сатеска и р. Коселска; • Голем број плажи и хотелски комплекси на/во близина на охридското крајбрежје и големиот број туристи во туристичката сезона; • Зголемен сообраќај во Старото градско јадро;

	<ul style="list-style-type: none"> • Голем број бесправно изградени објекти во крајбрежната заштитна зона на Езерото; • Недефиниран степен на заштита и отсуство на систем за одржливо управување со Студенчишко Блато; • Пренамена на делови од Студенчишко Блато заради изградба на трајни и/или временски објекти, асфалтни и др. патишта, обработлива површина, одлагање на градежен шут, инертен отпад итн.; • Отсуство на активностите за подигање на јавната свест за значењето и улогата на Паркот и другите заштитени подрачја во регионот насочени кон граѓаните.
<p>Управување со отпад</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Отсуство регионално управување со отпад • Недостаток од база на податоци за сите видови на отпад и нивни количини • Низок степен на примарна селекција на отпадот • Низок степен на искористување на фракциите кои можат да се рециклираат • Недостаток на податоци за број септички јами, локации и фреквенција на чистење • Нелегални депонии • Неможност на жителите од руралната средина да ја користат услугата на ЈП „Охридски Комуналец“ • Недостаток на садови за комунален отпад и садови за селективно собирање отпад во општината • Недостаток од акции за организирано собирање на градежен шут, кабаст отпад и биоразградлив отпад во руралната средина • Нечистотија на улиците и јавните паркови • Низок степен на еколошка свест кај граѓаните
<p>Искористување на земјиштето и урбан развој</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стар ГУП на Охрид (2006 год.) • Усвојување плански документи без да се земе во предвид јавниот интерес, одржливиот развој и важечките стандарди • Несоодветно урбанистичко планирање (без да се земе во предвид број на паркинг места, простор за садови за одлагање/селектирање на отпад и др. урбана опрема) • Недостаток од паркинг места и узурпација на сообраќајниците и зелените површини во близина на плажите • Недостаток од ДУП-ови за населени места и УП за надвор од населените места • Неефикасност на инспекциските служби • Недоизградена патна инфраструктура, раскопани тротоари и неасфалтирани паркинг простори • Недостаток од пешачки и велосипедски патеки и нивна узурпација од автомобили • Недостаток од јавни тоалети • Узурпација на Охридското крајбрежје со бесправни градби и нивна легализација • Узурпација на плажите на Охридското крајбрежје • Бесправни градби во НП Галичица во зоната на одржливо користење • Урбанизација на слободни јавни површини, обработлива почва и нивна пренамена во градежно земјиште • Уништувањето на природните живеалишта преку дренажи, орање, градежни активности и употребата на ѓубрива и хемикалии • Недостаток на зелени површини за рекреација • Неконтролирано сечење на дрвјата • Голем број кучиња скитници и недостаток од стационар за згрижување • Низок степен на информираност на граѓаните, граѓанските здруженија и НВО за одржување јавни расправи за донесување на урбанистички планови или други значајни плански документи

5.1 Состојба во животната средина без имплементација на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид

Вообичаено при стратегиската оцена на животната средина од реализацијата на одредени плански или стратешки документи се разгледува опција „без да се спроведе“ („Do nothing option“) планска активност, односно работите да останат онака како што се.

Состојби во користење на просторот

Доколку не се спроведе Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, може да дојде до:

- узурпација на земјиштето со неплански градби кои можат да го ограничат идниот просторен, социо-економски развој на просторот;
- недостаток на анализа на реалните потреби, можности и иницијативи за иден просторен и економски развој на локацијата;
- непостоење на валиден плански документ кој ќе даде насоки за задоволување на барањата на корисниците на просторот, при што ќе се почитуваат стандардите за заштита на животната средина и здравјето на граѓаните;
- непостоење на валиден плански документ кој ќе служи како извор на информации, програма за иницијативи, средство за стимулирање на јавниот интерес и ќе го дефинира идниот просторен и економски развој;
- состојбите во областите и медиумите од животната средина ќе останат на сегашно ниво, заради ограничените можности за користење на земјиштето.

Предметната локацијата без имплементација на Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид и понатаму ќе остане урбанизирано подрачје.

Состојби во животната средина

Во однос на животната средина, без имплементација на Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид ќе очекуваат следните состојби:

- нема да се генерираат дополнителни емисии во воздухот, односно состојбата на воздухот ќе остане на сегашно ниво;
- помала потрошувачка на вода од водоснабдителниот систем во општина Охрид;
- нема да се генерираат дополнителни количини отпадни води;
- нема да се генерираат нови количини отпад, кои ќе завршат на општинската депонија;
- непроменета фреквенцијата на возила по регионални и локалните патишта, односно состојбата ќе остане на сегашно ниво.

Социо-економска состојба

Без имплементација на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид ќе бидат намалени можностите за вработување, подобрување на стандардот на живеење, социјален и економски развој на населението, што може да резултира со иселувањето на населението.

6 ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ

6.1 Светско природно и културно наследство на Охридскиот Регион под заштита на УНЕСКО

Регионот околу Охридското Езеро, како и целата територија на општина Охрид, припаѓа во границите на Светското природно и културно наследство под заштита на УНЕСКО и се протега на површина од 83.350 ha. Границите се прикажани на следната слика.

Слика 27 Граници на заштитена зона под УНЕСКО

Поради исклучителното значење на овој регион, од аспект на заштитата и управувањето со биолошката разновидност и животната средина, од вкупната површина на територијата на општината (389,93 km²), околу 180 km² се со посебен начин на управување односно се прогласени или идентификувани повеќе подрачја за заштита на биолошката разновидност: Споменик на природата „Охридско Езеро“, Биосферен резерват „Охрид - Преспа“, Подрачје на светско природно и културно наследство „Охрид“.

Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство дефинира два различни вида на светско наследство: културно и природно. Комбинираниите, односно мешовитите локалитети ги содржат елементите на двата вида наследство. Во

Конвенцијата се наведува дека делови од културното или природното наследство се од исклучителен интерес и поради тоа треба да бидат зачувани како дел од светското наследство на човештвото како целина. По впишувањето на Листата на светско наследство, состојбата на конзервација на локалитетите ја следи Центарот за светско наследство на УНЕСКО.

Охридскиот регион е прогласен за Светско природно наследство во 1979 година, а во 1980 година е впишан во листата на Светско културно наследство. Претставува едно од само 31-те подрачја во светот, впишано на Листата како мешовито добро, кое подеднакво поседува природни и културни универзални вредности.

Интегритетот на доброто, особено во однос на природните вредности, е ограничен на само две третини од Охридското Езеро. Интегритетот на Езерото, чија површина е распределена на две држави – Р. С Македонија и Р. Албанија, е предмет на „Upstream process“ започнат во 2014 година координиран од Центарот за светско наследство на УНЕСКО во кој експертски групи од Р. С. Македонија и Р. Албанија работат на проширување на границите на заштитеното подрачје, со цел заштита на Охридското Езеро во целина.

Атрибути на природните вредности

Охридското Езеро е познато како суперлативен природен феномен. Со геолошка и биолошка историја од 2 до 5 милиони години се истакнува како најстаро природно езеро во Европа и едно од најстарите езера во светот. Овој суперлативен природен феномен се одликува со следните атрибути на исклучителната универзална вредност:

- Со најголема просечна длабочина од 155 m Охридското Езеро е најдлабоко езеро не само на Балканскиот Полуостров туку и во Европа, а четиринаесетто во светот;
- Езерото претставува последен остаток од древниот воден регион на евроазискиот континент пред леденото време и според својата геолошка и биолошка историја се смета за најстарото езеро во Европа;
- Од настанувањето на езерото во плеистоценот се создале услови за одредени екосистеми (посебно пештерски и водни екосистеми) и елементите на фауна кои се дел од овие екосистеми за да преживеат во текот на подолги периоди. Прастарите групи (реликтни видови на фауна) се распространиле преку процес на еволуција каде од еден вид настануваат два или повеќе генетски независни видови (специјација), што резултирало во бројни локални ендемски видови;
- Езерото претставува исклучително жариште на биолошка разновидност од глобално значење. Со 212 ендемски вида флора и фауна и површина од 358,2 km² најверојатно претставува езеро со најголема разновидност во светот, во смисла на застапени ендемски видови на единица површина. Живите фосили и ендемските видови се развиле како единствен резултат на географската изолација и непреченото одвивање на биолошката активност. Овој ендемизам на езерото опфаќа полжави, трепчести црви, голем број реликти од алги и од дијатомеи, езерски сунѓери, алги, риби, како и 88 вида птици. Овие видови се приспособиле на олиготрофните услови што се поддржани со карстните извори и Студенчишкото Блато. (Apostolova et al, 2016). Степенот на ендемизам на езерото се проценува на 36% за сите видови и 34% за животинските видови. Значајно е да се одбележи дека се застапени 72 гастроподни вида од кои 78% не

се среќаваат на друго место од планетата. Кај други таксони, исто така, се среќава висок степен на ендемизам, и тоа: ciliophora (91% ендемизам од вкупно 34 видови), amphipoda (90% од вкупно 10 вида), porifera (80% од вкупно 5 вида), isopoda (75% од вкупно 4), tricoladida (79% од вкупно 29 вида), ostracoda (63% од вкупно 52 вида) и hirudinea (54% од вкупно 26 вида) (Albrecht и Wilke, 2008);

- Езерото го поддржува развојот на биолошката разновидност на слатководните риби со густина од >8 таксони на секои 104 km² (Hales, 2015). Застапена е релативна рамнотежа меѓу ципринидните и салмонидните риби. Ихтиофауната е претставена со 21 вид, од кои 15 се карактеристички за Западен Балкан, 13 се среќаваат во Југоисточниот Јадрански Регион, а 8 се ендемски за Охридското Езеро (Hales, 2015);
- Во езерото се среќаваат бројни загрозувани видови од регионален, европски и глобален карактер. Според глобалната Црвена листа на ИУЦН, во Охридското Езеро се среќаваат 26 ранливи, 17 засегнати и 11 критично загрозувани вида. Како поважни растителни видови може да се спомнат *Nufar lutea*, *Nymphaea alba*, кои се строго заштитени според националното законодавство.
- Студенчишкото Блато го снабдува езерото со вода преку подземна врска, притоа, регулирајќи ги екосистемските услуги на поширокиот регион преку задржување на нутриенти, и со тоа го намалува антропогеното влијание и го подобрува квалитетот на водите (Apostolova et al, 2016; Друштво на научници за блатни живеалишта, 2018). Студенчишкото Блато е остаток од претходното поголемо блатно живеалиште, но тоа е сè уште функционално, а стратифицираните слоеви на тресет претставуваат еден вид палеоеколошки архив; во блатото се мрестат три таксони на комерцијално значајни риби. Блатото придонесува и за секвестрација на јаглерод во 300 cm длабокото хистосолно тресетиште (Apostolova et al, 2016; Society of Wetland Scientists, 2018).

При вреднувањето на просторот особено значење е дадено на геоморфолошките и топографските специфики, визуриите, атрактивноста на регионот и посебните климатски специфики.

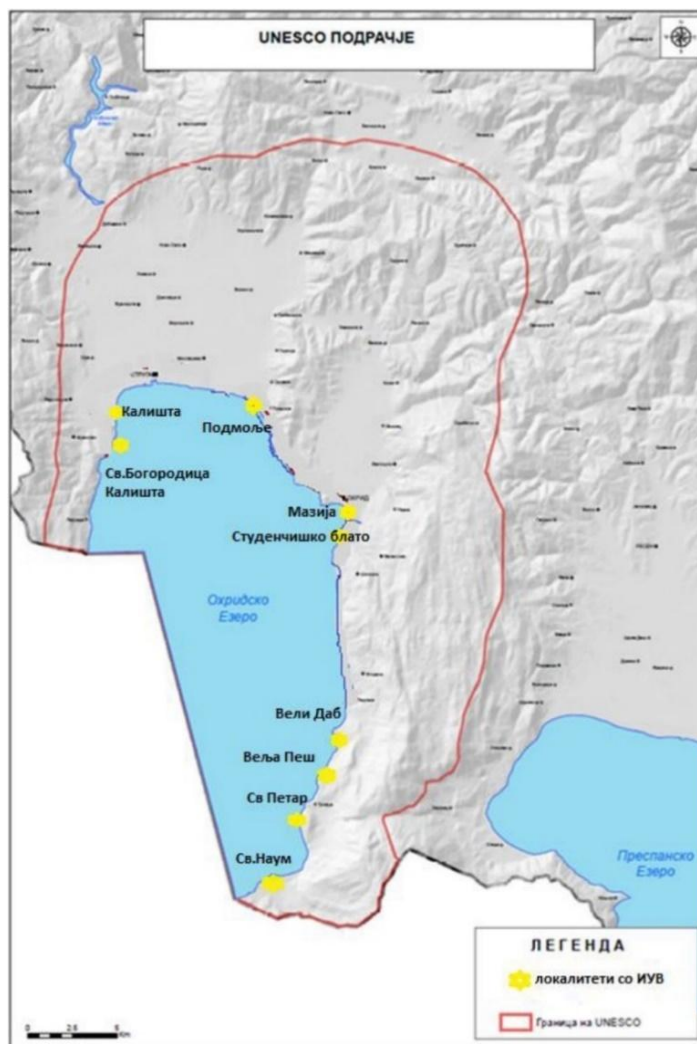
Од планините централно место во регионот зазема масивот Галичица со врвот Магаро (2255 m), додека планината Јабланица со високите врвови (Стрижак – 2333, Крстец – 2185 и Чумин Врв - 2125 m н.в.) претставува западна граница на регионот со географскиот диверзитет на планината Галичица е претставен со сите видови релјефни форми, кои се типични за карст.

Охридското Езеро, Националниот парк „Галичица“ и Преспанското Езеро како комплексна целина, претставуваат област со изразено богата биолошка разновидност, висок степен на хетерогеност и ендемиза, и во таа смисла се смета за навистина импресивна локација во Европа (Gaston & David, 1994).

- Во Националниот парк „Галичица“ се откриени над 30 растителни таксони и тие претставуваат заштитен знак на планината. Тука се присутни и 19 таксони од светската Црвена листа на засегнати растенија на IUCN кои имаат статус „ретки“ (R-rare). Вкупниот број на таксони од фауната досега забележани на територијата од паркот изнесува над 3150 ha, што претставува еноормно висока разновидност на подрачје од само 25000 ha.

На подрачјето на Охридскиот регион, како светско природно и културно наследство, идентификувани се следните локалитети со природни вредности:

1. Света Богородица Калишка - сублакустриски извори;
2. Калишта - единствено природно живеалиште на жолтиот локвањ на Охридско Езеро;
3. Подмоље-најраспространет појас на трска на Охридското Езеро, природно живеалиште на загрозени видови птици и мрестилиште на крап;
4. Мазија - ревитализирано природно живеалиште на жолтиот локвањ, мрестилиште на крап и живеалиште и гнездилиште на птици;
5. Студенчишко Блато - макрофитска вегетација и плодиште на краповидни риби;
6. Вели-Даб - сублакустриски извори, плодиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
7. Веља-Пеш - сублакустриски извори, плодиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
8. Свети Петар - крајбрежни и сублакустриски извори, мрестилиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
9. Извори Свети Наум - најиздашен извор на Охридско Езеро, мрестилиште на пастрмки и краповидни риби и биодиверзитет на бентосна фауна.

Слика 28 Локалитети со атрибути на природни вредности („жаришта“ на биолошката разновидност) во Охридскиот Регион

Статусот на заштитено светско наследство ги обврзува сите субјекти во системот при донесувањето на прописи и други акти, како и при преземањето дејствија и постапки врзани за тоа подрачје во процесот на неговата заштита да ги применуваат стандардите предвидени со Конвенцијата за заштита на светското природно и културно наследство, односно, доследно да ги применуваат прописите и принципите што се содржани и во останатите меѓународни конвенции потпишани и ратификувани од страна на Република Северна Македонија, како и препораките на УНЕСКО.

Главните закани за интегритетот на регионот се некоординираниот урбан развој, зголемена популација, несоодветно управување со отпад, туристичкиот притисок, загадување од зголемениот сообраќај, несоодветен третман на отпадните води и прекумерното исцрпување на природните ресурси.

Исто така, закана претставува и неусогласената законска регулатива, особено недостатоците на Законот за управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион. Бројните измени на законската регулатива, усвоени во изминатите години создаде простор за конфликтни одлуки во делот на урбанизмот кои се во спротивност со Законот за заштита на природата, Законот за водите, Законот за светско природно и културно наследство и други релевантни закони кои треба да го гарантираат интегритетот и одржливоста на Охридскиот регион.

Граници на заштитните зони на природното наследство во Охридскиот Регион

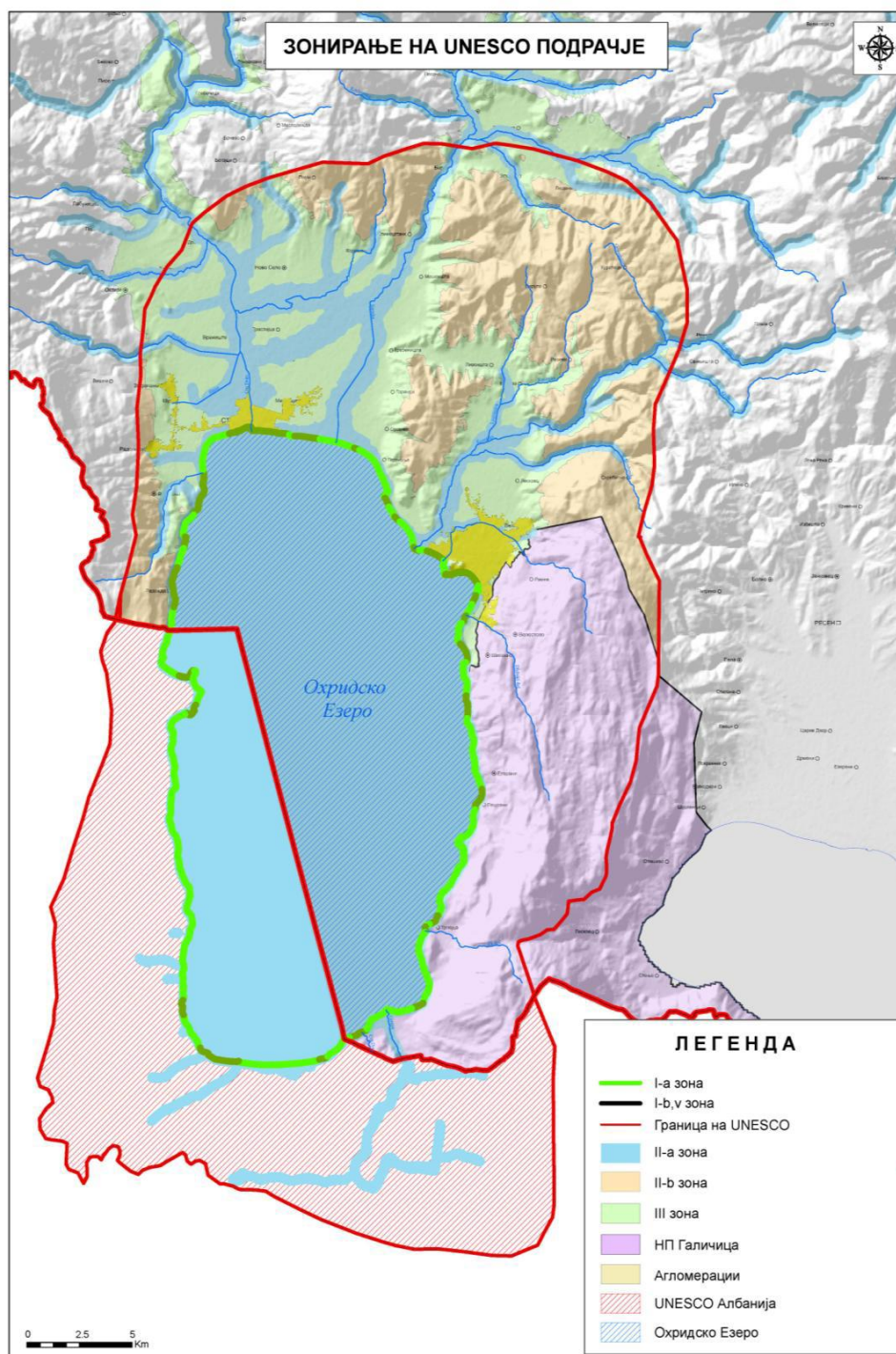
Заради подобро управување и одржување на исклучителната универзална вредност, односно контрола врз одредени активности што можат да извршат негативни влијанија, воспоставени се три заштитни зони, а секоја од нив содржи соодветни подзони. Овие подзони се воведуваат за да се рефлектираат посебните мерки за заштита што се применливи во овие зони.

Првата заштитна зона се формира во појас од 50 m сметано од границата на катастарска парцела 1/1 (КП Охридско Езеро) и има три подзони (Ia, Ib и Iv).

Втората заштитна зона има две подзони (IIa - се формира на подрачјата зафатени со рипариски живеалишта и IIб) - ги зафаќа природните и полуприродните живеалишта над 866 m н.в.

Третата заштитна зона е формирана на деловите под кота 866 m н.в., односно зафаќа простори што се наменети за непродуктивни намени или, главно се користат за земјоделско производство.

Границите на зоните за заштита воспоставени во заштитените подрачја (пр. Националниот парк „Галичица“, спомениците на природата - Охридското Езеро и Студенчишкото Блато) се преземаат во целост и се применливи мерките/режимите за заштита што се веќе воспоставени во согласност со соодветните планови за управување донесени врз основа на Законот за заштита на природата.

Слика 29 Заштитни зони во границите на природното наследство на Охридското Езеро⁶

Првата заштитна зона го опфаќа Охридското Езеро и неговиот крајбрежен појас во хоризонтална проекција со ширина од 50 m сметано од граница на КП1/1 Охридско Езеро. Оваа зона на места се проширува во КП 1/1 Охридско Езеро за да се вклучат плажите. Таа ги опфаќа 9-те „жаришта“ на биолошка разновидност во Охридскиот Регион, како атрибути на светското природно наследство. Во рамките на првата зона се вклучени простори на кои се среќава висока концентрација на популации на видовите

⁶ План за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029)

кои се наоѓаат на IUCN - црвената листа видови кои се под закана на глобално и европско ниво, Бернската конвенција, како и матични популации на ендемски и реликтни видови, потоа сублакустриски извори, места за мрестење на краповидни риби.

Првата зона содржи три подзони:

- I-а зона на изворно природни простори, со SFI индекс 1 и 2 (според рамковната директива за води, станува збор за зона со одличен и добар статус);
- I-б зона во која се присутни одредени интервенции и е со SFI индекс 3, 4 и 5 (умерен, слаб, лош статус);
- I-в зона на плажи – се дефинираат плажи кои се во опфат на КП 1/1 КО Охридско Езеро, како и плажите чии опфати граничат со КП 1/1 КО Охридско Езеро, а земјиштето е во сопственост на Република Северна Македонија.

Втора заштитна зона - во втората заштитна зона се применуваат мерки кои подразбираат зачувување на состојбата на природата во тие живеалишта каде е започнато антропогеното влијание со цел тоа да се намали/минимизира. Во таа насока, оваа зона е поделена на подзони: II-а и II-б. II-а зоната ги опфаќа рипариските живеалишта надвор од урбаните опфати чија функција е и да бидат заштита од влијанијата врз квалитетот на водата во сливот на Охридското Езеро. II-б заштитната зона ќе се протега условно на просторите што се наоѓаат надвор од урбаните опфати и не смее да се зафатат со урбанизација. Во Втората заштитна зона се забрануваат активности што имаат негативно влијание врз пределот и животната средина, а ќе се воспостават исклучоци доколку треба да се реализираат проекти од државно значење.

Третата заштитна зона ќе ги опфати просторите со непродуктивна намена (населби и друго градежно земјиште) и продуктивно земјиште (земјоделски посеји, пасишта и шуми), што се застапени меѓу котата 866 m н.в. и надворешната граница на првата заштитна зона. Во оваа зона ќе се овозможи развој на населбите, туризмот и инфраструктурата, но ќе се дефинираат посебни услови.

Културното наследство во Охридскиот регион е опишано во Поглавје 4.10 од овој Извештај за стратегиска оцена на животната средина.

6.2 Заштитени подрачја според Просторен план

Просторниот план на Р.С. Македонија од 2004 година е највисокиот долгорочен и интегрален плански документ за просторот на државата; со кој се даваат насоки за намената; користењето; заштитата; организацијата и уредувањето на просторот на територијата на државата и за уредувањето со тој простор. Просторниот план на РМ не го обработува природното и културното наследство во Општината. Биолошката разновидност и нејзината заштита се третира согласно стариот Закон за природни реткости. Во поглавјето што го третира природното наследство, утврдени се заштитените и подрачјата предвидени за заштита; како и поединечните видови во и надвор од заштитените подрачја (Табела 16).

Табела 16 Просторниот план на РМ: преглед на заштитени подрачја и предложени за заштита во Општина Охрид

Категорија	Име	Општина	Статус на заштита
Национален парк	Галичица	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Охридско Езеро	Охрид	Заштитен
Научно-истражувачки резерват	Осој	Охрид	Предлог

Споменик на природа	Македонски даб	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Пештера Самоска дупка	Охрид	Предлог
Споменик на природа	Пештера Јаорец	Охрид	Предлог
Споменик на природа	Платан-чинар	Охрид	Заштитен
Посебен природен резерват	Студенчишта	Охрид	Предлог
Споменик на природа	Чемресови стебла	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Дувало, во близина на с. Косел (пост-вулканска појава)	Охрид	Заштитено
Споменик на природа	Алепски бор	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Платан	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Пештера Млечник	Охрид	Заштитен

6.2.1 Национален парк Галичица

Националниот парк Галичица е прогласен во 1958 година со цел да се зачува растителниот и животинскиот свет и природниот изглед на планината Галичица. Паркот се препознава како едно од наважните подрачја или т.н. „жариште“ на биолошката разновидност во земјата и пошироко. Тоа е потврдено и со бројните меѓународни номинации, како на пример: „Емералд подрачје“, „Значајно растително подрачје“, „Примарно подрачје за пеперутки“, „Светско наследство на УНЕСКО“, а потенцијално и „НАТУРА 2000 подрачје“.

➤ Биолошка разновидност на видови во НП „Галичица“

Богатата биолошка разновидност. На површина од 24 151,4 ha, се среќаваат повеќе од 37 типови живеалишта, 40 растителни заедници, околу 1600 таксони од васкуларните растенија, над 143 видови лихеноидни габи, повеќе од 480 видови габи и преку 3231 таксони од фауната.

Глобално загрозените видови. Според критериумите на IUCN, во Паркот се среќаваат повеќе видови кои се сметаат за глобално загрозени (статус „EN“) од кои 4 вида се без`рбетни, додека 13 се `рбетни животни. Кон оваа група може да се додадат и 19 виши растенија од Паркот кои се сметаат за глобално ретки, како и 15 видови габи од глобално значење. Што се однесува до акватичните без`рбетници, според последните истражувања со исклучок за претставниците од групата на полжави, не е направена проценка за состојбата на видовите кај останатите групи од бенталната фауна нити за Охридско Езеро нити за неговите крајбрежни води. Единствената класификација е направена врз база на критериумите од Црвената листа на IUCN, при што е утврдено дека следните видови кои ги населуваат изворите Свети Наум: *Gyrulus fontinalis*, *Ohridoxauffenia sanctinaumi* и *Lyhndia gjorgjevicice* загрозени (EN-endangered), видовите *Pyrgohydrobia sanctinaumi* и *Ohridohoratia polinskiice* ранливи (VU-vulnerable) додека видот *Ohridohoratia pygmaea* е речиси загрозен (NT-near threatened).

Значајни популации од видовите кои се ретки или засегнати во Македонија во Европа или глобално. Од алгите, во Паркот се среќаваат значајни популации од 7 таксони кои се ретки во Македонија или пошироко. Од вишите растенија, во Паркот се среќаваат 56 таксони кои се ретки во Македонија (до 10 наоѓалишта). Кон нив треба да се додадат и локалните ендемити. Од макромикетите, во Паркот се среќаваат 47 видови кои се ретки

или загрозени во Македонија или Европа. Со своите популации во Паркот, 38 од нив имаат национално значење, 22 се со европско значење, а 10 имаат глобално значење. Од без`рбетниците кои се правно заштитени во Европа во Паркот се среќаваат 11 видови чии популации се значајни на национално ниво. Меѓу нив се вбројува и еден вид чија популација во Паркот има европско значење. Од ретките без`рбетници, во Паркот се среќаваат 15 видови чии популации се значајни на национално ниво. Меѓу нив се вбројува и еден вид чија популација во Паркот има и европско значење. Кон нив треба да се додадат и локалните ендемити. Од `рбетните животни кои се правно заштитени во Европа, во Паркот се среќаваат 77 таксони чии популации се значајни на национално ниво, а популациите во Паркот на 8 од нив имаат европско или глобално значење. Кон оваа група треба да се додадат и два вида птици чии популации се сметаат за значајни поради нивниот реликтен карактер. Поради присуството на значајни популации од голем број видови кои се ретки или засегнати во Европа, Паркот се квалификува како Посебно подрачје за зачувување во рамките на европската еколошка мрежа НАТУРА 2000.

Ендемските растенија и животни. Во Паркот се среќава исклучително голем број на ендемски растителни и животински таксони, и тоа: 29 таксони од алги, 12 видови од васкуларни растенија, 68 таксони од без`рбетните и 4 таксони од `рбетните животни. Покрај тоа, во Паркот се среќава голем број на други таксони кои се ендемични за Македонија или за Балканскиот полуостров и тоа: 46 таксони од вишите растенија, 89 таксони од без`рбетниците и 14 таксони од `рбетните животни. Поради присуството на овие видови, Паркот има големо значење за зачувување на биолошката разновидност во Македонија, но и за науката, глобално.

Видовите од големо социоекономско значење. Во Паркот се среќаваат голем број растенија и габи чии делови се собираат поради нивите хранливи, лековити и ароматични својства, за лична употреба или за комерцијална намена. Меѓу нив, по своето значење се издвојуваат охридскиот чај (*Sideritis reaseri*) и смреплинките (*Juniperis communis*).

Видовите кои се силно препознатливи и атрактивни за локалното население и посетителите. Од вишите растенија тоа се: галичичкиот смил (*Helichrysum zivojini*), галичичката качунка (*Crocus cvijici*), охридскиот чај (*Sideritis raeseri*), галичичкиот козинец (*Astragalus mayeri*), дивата фоја (*Juniperus excelsa*), персиската морина (*Morina persica*), галичичкиот чуваркуќа (*Sempervivum galicicum*), македонскиот даб (*Quercus trojana*), омеликата (*Genista radiata*) и *Lilium heldreichii*. Од габите, во оваа група на видови се вбројуваат јајчарката (*Amanita caesarea*), *Battarraea rxalloides*, *Hymenocochaete cruenta*, *Myriostoma coliforme*, *Pisolithus arhizus* и *Pyrofomes demidoffii*. Од без`рбетниците тоа се: сагата (*Saga pedo*), алпската стрижибуба (*Rosalia alpina*), еленчето (*Lucanus cervus*), царското самовилско коњче (*Anax imperator*), *Paracaloptenus caloptenoides*, *Calosoma sycorxanta* и *Carabus gigas*. Од `рбетниците голем број од птиците се вбројуваат во оваа група, особено грабливите птици, пеликаните и многу други. Од цицачите тоа се кафеавата мечка (*Ursus arctos*), рисот (*Lynx lynx balcanicus*), волкот (*Canis lupus*), дивата коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*), обичниот елен (*Cervus elaphus*) и срната (*Capreolus capreolus*).

- **Биолошка разновидност на живеалишта во НП „Галичица“**

Богатата биолошка разновидност. Паркот претставува „жариште“ на биолошката разновидност во Европа, но и пошироко, во глобални рамки. Паркот се издвојува од другите подрачја со слична големина по исклучителното богатство на живеалишта и видови на релативно мала територија. На површина од 24 151,4 ха, се среќаваат повеќе од 37 типови живеалишта, 40 растителни заедници, околу 1600 таксони од васкуларните растенија, над 143 видови лихеноидни габи, повеќе од 480 видови габи и преку 3231 таксони од фауната.

Шуми. Шумите во Паркот имаат големо еколошко значење и вклучуваат повеќе типови живеалишта кои се сметаат за загрозени или ретки во Европа односно се значајни за зачувувањето на повеќе видови кои исто така се сметаат за клучни вредности. Согласно EUNIS класификацијата на типови на живеалишта од 2017, во Паркот се среќаваат десет типови живеалишта (со вкупно 13 растителни заедници) кои се заштитени со Директивата за живеалишта. Со оглед на нивното простирање, постоеше основа дел од подрачјето на Паркот да биде идентификувано како потенцијално НАТУРА 2000 подрачје, во рамките на Програмата за зачувување на природата во Македонија – II фаза. Меѓу нив, по своето значење, се издвојуваат Шумите од фоја (Пеониски шуми со фоја, EUNIS 2017: T3-D73) кои во Паркот опфаќаат три растителни заедници: *Pruneto-Celtetum* (Em 1989), *Biaro tenuifolii - Juniperetum excelsae* Em и *Querc-Juniperetum excelsae* Matevski et al. (prov.). Шумите во Паркот исто така имаат големо социоекономско пример за производство на огревно дрво, други шумски производи, обезбедување на екосистемски услуги, развој на туризам и друго. Тие исто така имаат и културно значење, пример ваковските шуми во Глајшо и на други места во близината на планинските села во Паркот.

Грмушестата вегетација. Во Паркот се среќаваат два типови на живеалишта со грмушки кои се сметаат за загрозени или ретки во Европа, или пак се сметаат за значајни за зачувувањето на некои клучни видови во Паркот. Тука спаѓаат живеалиштата со грмушки од зеленика (Живеалишта со грмушки од *Buxus sempervirens*, EUNIS 2017: S3-52) и живеалиштата со грмушки од модра смрека (Предмедитерански живеалишта со грмушки од модра смрека, EUNIS 2017: S3-14). Последново има и економско значење со оглед на тоа што смреклинките се вбројуваат меѓу најзначајните други шумски производи во Паркот.

Пасиштата. Во Паркот, согласно EUNIS класификацијата од 2017 година, се среќаваат 4 типови живеалишта, со вкупно 8 растителни заедници, кои се сметаат за загрозени или ретки во Европа. Меѓу нив, брдските пасишта (Елино-балкански степи со *Satureja montana*, EUNIS 2017: F1.21) се посебно значајни за голем број видови орхидеи во Паркот. Во минатото, пасиштата имале и големо социоекономско значење за населението во Паркот, но и пошироко.

Хазмофитската вегетација и вегетацијата на сипари. Согласно EUNIS класификацијата од 2017 година, во Паркот се среќаваат два типа хазмофитска вегетација (EUNIS 2017: H3.2A1 и EUNIS 2017: H3.2A11, со четири растителни заедници) и еден тип на вегетација на сипари (EUNIS 2017: H2.6, со една растителна заедница), кои се сметаат за загрозени или ретки во Европа.

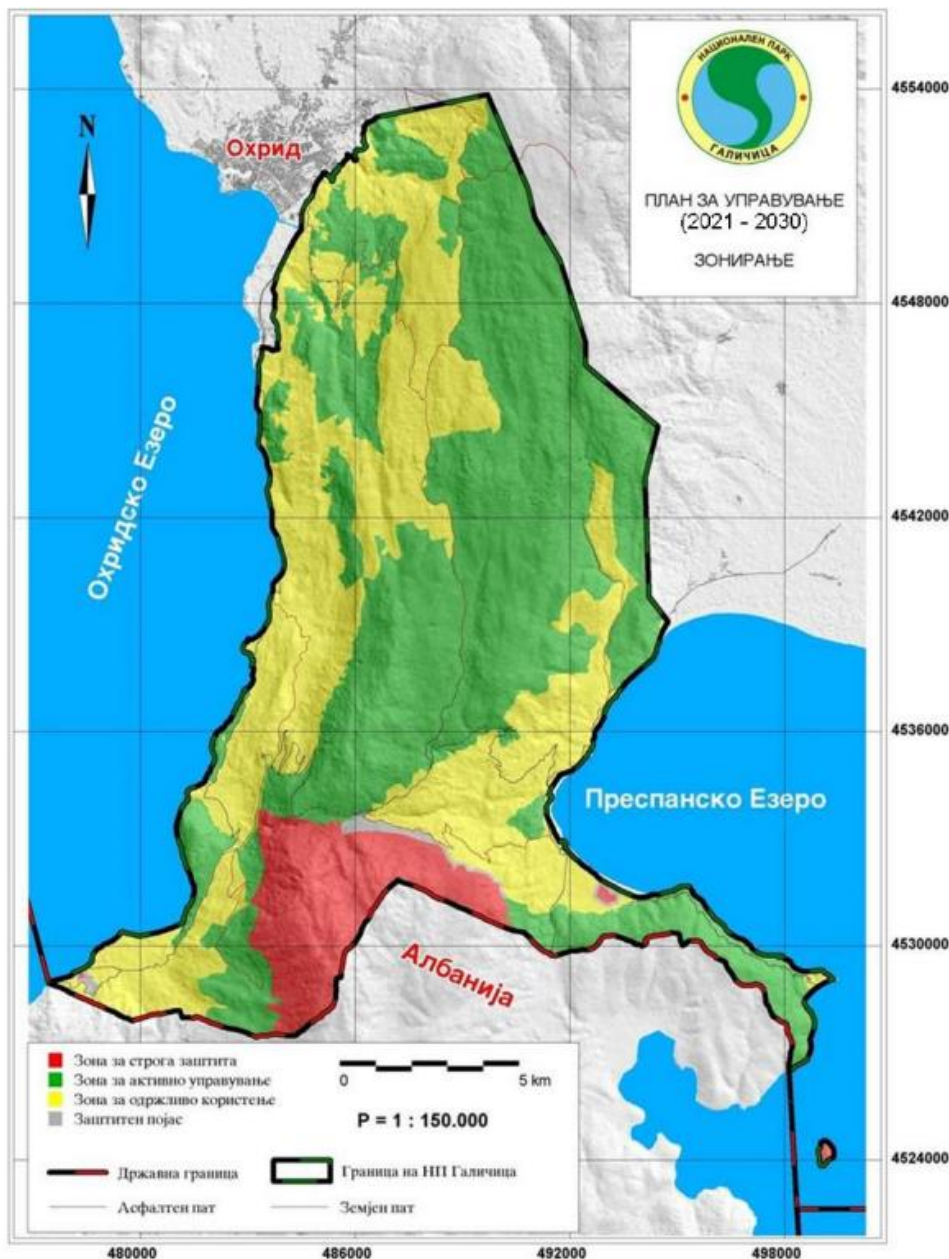
Водните живеалишта. Поради варовничкиот карактер на планината, водните екосистеми во Паркот имаат големо еколошко значење за голем број на клучни видови,

но и воопшто. Меѓу нив се издвојуваат два типови на живеалишта кои се ретки или загрозувани во Европа (Привремени површински текови (влажна фаза) – EUNIS 2017: C2.26 и Вегетација на олиготрофни брзи потоци богати со варовник – EUNIS 2017: C2.5). Покрај нив се среќаваат уште најмалку 5 типови водни живеалишта кои се од посебно значење за зачувувањето на голем број клучни видови без`рбетници и `рбетници. Од нив, од посебно значење имаат изворите Свети Наум, Црвена Локва, другите природни и вештачки локви, како и планинските и крајбрежните извори. Изворите Свети Наум со својата непосредна околина се издвојуваат по големото социоекономско и културно значење и се вбројуваат меѓу најзначајните туристички одредишта во Македонија и пошироко.

Пештерите. Варовничкиот карактер на планината е причина за богатството на подземни геоморфолошки форми, како на пример пештерите и пропастите кои претставуваат значајни живеалишта на повеќе клучни видови. Според EUNIS класификацијата од 2017 година, во Паркот се среќаваат три типови живеалишта кои се ретки или загрозувани во Европа (EUNIS 2017: H1.1, H1.221 и H1.231). Во пештерите на Галичица живеат над 15 високо-специјализирани ендемични видови со посебни прилагодби (редуцирани очи, долги нозе и антени) како *Neobisium ohridanum*, *Roncus lychnidis*, *Ceutophyes karamani*, *Troglophilus cavicola* итн. Во некои од пештерите се среќаваат огромни колонии од лилјаци. Од пештерите како значајни живеалишта се издвојуваат Мечкина Дупка, Воила, Лескоска Пештера и други.

Ретки геоморфолошки феномени. Покрај биолошката разновидност, меѓу клучните природни вредности на Паркот се вбројуваат и ретките геоморфолошки феномени. Стара Галичица и островот Голем Град по нивните севкупни геоморфолошки карактеристики се ретки или единствени форми во Југоисточна Европа. Од поодделните форми на релјефот на Стара Галичица се издвојуваат тревните тераси кон преспанската страна на Стара Галичица кои со одредени свои карактеристики се единствени или исклучително ретки во евромедитеранскиот регион, но и глобално. Покрај нив значајни се и камените потковици во внатрешноста на црковите на Стара Галичица кои се ретки или единствени форми во Југоисточна Европа, додека самите цркви се од национално значење.

Планскиот опфат на ДУП за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7 не влегува во граници на НП „Галичица“.

Слика 30 Зонирање на НП Галичица

Извор: План за управување со национален парк Галичица за периодот 2021 – 2030 година

Меѓународен статус: Категорија II по IUCN - Национален Парк

6.2.2 ОСОЈ НИПР (научно-истражувачки природен резерват-предлог)

Меѓу селата Трпејца и Љубаниште, кај месноста Осамено Брдо, на површина од 70 ha, се среќава асоцијацијата *Quercus trojanae phillyreo-lilietosum*. На падините према езерото егзистира тип на вегетација во чиј состав позначајни видови се: *Phyllyrea media*, *Ruscus aculeantus*, *Clematic flammula*, *Lilium heldereichii*, *Fritillaria ionica v. ohridana*, *Lilium candidum*.

Овде преовладува црниот габер, меѓутоа, многу од медитеранските видови опстанале до денес, благодарение на влијанието на медитеранската клима преку превојот Кафасан.

Научно-истражувачки ботанички објект.

Добра состојба.

Меѓународен статус : Категорија Ib по IUCN и режим на заштита 5.

6.2.3 ОХРИДСКО ЕЗЕРО СП (споменик на природата-заштитен)

Во Охридското Езеро заради географската изолираност и поволните хидрографски услови, зачувани се и во него живеат околу 146 видови ендемични организми. Еден дел од нив претставуваат живи фосили речиси неизменети од времето на терциер наваму-ендемскиот сунгер, реликтните видови пол ави (над 27) од кои 86% се ендемични, неколкуте реликтни видови глисти, охридската пастрмка (*Salmo letnica*), белвицата (*Acantolingua ochridana*) и други видови риби со ендемски карактер како и поголем број реликтни видови алги меѓу кои најбројни се дијатомеите. Заради ваквото богатство со природни вредности, Охридското Езеро во 1979 год. е внесено во списокот на светското наследство како природно добро, а во 1980 год. поради значајните културно-историски вредности во поширокиот простор тоа е номинирано и како Охридско природно и културно-историско подрачје.

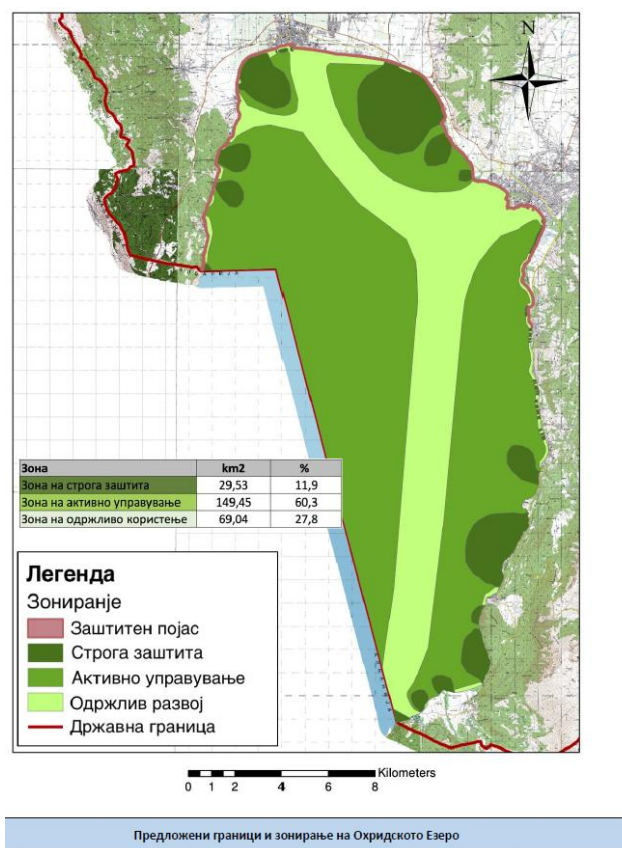
Површината на езерото изнесува 23000 ha.

Важи за едно од најзначајните туристички знаменитости во Македонија и со културно историско значење од светски размери; научно-истражувачки зоолошки објект и со посебни геоморфолошки и хидролошки вредности; објект со многустрана биолошка намена; биотоп на слатководна фауна и орнитофауна.

Присутни негативни појави од антропогени дејствија: диви депонии, дивогорадби, насипување на делови од крајбрежјето со градежен шут, опасност од загадување на изворите кај Св. Наум од постојната сообраќајница. Треба да се превземат ригорозни мерки за спречување на присутните деградации.

Меѓународен статус: Категорија III по IUCN и режим на заштита 2, 4, 5 и 7.

На следната слика се дадени границите и зонирањето на заштитеното подрачје – Охридско Езеро. Планскиот опфат на ДУП за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7 не влегува во граници на заштитено подрачје СП Охридско Езеро.

Слика 31 Предложени граници и зонирање на СП Охридско Езеро

Извор: План за управување со Охридското Езеро Споменик на природата за периодот 2022-2031 година

6.2.4 МАКЕДОНСКИ ДАБ СП (споменик на природата-заштитен)

Дабовото стебло (*Quercus macedonica*) се наоѓа во село Трпејца и истото е најголемото стебло од овој вид во Македонија. Височината му изнесува 18 m, а обемот на деблото е 4,60 m.

Има дендролошка и образовна намена.

Добра состојба.

Меѓународен статус: Категорија III по IUCN и режим на заштита 6.

6.2.5 СП Платаново дрво

Платановото дрво (*Platanus orientalis*) се наоѓа на улица “Гоце Делчев” во Охрид. Дрвото е во добра состојба и ги има следните димензии: висина 24 m; обемот на стеблото е 6,20 m и проекцијата на круната е 20 m и има дендролошки и образовна намена.

6.2.6 СП – Дувало

Овој локалитет е активна пост-вулканска појава, а се наоѓа во близина на селото Косел во близина на Охрид. Има минијатурен кратер со дијаметар од 0,5 m и длабочина 30 cm. Емисиите на јаглероден диоксид и сулфурниот водород се генерираат од отворениот дел, и затоа оваа појава е во исто време мофета и сулфурен извор.

6.2.7 СП – Пештера Самоска Дупка

Се наоѓа на десната страна на долината Студино на планината Галичица (1430 m надморска височина). Пештерата има геоморфолошко значење и претставува преципитна фосилна пештера со значително присуство на пештерски украси. Долга е 301 m.

6.2.8 СП – Острово

Езерото Острово е посебен тип на извори – крајбрежни езера. Се наоѓа покрај брегот на Охридското Езеро, во близина на манастирот “Св. Наум“, на местото каде што извираат водите на најголемиот карстен извор во Македонија. Должината на заезерениот дел е околу 220 m, а најголемата измерена длабочина изнесува 3,5 m.

Езерото Острово, со Охридското Езеро е поврзано преку канал со должина од околу 10 m. Во однос на Охридското Езеро, езерото Острово изгледа како "крипто депресија", бидејќи дното е повисоко, во просек за 2,94 m, од нивото на Охридското Езеро, додека површината е над нивото на водата во Охридското Езеро за 0,56 m. Големината на изворот Острово изнесува 0.342 km², а протокот во Охридското Езеро изнесува околу 11 m³/s.

6.2.9 СП – Пештера Војла

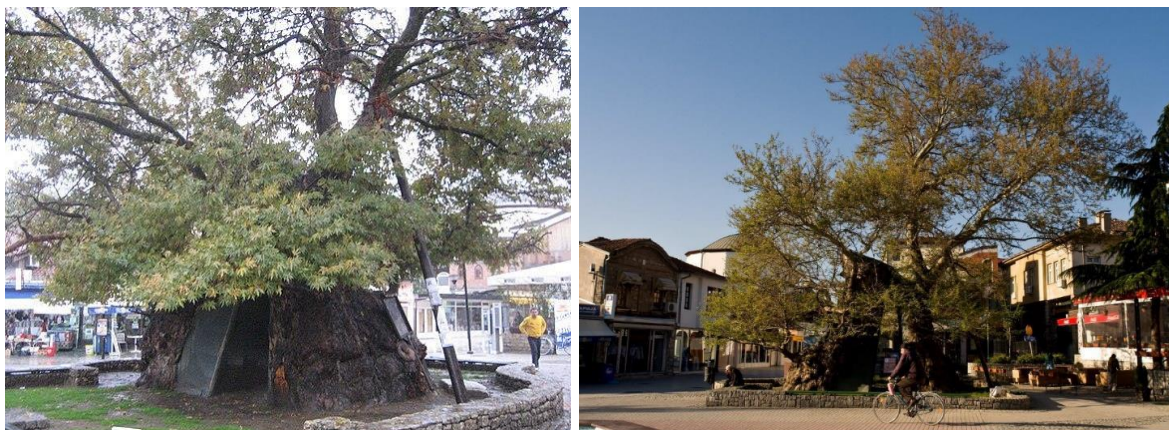
Пештерата Војла, исто така позната како „Скалана“, се наоѓа 250 m источно од патот Охрид - Суво Поле до селото Коњско. Влезот на пештерата е на надморска височина од 1450 m и тешко може да се забележи поради густата шума.

Вкупната должина на пештерата Војла е 37 m. Сепак, оваа должина е неизвесна и треба да се земе со резерва. Длабочината на пештерата, од влезот до дното на најниската галерија достигнува 20 m. Пештерата Војла е најбогатата пештера со орнаменти од сите пештери во Галичица. Пештерските украси се особено репрезентативни во второто пештерско проширување (кон исток).

6.2.10 ЧИНАРИ - Природа реткост Охрид

Со цел да се спречи оштетување, уништување и нагрдување на природните реткости, со Решение на Министерството за животна средина и просторно планирање⁷, а на иницијатива на општина Охрид, како природна реткост е прогласен чинарот „Чинар-Охрид“, кој се наоѓа на плоштадот „Чинар“ во Охридската чаршија.

⁷ „Сл. Весник на РСМ“ бр.205/19 од 07.10 2019

Слика 32 Чинарот на плоштадот Чинар

Дополнително, како природни реткости прогласени/заштитени се 7 единечни стебла во градот Охрид⁸:

- стебло Кочеџик (*Celtis australis* L.) во дворот на црквата Св. Богородица Перивлепта,
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на ул. Димитар Влахов пред зградата на Црвениот крст,
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на крстосницата меѓу ул. Јане Сандански и бул. Туристичка,
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на крстосницата меѓу ул. Питу Гули и ул. Марко Нестороски во населбата Влашка маала
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на локалитетот Кошишта,
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) на ул. Димитаер Влахов пред објектот на Пензионерското здружение и
- платаново стебло Чинар (*Platanus orientalis* L.) во населбата Воска.

6.2.11 Студенчишко Блато (Предлог подрачје за заштита)

По однос на биолошката разновидност значаен е локалитетот-Студенчишко Блато, валоризиран како природен феномен сочуван со милениуми кое претставувало интегрален дел на Охридското Езеро.

Студенчишко блато е предлог заштитено подрачје во категорија на Парк на природата, кое е ставено под привремена заштита со донесено решение кое е објавено во „Сл. Весник на РСМ“ бр. 164/21 од 19.07.2021.

Блатото Студенчишта претставува последен глацијален реликтен остаток на блатната вегетација во Македонија, развиен за време на периодот на плеистоценот. Во однос на флористичкиот состав тука се застапени: *Carex elata*, *Senecio paludosus*, *Rumex hydrolapathum*, *Ranunculus lingua*. Од фаунистички состав се среќаваат: 5 видови водоземци, 2 вида влечуги и 18 вида птици гнездилки.

Објектот има научно-истражувачко значење со посебна биолошка (ботаничка и зоолошка) намена.

Блатото е во загрозна состојба заради: присуство на депонија, прекината комуникација со езерото, палење и уништување на блатната вегетација и формирање

⁸ „Сл. весник на РСМ“ бр. 141/21 од 24.06.2021 и „Сл.весник на РСМ“ бр.143/21 од 28.06.2021

на обработливи површини. Ова е прв регистриран случај на исчезнување на една цела растителна заедница, како последица на антропогениот фактор. Ова е прв регистриран случај на исчезнување на една цела растителна заедница, како последица на антропогениот фактор.

МС, ИУЦН: IV РЗ: 5, 7

Студенчишкото Блато е лоцирано во езерските седименти на Охридското Езеро, на рамничарски терен со тесен појас на распространување - од Езерото до патот Охрид - Свети Наум. Во согласност со Просторниот план на Република Македонија (2000-2020) и Студијата за природно наследство (2004) нотирани е потребата од воспоставување формална заштита на Студенчишкото блато.

Изградбата на објектите покрај брегот на Охридското Езеро на Ајван Плажа (Бафало Бич) беше причина за уништување на врбовиот појас од бела врба (*Salix alba*), уништување на дел од трската, а со изградбата на паркинг просторите за овие објекти сеуште се уништуваат некои блатни заедници. Особено е алармантна состојбата со заедницата *Suuperetum longi* која е скоро целосно уништена со изградбата на паркингот за кафе-барот Куба Либре.

Најголеми последици по Студенчишкото Блато се предизвикани од изградбата на Расадникот. Тој е изграден во централниот и највиталниот дел од Студенчишкото Блато каде се уништени делови од реликтната заедница *Caricetum elatae* - единствен локалитет во Македонија. Исто така, негативно влијание е причинето со изградбата на објектите на АРМ и езерската полиција.

Во 2011 година предлогот за Студенчишкото Блато беше ревалоризиран и беше предложена категоријата: *споменик на природата*. Заради утврдување на реалната состојба и обезбедување на стручна основа за изработка на актот за прогласување на заштитено подрачје изработена е Студија за валоризација или ревалоризација на заштитеното подрачјето, во 2020 година. Во согласност со валоризација на подрачјето Студенчишко Блато се предложува да добие статус на заштита во категорија IV - Парк на природата, според Законот за заштита на природата.

Граници на подрачјето се усогласени од Генералниот урбанистички план на општина Охрид во кој веќе е назначен просторот за заштита. Во овие граници се наоѓаат највиталните делови (остатоци) од Студенчишкото Блато. Дефинирани се три зони на заштита: зона за строга заштита, зона за активно управување и зона за одржливо користење. Најголема површина зафаќа зоната за одржливо користење (66,11%), по што следува зоната за активно управување (25,04%) а најмала е зоната за строга заштита со само 8,85% (табела подолу).

Табела 17 Површини на предложените зони за заштита

Зона	Површина (ha)	Процент (%)
Зона за строга заштита	5.33	8.85
Зона за активно управување	15.08	25.04
Зона за одржливо користење	39.82	66.11
Вкупно	60.23	100.00

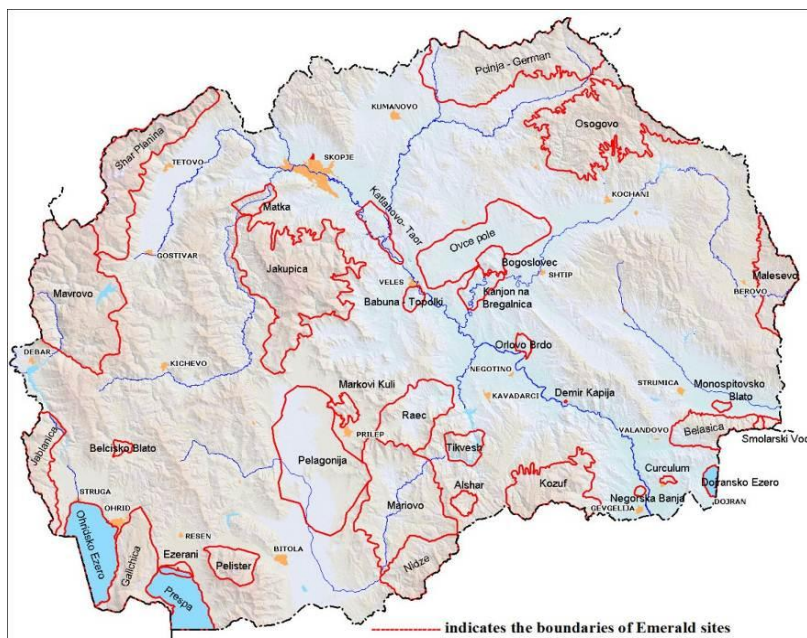
Слика 33 Предложени зони за заштита во заштитеното подрачје

6.3 Репрезентативна мрежа на заштитени подрачја

Во рамките на проектната активност „Развој на репрезентативна мрежа на заштитени подрачја“ (Договор бр. помеѓу UNDP и Македонското еколошко друштво - МЕД) МЕД, изработи и препорача репрезентативна национална мрежа на заштитени подрачја и предложени подрачја за заштита, која ќе придонесе за поефикасно зачувување на видовите и живеалиштата/екосистемите од национално и глобално значење во Република Македонија.

6.3.1 Емералд мрежа

Емералд мрежата претставува мрежа на подрачја од посебен интерес за зачувување назначени со цел зачувување на мрежата на природни живеалишта и се протега на територијата на земјите членки на Бернска конвенција. Активностите за развој на националната Емералд мрежа во Република Северна Македонија започнаа уште во 2002 година, а целосната идентификација заврши во 2008 година. Емералд мрежата претставува значајна подготвителна алатка за земјите кои се во процес на приближување кон ЕУ при спроведувањето на обврските од Директивите за птици и живеалишта и воспоставување на мрежата Натура 2000, но исто така и го помага воспоставувањето на националниот систем на заштитени подрачја. Според Емералд мрежата на подрачја од посебен интерес за зачувување во рамките на Општина Охрид номинирани се две Емералд подрачја (Планината Галичица и Охридското Езеро)

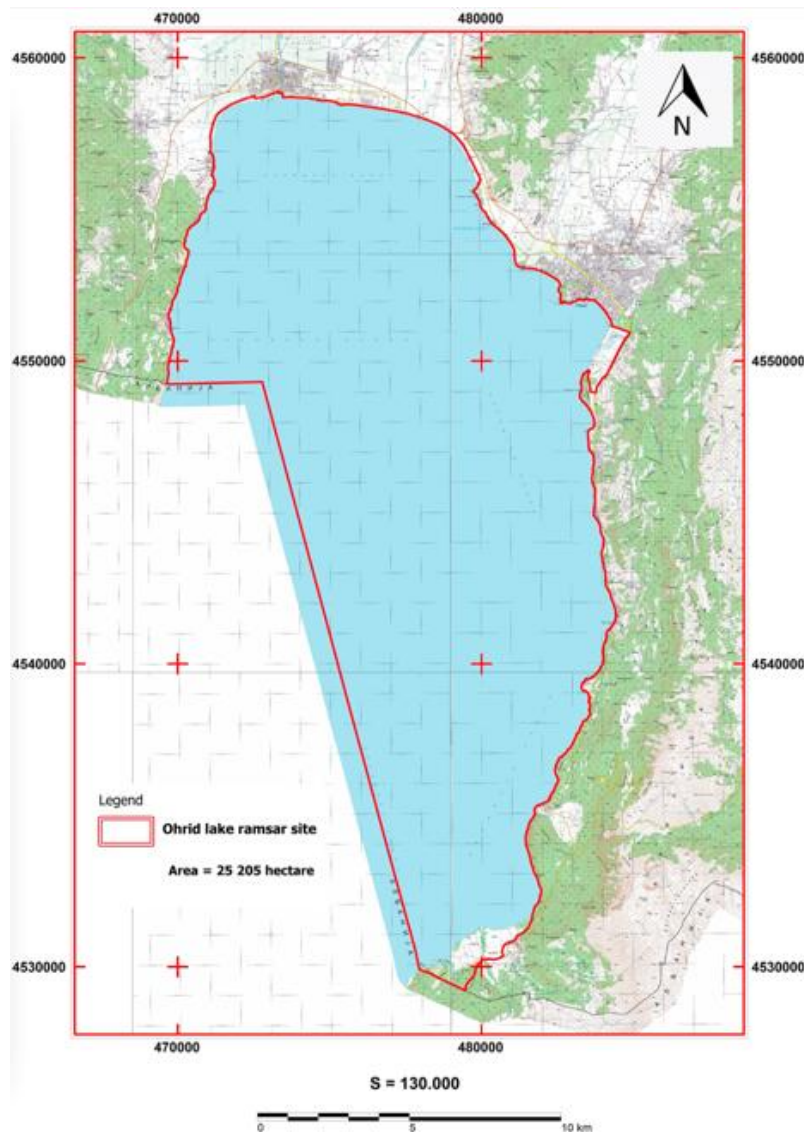

Слика 34 Емералд подрачја во Република Македонија

6.3.2 Рамсар Подрачје

Република Македонија ја ратификуваше Рамсарската Конвенција за водни или блатни живеалишта од меѓународна важност во 1991 година. Во 2021 година Охридското Езеро и Студенчишко Блато беа впишани во Рамсар листата.

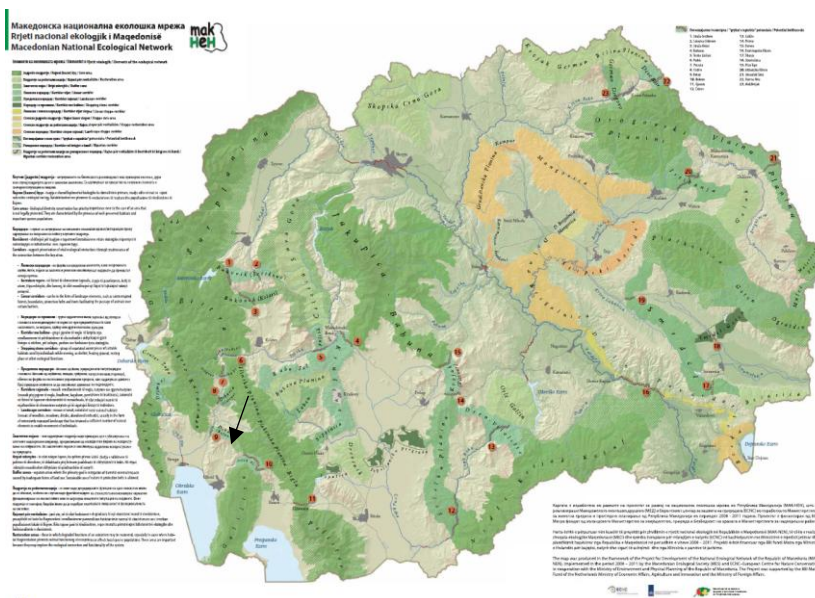
Впишувањето на Охридско Езеро и Студенчишко Блато на Светска Рамсарската листа значи меѓународно признавање и препознавање на специфичниот и богатиот биодиверзитет и ендемичните и ретки видови како и присуство на голем број на живеалишта и видови од национално и ЕУ значење на ова подрачје. Подрачјето е прифатено согласно сите 9 критериуми на Рамсарска Конвенција и е со вкупна површина од 25 205 хектари. Планскиот опфат не влегува во граници на Рамсар Подрачје.

Слика 35 Карта на Рамсар подрчје

6.3.3 Национална еколошка мрежа (МАК-НЕН)

Националната еколошка мрежа (МАК-НЕН) е изработена во периодот 2008-2011 година. Кафеавата мечка (*Ursus arctos*) е земена како закрилен вид за идентификација на клучните (јадрови) подрачја, еколошките коридори и подрачјата за ревитализација кои ги поврзуваат јадровите подрачја и заштитни појаси. Насоки за заштита и управување со идентификуваните коридори се опфатени во Планот за управување со коридорите на кафеавата мечка. Во Општина Охрид опфатено е јадрово подрачје за кафеавата мечка и тоа Галичица.

Слика 36 МАК-НЕН мрежа

6.3.4 Еколошка мрежа Натура 2000

Еколошката мрежа Натура 2000 е воспоставена на териториите на земјите членки на ЕУ со цел обезбедување на биолошката разновидност преку зачувување на природните живеалишта и на дивата флора и фауна. Обврската за воспоставување на Натура 2000 произлегува од членот 3 на Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (92/43/ЕЕС). Мерките преземени според оваа директива се наменети за одржување на/или за обновување до поволна состојба на зачуваност на природните живеалишта и на дивите растителни и животински видови кои се од интерес на ЕУ. Еколошката мрежа Натура 2000 вклучува “Посебно заштитени области” (ПЗО) определени во согласност со Директивата за зачувување на дивите птици и “Посебни подрачја на зачувување” (ППЗ) – определени согласно Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (Хабитат Директива). Во член 52 од Законот за заштита на природата даден е правен основ за воспоставување на Еколошка мрежа Натура 2000. МЖСПП тековно спроведува активности за понатамошна хармонизација и усогласување на националното законодавство за заштита на природата со ЕУ законодавство, односно со директивите за живеалишта и птици. Во таа насока извршена е идентификација на живеалишта и видови од европско значење на национално ниво, и идентификувани се девет (9) подрачја како потенцијални подрачја за Натура 2000 и две (2) подрачја со висок природен потенцијал. Од нив Охридското Езеро е предложено како потенцијално Подрачја со посебна заштита (СПА) според Директивата за птици; а Галичица како Подрачја од важност за Заедницата (СЦИ), во согласност со Директивата за живеалишта.

6.3.5 Значајни подрачја за растенија (ЗПР)

Подрачјето “Охридско Езеро” се простира во југозападниот дел на Македонија. Административно припаѓа на општините Охрид и Струга, а сосема мал дел од крајбрежјето на Охридското Езеро припаѓа на општината Дебарца. Се протега на надморска височина од околу 700 m. Само дел од ова ЗПР, односно Охридското Езеро е во рамките на Споменикот на Природата “Охридско Езеро”. Останатиот дел од

крајбрежјето, со остатоците од блатните живеалишта, не е под никаков режим на заштита. Најзначајни живеалишта на ова ЗПР се остатоците од блатата и мочуриштата, но и литоралниот дел од езерото со појасот на трската.

Слика 37 Значајно растително подрачје Охридско Езеро

ЗПР “Охридско Езеро“ вклучува 4 вида според критериумот А, од кои 1 е А(ii), 2 се А(iii) и еден припаѓа на А(iv). Особено значајни живеалишта во европски контекст (кој го задоволуваат критериумот С) според ЕУНИС класификацијата се: С1.25 (С2), С1.221 (С2), С1.224 (С2) и D4.1В (С2).

6.3.6 Значајни подрачја за птици

Охридско Езеро, ИВА код: МК005, Критериум: А4iii, В1i, В2, Површина: 24,736 ha

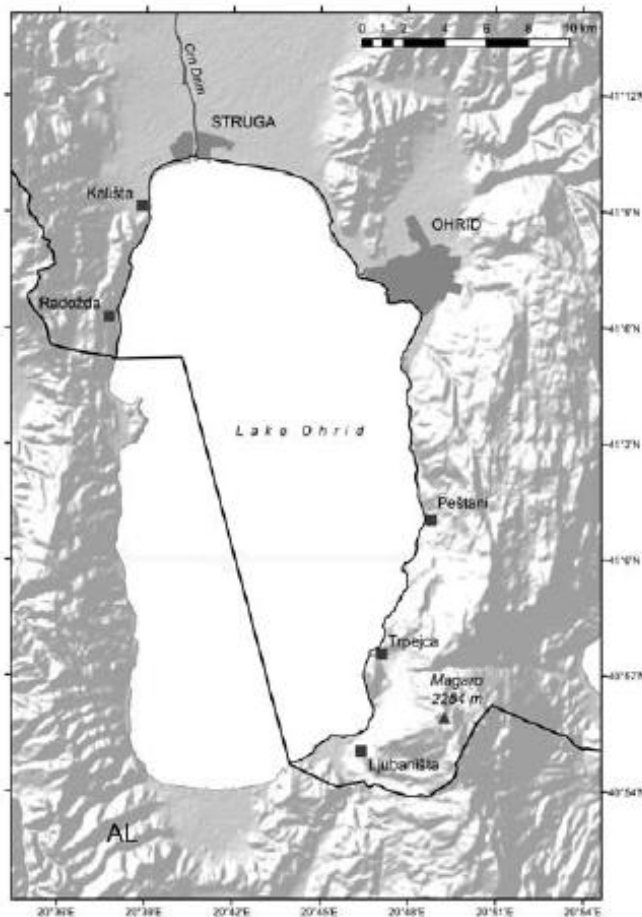
Лоциран во југо-западниот дел на Република Македонија, го вклучува Охридското Езеро, следејќи ја бреговата линија и државната граница со Република Албанија, која поминува преку површината на Езерото. Подрачјето е во непосредна близина на локацијата на Албанската ИВА „Охридско Езеро“(AL002).

Бреговата линија на Езерото е полигенична, со лимноген брег (од езерски седименти) кој се наоѓа на север. Кај Љубаништа и Св. Наум се среќава потамоген брег, додека западните падини на планината Галичица се од тектогенско и абразивно потекло, со карактеристични клифови. На крајбрежјето доминираат тријаски варовници. Езерото е тектонско, старо околу 3 милиони години, со максимална длабочина од 286 m (**Error! Reference source not found.**).

Вкупниот број на презимувачки водни птици на површината на езерото (само македонскиот дел) била помеѓу 79.000 единки во 1989 година (Wetlands International in litt.) и 24.000 единки во 1997 година (Fremuth et al., 2000) но само 10.000 и 17.000 се изброени за 2010 и 2011 година, соодветно (МЕД необј.). Најброен вид е Лиската, после која следуваат Црвеноглавиот козувар, Патка превез, Цуцулеста патка, и Големо штипче.

Мицевски во текот на истражувањата во 2000-та година ги идентификувал значајните видови во текот на периодот за размножување: Малиот Корморан со околу 50-100 пара (Мицевски 2003), кој го исполнил и критериумот В1 и само во 1989 и 2002 година (Мицевски 1996, Wetlands International во litt.) и Големiot Северен Нуркач, кој најверојатно се размножувал овде во 2006 година, додека Кокаљката (Големiot Нуркач) се смета за една од најчестите птици кои се размножуваат во Езерото.

Северниот, плиток дел од езерото, е од најголемо значење за презимување на водните птици (Мичевски, 1996) со тоа што Црвеноглавиот кожувар и Патка превез се најзастапени, што се објаснува со присуството на екстензивни површини со трска, подводна вегетација од Chara и прилив на хранливи материи од реката Сатеска. Езерото претставува поголем дел од подрачјето. Клифовите, по должината на западната и особено источната крајбрежје, исто така се дел од подрачјето. Најголеми површини со трска се наоѓаат на северниот брег од Езерото, но мали површини со трска можат да се најдат по должина на целиот брег.

Слика 38 Мапа на Значајно подрачје за птици Охридско Езеро

6.3.7 Клучно подрачје за биодиверзитет (KBAs)

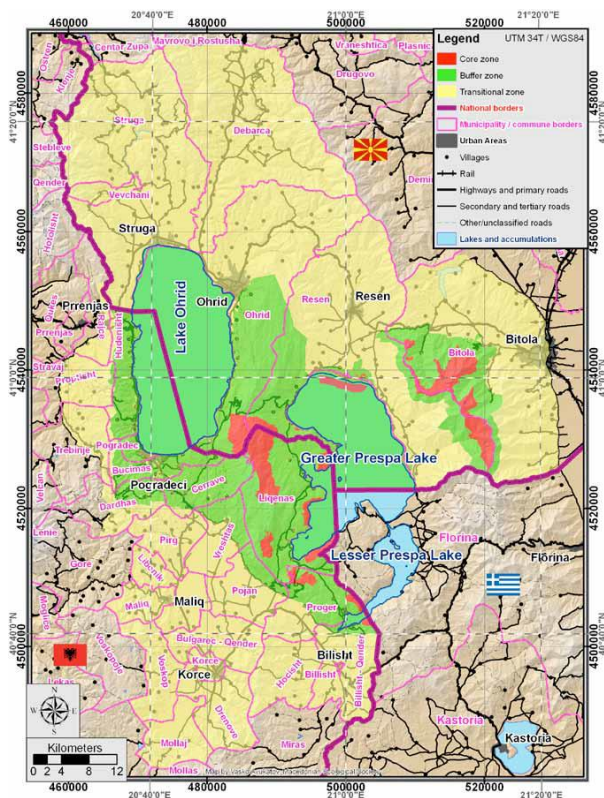
ЗОП мрежата исто така содржи голем и репрезентативен дел и од останатата биолошка разновидност. Значајни подрачјата за птици и за биолошка разновидност се клучни подрачја за конзервација на видовите птици кои се идентификувани во рамките на програмата **BirdLife International IBA**. Овие места се доволно мали за да можат да бидат зачувани во целост, најчесто се дел од мрежа на заштитени подрачја и имаат

засебни карактеристики; колку што е можно повеќе, или засегна орнитолошка важност во споредба со опкружувањето. ЗОЛ подрачјата се дел од клучните подрачја за биодиверзитет кои претставуваат поширок интегриран пристап за конзервација и одржливо користење на природната средина. Идентификувањето на ЗОЛ подрачјата се прави врз основа на меѓународно прифатени и стандардизирани критериуми и претставува тековен процес. Досега се дефинирани повеќе ЗОЛ подрачја за голем број терестријални слатководни и морски региони во светот. Значајните подрачја за птици беа преименувани во 2013 година во „Подрачја значајни за птици и за биодиверзитетот“, за да се потенцира нивната важност и за другите видови. Во целиот Медитеранскиот регион, сливот на Охридското Езеро се смета како приоритетно клучно подрачје за биодиверзитет (KBAs). 68 видови активни риби и мекотели го прават Охридското езеро едно од најважните места на биолошка разновидност во слатководни екосистеми во Европа. Од овие видови, 25 се ендемични за езерото и се исто така многу загрозувани што го прави Езерото важна подрачје за AZE (Alliance for Zero Extinction). Подрачја вклучени во Алијансата за Нулто Истребување (AZE) се оние за кои се потребни итни активности за зачувување ако видови присутни во нив не смеат да станат глобално исчезнати во блиска иднина.

6.3.8 Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа

Охридско-преспанскиот регион беше прогласен за прекуграничен биосферен резерват во октомври 2014 година во Корча, Албанија. Сертификатот за прогласување на прекуграничниот биосферен резерват Охрид-Преспа беше предаден од претставници на УНЕСКО.

Овој прекуграничен резерват се наоѓа помеѓу Република Албанија и Република Македонија. Областа е комбинација од водни површини, обиколени со планински релјефи, додека рамните области се граничат со надворешните граници на териториите што се протегаат низ двете земји.

Слика 39 Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа

Еколошки карактеристики: Охридско – Преспанскиот прекуграничен биосферен резерват вклучува значајни разлики во смисла на еколошки системи, почнувајќи од планинските области околу трите езера, до умерено суп-тропските шуми, пронајдени на пониски места околу водотеците. Заедно, системот на Охридското и Преспанското Езеро е еден од најголемите во Европа од ваков вид. Двете езера се од посебна вредност на национално и меѓународно ниво поради нивната геолошка и биолошка посебност. Охридското Езеро е познато по повеќе од двесте ендемични видови, од групи како што се дијатомеи, олигохети, пијавици, порфери, трикладид, мекотели, остракоди и риби. Пет од ендемичните видови се ограничени, дури и во рамките на езерото на микро-екосистеми. Десет од 17-те видови на риби ендемични, вклучувајќи ги Охридската Пастрмка (*Salmo letnica*) и белвицата (*acantolingua ohridana*).

Постои, исто така, уникатна и ендемична шумска заедница ass. *Pinetum reuses*, пеонски шуми со грчка фоја, шуми од Хелено – моезиски *quercus frainetto* и југо – западни елово – букови шуми. Преспанскиот регион е домаќин на оригиналните биотопи од витално значење за зачувување, како што се големите листопадни шуми од *Ostryo-Carpinion orientalis*, предели со зимзелени грмушки, зимзелени шуми, кои се состојат од 12 m високи *Juniperus foetidissima* и *Juniperous excelsa* и важните ендемични растителни видови во Езерани.

Цицачите претставуваат втора најважна група на видови, чија заштита е од суштинско значење за прекуграничниот биосферен резерват, а ги вклучуваат *Talpa stankovici* (Балкански крт), *Lynx lynx martinoi* (Балкански рис), *Canis lupus* (сив волк), *Ursus arctos* (кафеава мечка) и др. Балканскиот рис е исклучително редок вид со многу висока симболична вредност. Што се однесува до видовите на птици, Далматинскиот пеликан (*Pelecanus crispus*) е водечки вид. Во Преспанскиот регион има

над 260 видови птици, што претставува повеќе од половина од видовите птици во Европа, од кои 140 се гнездат во оваа област.

Социо – економски карактеристики: Процентата бројност на популација во целиот прекуграничен биосферен резерват е 455.000 жители, кои населуваат област со културни, етнички и верски разлики. Населените места се само во транзиционите области и тие згрижуваат заедници кои се релативно стабилни од демографска гледна точка, но некои од нив (особено Охрид и Струга на брегот на Охридското Езеро од Македонска страна и Поградец на Албанска страна) значително се зголемуваат во текот на туристичките сезони.

Во Албанија, земјоделството сè уште претставува главна економска активност за локалното население и е присутна и во транзиционите зони и во некои делови од тампон (бафер) зоните. Од неодамна, прехранбената индустрија е во значителен пораст (особено во Корча), паралелно со традиционалните земјоделски активности, што резултира со изградба на нови населби за оваа специфична индустрија.

Земјоделскиот сектор претставува најважен развоен сектор во целиот прекуграничен биосферен резерват. Во многу области, традиционалните земјоделски практики базирани на семејни фарми се заменети со поинтензивни системи за одгледување (на пример, одгледување на овошје во околината на Ресен, во Република Македонија и интензивно земјоделство во Корча, во Албанија). Шумските активности се исто така релевантни во планинските области. Сточарството е уште една важна земјоделска активност во Охрид-Преспа, при што локалните сточари (и во Албанија и во Република Македонија), очекуваат да ја подобрат структурата на видовите, условите за размножување и да ги спроведат потребните технички зоолошки мерки за сите видови добиток со цел зголемување на сточарското производство.

Туризмот претставува клучен развоен сектор за целиот прекуграничен биосферен резерват, при што во градот Охрид скоро секој жител е домаќин на околу 6 пати повеќе туристи за време на сезоната. Градот има намера да поттикне создавање пакети за еко-туризам како средство за намалување на трошењето на природните ресурси од туристите.

Риболовот е уште една клучна активност со релевантни еколошки и економски влијанија врз рамките на биосферниот резерват. Други приходи доаѓаат од собирање шишарки за декоративни цели, продажба на лековити растенија од алпските пасишта на меѓународни пазари и продажба на шумски плодови, како што се печурки и бобинки.

7 ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ОДРЕДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО ИЛИ МЕЃУНАРОДНО НИВО

Еден од најголемите предизвици за политиката на животната средина е постигнување рамнотежа меѓу економската и социјална димензија на развој, од една страна и заштита на животната средина од друга страна, кој предвидува зголемена употреба на економски инструменти во насока на заштита на животната средина.

Основните принципи за заштита на животната средина во државата се поставени со Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91, 1/92 (Амандман I и II); 31/98 (Амандман III); 91/01 (Амандман IV-XVIII); 84/03 (Амандман XIX); 107/05 (Амандман XX-XXX) и 3/09 (Амандман XXXI)), како највисок

правен документ во земјата. Уставот пропишува дека еден од основните принципи на фундаменталните вредности е регулација и хуманизација на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и природата. Исто така, една од основните слободи и човекови права е правото на чиста и здрава животна средина, но тоа е исто така, обврска на граѓаните да ја унапредуваат и заштитуваат животната средина, додека земјата е должна да обезбеди услови за остварување на ова загарантирано право на граѓаните (Член 43).

Водена од овие уставни одредби, Република Македонија воспоставува функционален и ефикасен национален систем за управување со животната средина, поврзан со:

- Продолжување на процесот на приближување кон политиките на ЕУ во областа на животната средина;
- Зајакнување на административните капацитети, потребни за ефикасно управување со заштита на животната средина;
- Обезбедување платформа за ефикасна имплементација и спроведување на барањата за заштита на животната средина преку зајакнување на капацитетите за ефикасно управување со животната средина на сите нивоа на управување и преку обезбедување на тесна соработка помеѓу надлежните органи на хоризонтално и вертикално ниво;
- Интеграција на политиката за заштита на животната средина во другите секторски политики;
- Поттикнување на индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина, кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Решавање на проблемите на животната средина кои се од национално значење;
- Зголемување на степенот на исполнување на обврските, кои произлегуваат од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина;
- Последно, но не и најмалку важно, е зголемување на нивото на инвестиции во животната средина за постигнување на стандардите на ЕУ.

Специфични цели за заштита на животната средина:

- Подобрување на квалитетот на животот и здравјето и зголемување на животниот стандард;
 - Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови;
 - Заштита и подобрување на квалитетот на водата и на почвата;
 - Заштита и унапредување на биолошката разновидност и природното наследство;
 - Заштита на карактеристиките на пределот;
 - Заштита на материјалните добра;
-

- Заштита и унапредување на културното наследство.

Правото на чиста и здрава животна средина е предмет на значителен број правни акти, стратешки, плански и програмски документи на национално ниво, како и на меѓународните договори и политики кои Република Македонија ги има ратификувано.

Прашањата за заштита на природата, обезбедувањето чиста и здрава животна средина и целите за заштита на животната средина се дефинирани во согласност со националната и меѓународната легислатива и истите се земени предвид при изработка на Извештајот за стратегиска оцена, а опфатени се и број други стратешки, плански и програмски документи.

Една од клучните меѓународни конвенции на кои Република Македонија е потписничка е Конвенцијата за биолошка разновидност, ратификувана и објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97. Конвенцијата има три главни цели:

- Зачувување на биолошката разновидност;
- Одржливо користење на компонентите на биолошката разновидност; и
- Праведна и еднаква распределба на придобивките кои произлегуваат од користењето на генетските ресурси.

Други конвенции и протоколи, ратификувани од страна на Република Македонија за заштита на животната средина се:

- Картагенски Протокол за биосигурност кон Конвенцијата за биолошка разновидност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/05);
- Конвенција за заштита на водните живеалишта со меѓународно значење за заштита на водните птици (Рамсар) („Службен лист на СФРЈ“ бр. 9/77);
- Бонска Конвенција за заштита на миграторни видови диви животни („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/99) и Договор за заштита на лилјациите во Европа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/99 и 13/02);
- Бернска Конвенција за заштита на дивиот растителен и животински свет и природните живеалишта („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/97);
- Париска Конвенција за заштита на светското културно и природно наследство („Службен лист на СФРЈ“ бр. 56/74);
- Рамковна Конвенција на ОН за климатски промени (Њујорк) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/97) и Кјото Протокол кон Рамковната Конвенција на ОН за климатски промени („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/04);
- Еспо Конвенција за оцена на влијанието врз животната средина во прекуграничен контекст („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/99);
- Архуска Конвенција за пристап до информации, учество на јавноста во донесување на одлуки и правна заштита за прашања од областа на животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/99);

- Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинувањето во земјите што се соочуваат со сериозни суши и/или опустинување, особено во Африка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 13/02);
- Виенска Конвенција за заштита на озонската обвивка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 1/1990), ратификувана од Република Македонија на 10 март, 1994 година;
- Монреалски Протокол за супстанциите кои ја осиромашуваат озонската обвивка (Монреал, септември, 1987 година), ратификуван од Република Македонија на 10.03.1994 година;
- Стокхолмска Конвенција за заштита на човековото здравје и животната средина од отпорни органски соединенија, потпишана од Република Македонија на 23 мај, 2001 година и ратификувана на 19 март, 1994 година;
- Комуникација од Комисијата за Европскиот Парламент, Советот, Економскиот и Социјален Комитет и Комитетот за регионите (Наше животно осигурување, наш природен капитал: ЕУ Стратегија за диверзитет до 2020 година);
- Рамковната конвенција за вредностите на културното наследство за општеството (Фаро 2005) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 25/11),
- Конвенцијата за заштита на архитектурното наследство на Европа (Гранада 1985);
- Конвенцијата за заштита на археолошкото наследство на Европа (Валета 1992) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 56/05).

7.1 Цели на Стратегиската оцена на животната средина

Целите на заштитата на животната средина се изразени преку целите на стратегиска оцена на животната средина. Споредување на целите за животна средина со целите и активностите во планскиот документ е вообичаен метод при спроведување на СОЖС, со цел да се оцени дали развојот, односно идната имплементација на Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, ќе биде во насока на поставените цели за животна средина (СОЖС). Целите на стратегиската оцена на животната средина се прикажани преку статусот на: населението и здравјето на населението, биолошката разновидност, водата, почвата, воздухот, климатските промени, материјалните добра, пределот, културното наследство и интеракцијата помеѓу нив.

Во табелата, што следува, презентирани се целите на СОЖС во однос на целите дефинирани во Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид (нивната компатибилност и некомпатибилност).

Компатибилноста/некомпатибилноста на целите е разгледувана во однос на Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид (цели за намена на просторот и активности за нивно постигнување) и во однос на неговата идна имплементација во понизок ранг на плански документи или проектна документација.

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Поврзаност со насоките и целите на ДУП	СОЖС индикатори
Население и здравје на населението	Унапредување на животните услови на населението	<ul style="list-style-type: none"> -Подобрување на медиумите и областите од животната средина; -Подобрување и заштита на здравјето на луѓето; -Подобрување на социо-економската состојба (вработување, зголемување на приходите, демографски развој, намалување на миграцијата); -Подобрување на инфраструктурата; -Подобрување на квалитетот на живот на луѓето. 	<p><u>Компатибилност</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Планирање на просторот во согласност со законските прописи за урбанизација и користење на земјиштето, -Развој на активности во кои ќе се применуваат принципите и стандардите за заштита на животната средина; - Имплементација на мерки за зачувување на состојбата на медиумите во животната средина; -Подобрување на условите за стимулирање и поттикнување на нови вработувања и подобрување на стандардот и квалитетот на живот на населението; -Развој на нови бизниси и зголемување на стандардот на живеење во Општината. 	<ul style="list-style-type: none"> -Евидентирани дозволи, одобренија и согласности за урбанизација на просторот, изградба и оперирање на планските содржини; -Зголемен број на корисници на просторот; -Намалена стапка на нелегално изградени објекти; -Тренд во намалување на емисиите на стакленички гасови; -Трендови на емисии во медиумите од животната средина; -Евидентирани ризици по здравјето и безбедноста на населението; -Број на евидентирани жалби и поплаки од засегнатите страни; - Стапка на вработеност; -Животен стандард; -Приходи во општинскиот и државниот буџет.
Воздух и климатски промени	Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови	<ul style="list-style-type: none"> -Одржување и подобрување на квалитетот на воздухот, -Ограничување на емисиите во воздух во согласност со стандардите за квалитет на воздухот, -Намалување на емисиите на стакленички гасови и зголемено искористување на обновливи извори на енергија, -Намалување на причините и последиците од климатските промени. 	<p><u>Компатибилност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Употреба на материјали и примена на мерки за енергетска ефикасност; - Урбанизација на земјиштето со што ќе се овозможи примена за законската регулатива за заштита на медиумите и областите од животната средина, односно контрола на изворите на емисии кои допринесуваат за нарушување на квалитетот на воздухот и даваат придонес кон климатските промени; 	<ul style="list-style-type: none"> -Тренд во намалување на емисиите на стакленички гасови; -Квалитет на амбиентен воздух на општинско ниво (пред и по имплементација Планот) -Број на објекти кои користат обновливи извори на енергија; -Зголемен број на денови со концентрации во рамките на МДК; -Непроменета здравствена состојба на населението во однос на статистичките податоци пред

			<ul style="list-style-type: none"> - изградба на зелени површини; - Намалена или елиминирана употреба на фосилни горива. 	<p>фазата на имплементација на планот</p> <p>Подигнати зелени површини и нивна процентуална застапеност.</p>
Води	Заштита и унапредување на состојбата со водите	<ul style="list-style-type: none"> -Одржливо управување и користење на водните ресурси, -Заштита, зачувување и подобрување на состојбата на крајбрежното земјиште, водните екосистеми и екосистемите зависни од вода, -Намалување на штетните испуштања и постепено елиминирање на емисиите на опасни материи и супстанции во водите. -Зачувување на биолошката разновидност во рамките на интегрираното управување со водите. 	<p><u>Компатибилност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - изградба на мрежа за водоснабдување поврзување на планираниот водоснабдителен систем во општина Охрид; -рационално користење на водата; -изградба на сепаратна канализациона мрежа (атмосферска и фекална); -одведување на отпадни води преку колекторскиот систем до пречистителната станица „Враништа“; -управување со генериран отпад. 	<ul style="list-style-type: none"> -Применети практики и техники за заштита и рационално искористување на водите; -Изградена водоводна мрежа и непречено снабдување со вода на корисниците на просторот, по претходно добиена согласност од Јавното Претпријатие; - Изградена сепаратна канализациона мрежа; -Квалитет на подземните води во рамките на МДК; -Воспоставен е систем за собирање и транспортирање на комунален отпад и други видови на отпад.
Почва	Заштита и унапредување на состојбата на почвата	<ul style="list-style-type: none"> -Заштита на почвата од деградација и губење на нејзината плодност, -Заштита на геоморфолошките вредности на почвата, -Заштита на почвата од загадување; -Зачувување на агробиолошката биолошката разновидност. 	<p><u>Компатибилност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Предвидено е собирање и третирање на отпадни води; - Управување со генериран отпад. 	<ul style="list-style-type: none"> -Добиени дозволи и согласности за пренамена на земјиштето и негова урбанизација; -Трендови на емисии на загадувачки материи во животната средина; -Воспоставен систем за управување со отпадот.
Биолошка разновидност и природно наследство	Заштита и унапредување на биолошката разновидност и природното наследство	<ul style="list-style-type: none"> -Подобрување на состојбата со биолошката разновидност преку заштита на екосистемите/живеалиштата, видовите и генетската разновидност, -Подобрување на постојните деградирани живеалишта и нивна ревитализација, 	<p><u>Компатибилност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Урбанистички развој на просторот со примена на принципите и стандардите за заштита на природата; -управување со медиумите од животната средина (воздух, вода, почва) 	<ul style="list-style-type: none"> -Примена на препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) -Примена на препораките кои ќе произлезат од Секторот природа, при МЖСПП.

		<p>-Намалување на притисоците и заканите врз биолошката разновидност,</p> <p>-Воспоставување на комплексен мониторинг на биолошката разновидност (видови, живеалишта, екосистеми, значајни подрачја).</p>		<p>-Усогласеност на просторниот развој на просторот во согласност со планската документација и препораките од Извештајот за СОЖС;</p> <p>- Примена на стратешките одредби од Стратегијата за зеленило на општина Охрид.</p>
Предел и визуелни карактеристики	<p>Зачувување на карактеристиките на пределот и негова заштита, особено во назначени области</p>	<p>-Зачувување на природните карактеристики на пределот,</p> <p>-Одржување на функционалните и структурни карактеристики на природните и полуприродните предели,</p> <p>-Подобрување на квалитетот и бројот на јавно пристапни отворени простори.</p>	<p><u>Компатибилност:</u></p> <p>-Урбанистичко планирање и користење на земјиштето, со примена на стандардите за заштита на пределот и пејзажните вредности;</p> <p>-Почитување на предвидени услови за изградба на објектите, развој и користење на земјиштето</p> <p><u>Некомпатибилност:</u></p> <p>-Имплементација на планските содржини трајно ќе ги променат визуелните карактеристики.</p>	<p>-Изградени објекти кои се вклопуваат во амбиенталните целини на опфатот, усогласени со одредбите од Планот за управување со Сетско природно и културно наследство во Охридски Регион.</p>
Материјални добра	<p>Заштита на материјалните добра</p>	<p>-Намалување на количините на генериран отпад и негово одржливо управување,</p> <p>-Изградба, заштита и подобрување или санација на системите за водоснабдување, третман на отпадни води,</p> <p>-Подобрување и ефикасно користење на постојната и изградба на нова транспортна инфраструктура,</p> <p>-Подобрување и ефикасно користење на постојниот начин на снабдување со електрична енергија и изградба на нова електроенергетска инфраструктура и преносна мрежа.</p>	<p><u>Компатибилност:</u></p> <p>-Планирање на просторот во согласност со постојната состојба и потребите од изградба на инфраструктура, со цел постигнување одржлив просторен урбан развој;</p>	<p>-Воспоставен систем за управување со отпад;</p> <p>-Стапка на фреквенција на возила по сообраќајниците во однос на постојната состојба и сл.</p> <p>-Процент на поплаки од населението и правните субјекти.</p> <p>-Стапка на изградена инфраструктура мрежа со која се задоволени потребите на корисниците на просторот;</p> <p>-Превземени мерки за заштита на материјалните добра;</p> <p>-Намален или елиминиран ризик од несреќи и хаварии кои може да</p>

		- Поставување на инфраструктура на локации кои не располагаат со значајни природни вредности.		настанат при конфликт на други планови или објекти.
Културно наследство	Заштита и унапредување на културното наследство	-Зачувување и подобрување на историските градби, археолошки наоѓалишта и други важни културни локалитети.	-Почитување на вредноста на културното наследство.	- Препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) се почитуваат -Евиденција на евентуално откриени и заштитени културни добра.

8 ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ

Потенцијалните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти, кои може да бидат предизвикани со имплементација на идните плански содржини предвидени во Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, може да се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина ги зема предвид влијанијата врз сите медиуми и области на животната средина и социо-економските придобивки, но од генерален аспект.

Влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина и социо-економските аспекти ќе бидат елиминирани или ефективно подобрени, доколку при имплементација на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Охрид бидат земени предвид мерките за намалување на влијанијата дефинирани во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, како и мерките кои ќе бидат дадени на ниво на проект, низ студија за оцена на влијанијата врз животната средина или елаборатот за заштита на животната средина.

Влијанијата врз медиумите и областите од животната средина, здравјето на населението и социјалните влијанија, кои може да произлезат со имплементација на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, како и предлог мерките за нивно намалување или избегнување се прикажани во следните табели.

8.1 Мозни влијанија од имплементација на Планот и мерки за намалување на влијанијата

СОЦИО-ЕКОНОМСКИ ВЛИЈАНИЈА										
СОЦИО ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ										
Опис на влијанијата	Разгледувано од социо-економски аспект, имплементацијата на ДУП за Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, позитивно ќе влијае врз корисниците на просторот затоа што во планот се предвидени зголемување на процентот на домување во згради. Имплементацијата на планските содржини ќе отвори можности за нови вработувања и ангажирања на локалното население, услови за хумано и урбано користење на просторот, како и можност за привлекување на инвеститори и инвестиции, ќе се создаде подобра бизнис клима, зголемување на животниот стандард и можност за намалување на миграцијата. Имплементацијата на Планот позитивно ќе влијае и врз приходите во општинскиот буџет, како резултат на даноци и комунални такси од страна на корисниците на просторот. Од Имплементацијата на Планот не се очекуваат економски загуби на населението. Реализацијата на активностите нема да предизвика раселување на населението.									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Инди­ректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Позитивни	✓	✓	✓	✓	Мал	НП	Долгорочно	Локално/Регионално	мала
Мерки за намалување на влијанијата	Не се предвидуваат мерки за намалување или избегнување на можните влијанија врз социо-економските аспекти.									

ЗДРАВЈЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО	
Опис на влијанијата	Имплементацијата на планските содржини ќе предизвикаат генерирање емисии во животната средина, кои доколку не се соодветно третирали и управувани може да го засегнат локалното население, бидејќи станува збор за опфат кој се наоѓа во населено место, а во истиот треба да се реализираат содржини со класа на намена А2-домување во згради, Е1-сообраќајна, линиска и друга инфраструктура и сл. Влијанија врз здравјето на населението може да настанат во случај на несоодветен третман на емисиите во воздух, зголемено ниво на бучава и вибрации, несоодветно третирање на отпадните води, несоодветно управување со разни фракции отпад, несоодветно складирање и ракување со разни видови сировини и помошни материјали, енергенци и сл., несакани истекувања,

	<p>како и друг вид на несреќи и хаварији. Несоодветниот третман на емисиите и можната појава на несреќи и хаварији, може да предизвика директни или индиректни ефекти и штети врз здравјето и безбедноста на населението.</p> <p>Исто така, транспортот и емисиите од транспортот може да предизвикаат негативно влијание врз здравјето и безбедноста на населението. Доколку не се предвидат соодветни површини застапени со урбано зеленило исто така може да влијае врз здравјето на луѓето</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни		✓	✓	✓	Мал	Повратни/не повратни	Долгорочно	Локални	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување или избегнување на можните влијанија врз здравјето на населението се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • примена на сите предложени мерки за заштита на медиумите и областите од животната средина на ниво на планска и проектна документација; • примена на добра градежна пракса; • Во урбанистичкиот проект за секоја градежна парцела да се предвиди минимум 20% застапеност на зеленило во согласност со Одлуката за утврдување начина на применување на минимален процент на зеленило во рамки на градежните парцели при издавање на одобрение за градба од Општина Охрид („Службен гласник“ бр. 09-6903/169 од 20.05.2022 година, Охрид) и со Стратегија за развој на зеленило на Општина Охрид 2023 – 2032; • заштитно зеленило да биде со автохтони видови; <p>Имплементацијата на овие мерки ќе придонесе за намалување или елиминирање на можните негативни влијанија врз животната средина, кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на луѓето.</p>									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ

Опис на влијанијата	<p>Имплементацијата на Планот ќе допринесе за генерирање на емисии во воздухот, како резултат на предвидените активности во планскиот опфат и транспортните активности, кои може да го нарушат квалитетот на амбиентниот воздух и да дадат придонес кон климатските промени. Дополнително, емисиите во воздухот може да предизвикаат негативни влијанија врз здравјето на населението кое живее во близина на опфатот и долж сообраќајниците, почвата, водите и сл. Затоплувањето на објектите може да има негативни влијанија врз воздухот и климатските промени.</p> <p>Потенцијалните влијанија врз воздухот и климатските промени ќе зависат од обемот на активностите, видот на активностите, временските услови, применетите мерки за намалување на емисиите и сл.</p>
----------------------------	--

Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Инди­ректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
		Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни	Долгорочно	Локални
Мерки за намалување на влијанијата	<p>Со цел да се избегне нарушување на квалитетот воздухот се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Елиминирање или редуцирање на употребата на фосилни горива како енергенс; • Употреба на енергенси добиени од обновливи извори на енергија (сончеви колектори и сл.); • Третман на емисиите во воздухот и контрола на емитерите; • Примена на мерки за енергетска ефикасност; • Подигање и оформување на заштитни зелени појаси; 									

ВОДИ										
Опис на влијанијата	<p>Водоснабдувањето на објектите во планскиот опфат се планира да се обезбеди од градскиот водоснабдителен систем во општина Охрид.</p> <p>Неефикасното и нерационално користење на водата (од водоводен систем) може негативно да влијае врз достапноста на водата за корисниците од водоводниот систем. Со имплементација на планските содржини се очекува зголемување на бројот на жители во планскиот опфат што ќе услови поголема потрошувачка на вода.</p> <p>Од планските содржини се очекува генерирање на санитарни и атмосферски води.</p> <p>Доколку неправилно се управува со отпадните води, истите може да имаат влијание врз квалитетот на површинските и подземните води, односно да го нарушат квалитетот на подземните води и површинските води (Охридското Езеро). Неправилното управување со отпадот и суровините и сл. исто така, може да има негативни влијание врз квалитетот на почвата и водите.</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Инди­ректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни/Не утрални	✓	✓	✓	✓	Мал/Умерен	Повратни	Долгорочно	Локални	Мала/Умерена
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз водите се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Почитување на мерките дадени во планската документација; • Рационално користење на водата; • Примена на мерките за управување со емисиите во воздухот, почва; 									

	<ul style="list-style-type: none"> • Соодветно управување со отпадот, односно собирање, селектирање и предавање на овластени служби за понатамошно постапување; • Преземање мерки за спречување на ризици, несреќи и хаварии.
--	---

ПОЧВА										
Опис на влијанијата	<p>Со имплементацијата на Планот се предвидува зголемување на процентот на земјиштето со намена А2-домување во згради со зафаќање на неизградено земјиште што ќе овозможи зголемување на употребна вредност на земјиштето. Имплементацијата на ново планираните содржини ќе предизвикаат нарушување на геолошките и геоморфолошките карактеристики на почвата.</p> <p>Со имплементацијата на Планот може да дојде до нарушување на квалитетот на почвата во случај на: дефект на хидротехничка инфраструктура, исталожување на седимент врз почвата, несакани излевања на хемикалии, горива, масла, несоодветно управување со отпад и сл. Овие појави може да предизвикаат загадување на почвата, површинските и подземните води, а исто така да влијаат врз здравјето на населението.</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индириктн и влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни/Неповратни	Краткорочни/Долгорочни	Локални	Мала/Умерена
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз почвите се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Имплементацијата на Планот да се врши во согласност со препораките за заштита на земјиштето, издадените мислења, согласности, дозволи и одобренија од институциите, надлежни за урбанизација на просторот и пренамена на земјиште, одобрение за градба, дозволи за работа и сл.; • Примена на мерките за намалување на влијанијата врз водите, воздухот, управувањето со отпад, мерките за заштита од несреќи и хаварии; • Редовен мониторинг на сите објекти и уреди кај кои постои ризик од протекување и преземање на сите неопходни мерки за заштита, правилно управување со отпадот, односно собирање, селектирање и предавање на овластени служби за понатамошно постапување; • Преземање мерки за спречување ризици, несреќи и хаварии. 									

БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ, ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО И ПРЕДЕЛ
--

Опис на влијанијата	<p>И покрај фактот дека опкружувањето на градот Охрид е богат со заштитени подрачја (НП Галичица, Студенчишко Блато, Охридско Езеро), и меѓународно значајни подрачје (Светско природно и културно наследство Охридски Регион), во рамките на градот Охрид, а особено во границите на Планскиот опфат не се идентификувани ендемични или загрозени растителни и животински видови, како и значајни живеалишта.</p> <p>Во согласност со зонирањето во Планот за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), Планскиот опфат влегува во рамките на зоните означени како агломерации, односно тоа се населените места, поточно градот Охрид.</p> <p>Имплементација на планските содржини може да предизвика негативни влијанија врз биолошка разновидност, како резултат на можните извори на емисии во медиумите од животната средина, зголемено присуство на луѓе, сообраќајни активности, зголемени ниво на бучава, неконтролирани емисии во медиумите од животната средина и сл.), нефункционалност на колекторскиот систем и собирните канализациони цевководи, како и ризикот од можени инцидентни состојби. Несоодветното управување со отпадните води може да предизвикаат негативни влијанија врз биолошката разновидност.</p> <p>Изградените плански содржини не се очекува да предизвикаат значајни влијанија врз пределот и визуелните карактеристики на пределот, како резултат на постојните пределски карактеристики, но секако ќе го изменат сегашниот изглед на локацијата, заради поставување на нови содржини и замена на досегашниот изглед.</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индириктн и влијанија	Кумулативн и влијанија	Синергистичк и влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни	Краткорочни/долгорочни	Локални	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз биолошката разновидност се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Следење и имплементирање на препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029); - Примена на мерките за намалување на влијанијата врз водите, почвата, воздухот, управувањето со отпад, мерките за заштита од несреќи и хаварии; - При изградбата на објектите да се внимава на висината и фасадите на објектите за нивно вклопување во амбиентните целини на просторот; - Обезбедување на соодветна инфраструктурна мрежа, особено водоводна и канализациона; - Подигнување на урбано зеленило со автохтона вегетација; - Редовен мониторинг на сите објекти и уреди кај кои постои ризик од протекување и преземање на сите неопходни мерки за заштита. 									

КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Опис на влијанијата	<p>Во предвидениот опфат за Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, нема познати или евидентирани споменици на културата или археолошки локалитети, според што може да се утврди дека имплементацијата на Планот нема да има влијанија врз културното наследство.</p> <p>Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-а на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.</p>									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Неутрални	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз културното наследство се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Доколку при изведувањето на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со член 65 од Законот за заштита на културно наследство, односно веднаш да се запре со започнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство согласно член 129 од Законот; • Следење и имплементирање на препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029). 									

БУЧАВА И ВИБРАЦИИ	
Опис на влијанијата	<p>Имплементацијата на Планот ќе придонесе за зголемување на нивото на бучава како резултат на имплементација на планските содржини, зголемување на бројот на транспортните возила и возилата за материјали, отпад, присуство на работници и сл. Зголемената фреквенција на возила по сообраќајниците ќе предизвика кумулативни влијанија од бучава и вибрации. Зголеменото ниво на бучава може негативно да влијае врз жителите/корисниците на најблиските објекти, образовните институции, амбуланти кои се наоѓаат во границите на планскиот опфат итн.</p> <p>Опфатот припаѓа во подрачје со II степен на заштита од бучава во согласност со Правилникот за локациите на мерните станици и мерните места („Службен весник на Република Македонија“ бр. 120/08), Подрачје со II степен на заштита од бучава е подрачје кое е примарно наменето за престој, односно станбен реон, подрачје во околина на објекти наменети за воспитна и образовна дејност, објекти за социјална заштита наменети за сместување на деца и стари лица и објекти за примарна здравствена заштита; подрачје на игралишта и јавни паркови, јавни зеленила и рекреативски површини и подрачја на локални паркови, каде граничната вредност на нивото на бучава во животната средина изнесува L_d и $L_v = 55 \text{ dB(A)}$ и $L_n = 45 \text{ dB(A)}$.</p>

Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни	Долгорочно	Локални/Регионални	Мала/Умерена
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на нивото на бучава и вибрации се препорачува примена на следните мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> Уште во фазата на градба на објектите да се применат сите неопходни мерки за намалување на бучавата, како што се избор на соодветни изолациони материјали и сл. Почитување за законските обврски за дозволено ниво на бучава. Примена на добра градежна пракса. 									

МАТЕРИЈАЛНИ ДОБРА

Опис на влијанијата	<p>За целосна реализација на планските содржини предвидени во планскиот опфат неопходно е поврзување со веќе постоечките инфраструктурни мрежи и изградба на нова дополнителна мрежа. Овие активности може да предизвикаат негативни влијанија во случај на невнимание или непочитување на законските прописи за заштитни зони на инфраструктурни објекти и мрежи. Приклучувањето на новите мрежи и објекти на веќе постојните инфраструктурни мрежи може да предизвика нивно оптоварување, дефект, хаварија и сл.</p> <p>Зголемената фреквенција на транспортни возила по сообраќајниците може негативно да влијае врз состојбата на патиштата.</p> <p>Интензитетот на влијанијата врз материјалните добра не може да се предвиди, затоа истите ќе бидат предмет на подетална анализа на ниво на проект.</p>
----------------------------	---

Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни					Мал	Повратни	Карткорочно	Локално	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз материјалните добра се препорачува;</p> <ul style="list-style-type: none"> Почитување на мислењата добиени од надлежните институции при изработка на Планската документација; Имплементација на сите предложени мерки и решенија дадени во планската документација за изградба на инфраструктурата и поврзување. 									

НЕСРЕКИ И ХАВАРИИ

Опис на влијанијата	При реализација на планските содржини можени се појави на несреќи и хаварии, како резултат на инциденти истекувања на масла и масти од механизација, сообраќајни незгоди, појава на пожар и сл. Овие несреќи и хаварии може да предизвикаат негативни влијанија врз медиумите од животната средина, да ги загрозат здравјето и безбедноста на населението.									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индириектни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни/Неповратни	Краткорочно-Долгорочно	Локални	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За да се намали можноста за појава на незгоди, несреќи и хаварии се препорачува примена на строги мерки за заштита од пожар, природни непогоди, сообраќајни несреќи и сл., кои треба детално да бидат разработени на ниво на проектна документација.</p> <p>Исто така, се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Урбанизацијата и просторниот развој да се усогласи со чувствителноста на локацијата подложна на природни непогоди, воени дејствија, технолошки несреќи; • Примена на мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материји, поплави и земјотреси, сообраќајни несреќи дефинирани во планската документација. 									

9 АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ

При изработката на плански и програмски документи, со кои се планира изведување на проекти, треба да се земе предвид и анализата на алтернативи, која се прави од аспект на избор за најдобро решение за намена на локацијата, од аспект на економска оправданост, финансиски можности и заштита на животната средина.

Во ова поглавје се разгледувани алтернативите без имплементација и со имплементација на Планот.

Алтернатива 1: Без имплементација на Планот на предметната локација

Досегашниот начин на користење на просторот на предметната локација алтернативно е разгледуван како состојба да не се прави ништо („do nothing scenario“), во смисла на предметната локација да не се имплементира Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид и локацијата во иднина да остане на сегашно ниво со постојните изградени објекти и инфраструктура.

Разгледувано од аспект на задржување на моменталниот квалитет на медиумите и областите на животната средина, без имплементација на Планот состојбата со животната средина ќе остане на сегашно ниво.

Без имплементација на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, постои можност во предвидениот опфат да се изградат содржини кои ќе го ограничат развојот на подрачјето, односно користење на просторот без примена на стандарди за урбанистичко планирање и стандарди за заштита на животната средина.

Разгледувано од социо-економски аспект оваа алтернатива нуди помали економски приходи за населението и Општината, како и намалени можности за социо-економски развој на Општината, бидејќи без имплементација не може да се искористат можностите што ги нуди локацијата во однос на развивање на просторот.

Алтернатива 2: Имплементација на Планот на предметната локација

Имплементацијата на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, на предметната локација се разгледува од аспект животна средина и социоекономски аспект:

- Планскиот опфат се наоѓа во рамките на ГУП на град Охрид и во опфатот постојат изградени објекти;
- Зголемени можности на сопствениците на земјиштето за максимално искористување на истото;
- Плански содржини (зголемување на процентот на домување во станбени објекти) ќе претставуваат извори на емисии во медиумите и областите од животната средина кои не се очекуваат да имаат значително влијание квалитетот на животната средина и здравјето на луѓето;
- Планскиот опфат не е во конфликт со планови од повисоко ниво;
- Планскиот опфат има добра сообраќајна поврзаност;
- Планскиот опфат се наоѓа во урбаниот дел на градот Охрид и е прифатлив од аспект на заштитени подрачја и биолошката разновидност;

- Во границите на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство;
- Намалување на ризиците од непланско уредување на просторот со некомпатибилни содржини или узурпација на просторот;
- Отворање можности за современо и ефикасно уредување на просторот;
- Зголемена можност за изградба на 2 нови објекти (згради за домување со компатибилни класи - мали единици за комерцијални и деловни дејности), кои ќе допринесат за нови вработувања, економски придобивки и сл.
- Зголемени приходи во општинскиот буџет.

Имплементацијата на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, ќе придонесе за зголемување на можностите за вработување на невработеното население, односно намалување на стапката на сиромаштија и миграција на населението.

Заклучок: Во ова поглавје се предочени придобивките и загубите од имплементацијата на Планот, која донесувачите на одлуки треба да ги земат предвид при издавањето на согласности/мислења за понатамошно спроведување на Планот.

9.1 Потешкотии при собирањето на потребните информации

При изработката на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина за Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, немаше потешкотии во процесот на собирање на потребните информации.

10 ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ ОД АСПЕКТ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратегиската оцена на животната средина вклучува мерки за мониторинг на сите значителни идентификувани позитивни и негативни ефекти, кои би настанале од реализација на урбанистичкиот план.

Планот за мониторинг на животната средина дава можност за систематско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и областите на животната средина.

Планот за мониторинг овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки. Основните придобивки од мониторингот над имплементација на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид се:

- Потврдување дека договорените услови при одобрувањето на Планот се соодветно спроведени;
- Обезбедување податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Обезбедување поголем увид во промените на животната средина на одредени локации;
- Потврдување дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на Планот и управување со истите;
- Потврдување дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Утврдување кои активности треба да бидат преземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Детален Урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Со следењето на состојбата на животната средина ќе се потврди оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Следењето на состојбата на медиумите ќе се реализира со дефинирани параметри за следење на секој медиум и со дефинирана фреквенција за секоја активност поединечно.

Имплементацијата на урбанистички план, примената на предложените мерки за ублажување на влијанија и нивната функционалност, оправданоста на целите на Стратегиската оцена на животната средина, ќе се потврдат преку следење на индикаторите прикажани во табелата што следува.

Исто така, Планот за мониторинг овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста на имплементацијата на планот, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Планот.

Придобивките од спроведување стратегиската оцена на животната средина е:

- флексибилност;
- консензус во процесот на планирање;
- интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- меѓусекторска соработка;
- земање предвид на регионалните потреби и цели;
- конзистентност со стратешките определби за одржлив развој.

Доколку сите согледувања дадени во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина бидат земени во предвид и имплементирани во планската документација и идните урбанистички проекти ќе се избегнат сите несакани последици, што значи ќе се заштеди време и пари што е само дел од целите на стратегиската оцена на животната средина.

Табела 18 План за мониторинг

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
Население и здравје на населението	Подобрување на квалитетот на живот, подобрување на здравјето на луѓето и зголемување на животниот стандард	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на содржините предвидени во Планот; - Следење на имплементацијата на мерките за заштита на животната средина предложени во Планот, Извештајот за СОЖС и од останатите проекти со кои ќе се потврди оправданоста за изградба на планските содржини; - Мониторинг на емисиите и состојбите во медиумите и областите од животната средина; - Контрола на појави на несреќи, инциденти и хаварији; - Следење на демографската состојба на населението; - Следење на туристичката понуда во општината; - Следење на развојот на нови бизниси; - Следење на економскиот развој на општината 	<ul style="list-style-type: none"> - Прибавени дозволи, одобренија и согласности за урбанизација на просторот; - Концентрациите и нивоата на емисиите во медиумите на животната средина се во согласност со пропишаните законски гранични вредности; - Евидентирани ризици по здравјето и безбедноста на населението; - Број на евидентирани жалби и поплаки од засегнатите страни; - Евидентирани инцидентни состојби; - Број на евидентирани прекршочни и кривични постапки, судски спорови во однос на загрозеност на животната средина и здравјето на населението од активностите во планскиот опфат; - Стапка на прираст на населението; - Стапка на вработеност; - Животен стандард; - Стапка на миграција; - Број на изградени инфраструктурни објекти со кои се подобри условите за живеење во општината и сл. 	<ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид; - Министерство за транспорт и врски; - Министерство за внатрешни работи; - Министерство за економија; - Министерство за животна средина и просторно планирање; - Министерство за здравство; - Дирекција за заштита и спасување; - Јавни претпријатија на општинско и регионално ниво; - Комунални претпријатија и овластени собирачи на отпад; - Завод за вработување; - Државен завод за статистика; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.
Воздух и клима	Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на мерките за заштита на амбиентниот воздух дадени во Планот, Извештајот за СОЖС и од останатите проекти; - Следење на квалитетот на амбиентниот воздух и емисиите од емитерите. 	<ul style="list-style-type: none"> - Евидентиран третман на емисии од емитерите - Концентрациите на емисии се во рамките на МДК; - Стапка на употреба на обновливи извори на енергија; 	<ul style="list-style-type: none"> - Министерство за животна средина и просторно планирање; - Локална самоуправа на општина Охрид;

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
	стакленички гасови		- Не се евидентирани несреќи и хаварији.	- Дирекција за заштита и спасување; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.
Води и почва	Заштита и унапредување на состојбата со водите и почвата	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на содржините предвидени во Планот; - Следење на имплементацијата на мерките за заштита на водите и почвата предвидени во Планот, Извештајот за СОЖС и од останатите проекти; - Следење на начинот на користење на водните ресурси и нивните количини; - Следење на квалитетот на почвата, доколку има индикации за можни загадувања; - Следење на начинот на управување со отпад; - Следење на квалитетот на воздухот. 	<ul style="list-style-type: none"> -изградени водоводна и сепаратна канализациона мрежа и нивно поврзување со главните водови; -отпадните води се собираат испуштаат во канализациона мрежа; -изработени и имплементирани планови за управување со несреќи и хаварији; - не се евидентирани појави на несреќи и хаварији. 	<ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид; - Министерство за животна средина и просторно планирање; - Министерство за земјоделие, шумарство и водостопанство; - Водостопанство на РС Македонија; - Дирекција за заштита и спасување; - Јавни претпријатија на општинско и регионално ниво; - Комунални претпријатија и овластени собирачи на отпад; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.
Биолошка разновидност, природно наследство и предел	Заштита и унапредување на биолошката разновидност, пределот, пејзажите карактеристики	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на содржините предвидени во Планот; - Следење на изградбата на објектите во рамките на планскиот опфат, нивните висини и вклопувањето на опкружувањето, поставување на заштитно зеленило; 	<ul style="list-style-type: none"> - Степен на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029); 	<ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид; - Министерство за животна средина и просторно планирање;

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
	природното наследство	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на мерките за заштита на животната средина предложени во Планот, Извештајот за СОЖС и останатите проекти. - Мониторинг на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029). 	<ul style="list-style-type: none"> - Изградени објекти кои се вклопуваат во амбиенталните целини на просторот; - Реализиран % на заштитно зеленило; - Степен на имплементирани мерки за заштита на животната средина; - Степен на имплементирани мерки за заштита од несреќи и хаварии; - Евидентирани несреќи и хаварии во рамките на планскиот опфат; - Концентрациите и нивоата на емисиите во медиумите на животната средина се во согласност со пропишаните законски гранични вредности; 	<ul style="list-style-type: none"> - Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион; - Јавни комунални претпријатија; - Дирекција за заштита и спасување; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.
Бучава и вибрации	Заштита на населението од зголемено ниво на бучава и вибрации	<ul style="list-style-type: none"> - Контрола на имплементирани мерки за намалување на емисиите од бучава и вибрации; - Мониторинг на нивоата на бучава и вибрации. 	<ul style="list-style-type: none"> - Нивоата на бучава и вибрации се во граници со кои не се нарушува здравјето на населението и живиот свет; - Број на жалби и поплаки од населението за ефектите од зголемено ниво на бучава и вибрации (здравствени проблеми); 	<ul style="list-style-type: none"> - Министерство за животна средина и просторно планирање; - Министерство за здравство; - Локална самоуправа на општина Охрид; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.
Материјални добра	Заштита на материјалните добра	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на содржините предвидени во Планот, примената на мерките за избегнување на конфликтите со постојните инфраструктурни објекти и мрежи (постојани или идни планирани). - Следење на начинот за водоснабдување, управување со отпадни води, отпад, снабдување со електрична енергија, сообраќајна поврзаност и сл. 	<ul style="list-style-type: none"> - Издадени мислења од надлежни институции со кои се потврдува дека предвидените плански содржини не се во конфликт со постојните и идните инфраструктурни мрежи и објекти; - Водоснабдувањето, управувањето со отпадните води и отпад се врши во согласност со насоките и мислењата издадени од надлежните институции; 	<ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид; - Министерство за животна средина и просторно планирање; - Министерство за здравство; - Министерство за внатрешни работи;

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
		<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на мерките за заштита од несреќи и хаварии; - Контрола на дефекти, недостатоци, хаварии предизвикани од планските активности. 	<ul style="list-style-type: none"> - Планските содржини се изградени со почитување на заштитните зони на инфраструктурните мрежи и објекти; - Предвидените плански содржини не се во конфликт со постојните и идните инфраструктурни мрежи и објекти; - Квалитет на обезбедената вода за техничка намена и водата за пиење; - Изградена транспортна, енергетска, комуникациска инфраструктура; - Фреквенција на возила по сообраќајниците во однос на постојната состојба и сл.; - Евидентирани инцидентни состојби; 	<ul style="list-style-type: none"> - Јавни комунални претпријатија и овластени собирачи на отпад; - Дирекција за заштита и спасување; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.
Културно наследство	Заштита и унапредување на културното наследство	<ul style="list-style-type: none"> - Мониторинг на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) - Следење на урбанизацијата на просторот; - Следење на применетите мерки за заштита на евентуално откриено културно наследство; 	<ul style="list-style-type: none"> - Степен на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029); - Тренд за заштита на културно наследство; - Број на објекти евидентирани како културно наследство; - Постапување во случај на евентуално откриени културни добра и нивна заштита. 	<ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид; - Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион; - Министерство за култура-Управата за заштита на културното наследство.

11 ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Заклучоци:

- Извештајот за стратегиска оцена на животната средина се изработува за Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, Општина Охрид;
- Основна цел на Деталниот урбанистички план е да се изврши планско, програмско и нормативно усогласување на планскиот опфат, како што е одредено со Генералниот урбанистички план за Град Охрид за 2002-2012;
- Основа за изработување на Деталниот урбанистички план се: Генералниот урбанистички план на Град Охрид за 2002-2012, Детален урбанистички план за дел од централно градско подрачје Поликлиника “Маларична” – Охрид за 2007-2012, Планот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план и постојната состојба за предметниот плански опфат. Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, Општина Охрид се изработува во согласност со Годишната Програма за изработка на урбанистички планови на територијата на општина Охрид за 2023 година;
- Планскиот период на Деталниот урбанистички план е од 2023-2028 година;
- Просторот дефиниран за изработка на Детален Урбанистички план за УЗ2, УБ 2.3 – опфат 7, општина Охрид, се наоѓа во централното градско подрачје КО Охрид 3, југо-западниот дел на град Охрид;
- Вкупната површина на планскиот опфат изнесува: 3.02 ха или 30259.5930 m² и вкупен периметар 705.8553 m;
- Во границите на планскиот опфат се наоѓаат: болница, основно училиште и градинка.
- Планирани намени во планскиот опфат се: А – ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ, А2 - Домување во згради, В – ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ И ИНСТИТУЦИИ, В1 – Образование и наука, В2 – Здравствена и социјална заштита, Е – ИНФРАСТРУКТУРИ, Е1- Сообраќајни, линиски и други инфраструктури;
- Во рамките на планскиот опфат дефинирани се 4 градежни парцели:
Градежна парцела 2.3.1 - Основна класа на намена: В2 – Здравствена и социјална заштита – детска градинка;
Градежна парцела 2.3.2 - Основна класа на намена: В1 – Образование и наука – основно образование;
Градежна парцела 2.3.3 - А2 – Домување во згради;
Градежна парцела 2.3.4 - А2 – Домување во згради.
- Со планираните класи на намени се зголемува процентот на површини во планскиот опфат со намена А2-домување во згради и Е1- Сообраќајни, линиски

и други инфраструктури, а се намалува процентот на неизградено земјиште и класа намена А1-домување во куќи и тн.;

- Во ДУП е наведено дека процентот на озеленетост во рамките на секоја градежна парцела, потребно е да изнесува минимум 20%;
- Планскиот опфат, според Планот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029) (Сл. весник на РСМ бр.45/20), спаѓа во заштитна зона III-а, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот;
- На подрачјето на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство;
- Планскиот опфат се наоѓа во близина на Охридското Езеро и НП Галичица (околу 320 m воздушно растојание) подрачја, кои се заштитени според Просторниот План на Република Македонија, кои се предложени: Емералд подрачја, Национална еколошка мрежа (МАК НЕН), Еколошката мрежа НАТУРА 2000, Значајно подрачје за растенија „Охридско Езеро“, Значајно подрачје за птици „Охридско Езеро“, Клучно подрачје за биодиверзитет, Прекуграничен биосферен резерват Охрид – Преспа;
- Во рамките на Планскиот опфат водоснабдувањето се врши преку градски водоснабдителен систем, отпадните води ќе се одведуваат со помош на сепаратен систем на атмосферска и фекална канализација. Воспоставен е систем за собирање и транспортирање на отпад;
- Имплементацијата на Планот ќе допринесе за економски развој, односно ќе понуди нови работни места за населението, ќе допринесе за зголемување на животниот стандард за локалното население;
- Имплементацијата на планските содржини може да бидат извори на емисии во животната средина кои доколку не се соодветно управувани може да предизвикаат негативни влијанија врз медиумите и областите во животната средина и негативно да влијаат врз здравјето на луѓето.

Препораки:

- При имплементацијата на Планската документација да се следат и имплементираат препораките дадени во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), во однос на заштитата на културното и природното наследство;
- Преземање на компензациони мерки во случај на направени штети со кои е засегнато населението, нивното здравје и безбедност;
- Примена на мерките предложени во планската документација и Извештајот за СОЖС кои се однесуваат на ефикасно користење на просторот, намалување на емисиите во животната средина, со цел избегнување на директните и индиректните ефекти врз медиумите и областите од животната средина и населението;

- На ниво на проект за секоја градежна парцела да се почитува одредбата за минимум 20% застапеност на зеленило во согласност со Одлуката за утврдување начина на применување на минимален процент на зеленило во рамки на градежните парцели при издавање на одобрение за градба од Општина Охрид („Службен гласник“ бр. 09-6903/169 од 20.05.2022 година, Охрид), Закон за урбано зеленило и со Стратегија за развој на зеленило на Општина Охрид 2023 – 2032.

12 НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, Општина Охрид се изработува во согласност со Годишната Програма за изработка на урбанистички планови на територијата на Општина Охрид за 2023 година.

Стратегиската оцена на животната средина (СОЖС) е систематски процес во кој се земаат предвид одредени превентивни мерки, кои овозможуваат заштита на животната средина од сите можни аспекти, во процесот на планирање или донесување на одлуки на ниво на „стратегиски акции“ или политики, планови и програми.

Целта на СОЖС е да се осигури дека информациите за значајните влијанија врз животната средина од планскиот документ се собрани и се достапни до донесувачите на одлуките, во текот на неговата подготовка и пред неговото донесување.

Постапката за спроведување стратегиска оцена на животната средина е дефинирана во поглавје X од Законот за животната средина.

Деталниот урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, Општина Охрид се изработува во согласност со Законот за урбанистичко планирање и Правилникот за урбанистичко планирање.

Основна цел на Деталниот урбанистички план е да се изврши планско, програмско и нормативно усогласување на планскиот опфат, како што е одредено со Генералниот урбанистички план за Град Охрид за 2002-2012.

Фазите на определувањето на потребата и обемот на СОЖС опфаќаат: идентификација на потребата од спроведување на СОЖС и подготовка на документи на чија основа Градоначалникот на општина Охрид донесе Одлука за спроведување на СОЖС. МЖСПП издаде Мислење со кое ја потврдува потребата за спроведување СОЖС.

Обемот на Извештајот за СОЖС ги опфаќа сите теми на животната средина, дефинирани со Директивата за СОЖС, односно население и човечко здравје, биолошка разновидност, предел, воздух и климатски промени, води, почви, културно и природно наследство и материјални добра.

Во постапката на стратегиската оцена на животната средина, земени се предвид веќе донесените политики, стратегии и планови на национално ниво, регионално и локално ниво.

Нацрт Извештајот за СОЖС ќе биде достапен за увид на јавноста на веб страната на Општина Охрид и во просториите на општина Охрид, во период од 30 календарски дена, за што јавноста ќе биде информирана преку веб страната на општина Охрид и еден дневен весник достапен на целата територија на Република Северна Македонија.

Опфатот на Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, Општина Охрид е сместен во југо-западниот дел на град Охрид.

Локалитетот претставува изградено земјиште. Неговата местоположба е на околу 1 km од центарот на Град Охрид. Анализата на постојната состојба покажува дека во предметниот локалитет е во главно ангажиран со градби од јавен карактер.

Границата на планскиот опфат за предметниот Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, Општина Охрид е дефинирана како дел од Урбан Блок 2.3 (согласно

блоковската поделба на ГУП на Охрид) и истата се движи по осовина на улици планирани во ГУП, како и постојната сообраќајница, односно тоа се следните граници: на северо-исток со магистрална улица бул. „Туристичка“ (со УБ 6.2); на југо-исток со пристапна ул. „Караорман“; на југо-запад со станбена улица „Димитар Влахов“ (со УБ 2.2); на северо-запад со планирана станбена улица „107“ (по претходен ДУП).

Вкупната површина на планскиот опфат изнесува 3.02 ha.

Планскиот опфат е поврзан на сообраќајна, водоводна електроенергетика и електротехничка инфраструктура.

Планскиот опфат според Планот за управување со светско природно и културно наследство на Охридскиот регион со Акциски план (2020-2029) („Сл. весник на РСМ“ бр. 45/20) спаѓа во заштитна зона III-а.

Со Планот се утврдени следните основни класи на намени:

А – ДОМУВАЊЕ И ПРЕСТОЈ

А2 – Домување во згради

В – ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ И ИНСТИТУЦИИ

В1 – Образование и наука

В2 – Здравствена и социјална заштита (детска градинка)

Д – ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ

Д2 – Заштитно зеленило

Е – ИНФРАСТРУКТУРА

Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури

Планираната катност на градбите со намена А2-Домување во згради е П+4, В1-Образование и наука изнесува П+1 а планираната катност на градбите со намена В2-Здравствена и социјална заштита, изнесува П+1.

Во извештајот за СОЖС даден е приказ на релевантните аспекти на моменталната состојба на животната средина од аспект на демографска состојба, здравје на население, состојба со води, воздух, почва, биолошка разновидност, природно и културно наследство, бучава и управување со отпад. Исто така е разгледувано сценарио состојба без имплементација на Планот. Врз основа на анализите е констатирано дека без имплементација на Планот нема да се реализираат предвидените активности во планскиот опфат и дека состојбите во животната средина ќе останат непроменети.

Во Извештајот за стратегиска оцена се презентирани областите кои се од особено значење за животната средина, од аспект на заштита на дивите птици и хабитати. Во поширокото подрачје околу Планскиот опфат се идентификувани подрачја кои влегуваат во неколку еколошки мрежи: Емералд мрежа, Националната еколошка мрежа (МАК НЕН), Мрежата НАТУРА 2000, потоа Планскиот опфат влегува и во идентификуваните: значајно подрачје за растенија и значајно подрачје за птици, клучно подрачје за биодиверзитет, а влегува и во границите на Прекуграничниот биосферен

резерват Охрид - Преспа. Исто така, Планскиот опфат влегува и во состав на Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион под заштита на УНЕСКО.

Во овој документ е даден преглед на влијанијата кои се претпоставува дека може да произлезат со имплементација на ДУП за УЗ 2, УБ 2.3-опфат 7 и истите може да се разгледуваат од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија и од аспект на можни негативни влијанија.

Подготовката на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина ги зема предвид влијанијата врз сите медиуми и состојби на животната средина, населението, здравјето на населението и социо-економските придобивки, но од глобален аспект.

Влијанијата врз специфичните медиуми и состојби од животната средина ќе бидат елиминирани или ефективно намалени, доколку при изведбата на планираните активности/намени, дефинирани во ДУП за УЗ 2, УБ 2.3 - опфат 7, општина Охрид се применат мерките предвидени во СОЖС.

Разгледувани се алтернативите без имплементација и со имплементација на Планот.

Анализите во ова поглавје имаат за цел да ги предочат позитивните и негативните аспекти од имплементацијата на Планот, кои донесувачите на Планот треба да ги имаат предвид во постапката на усвојување на Планот.

Извештајот за СОЖС содржи План за мониторинг на сите идентификувани влијанија, кои би настанале од реализација на УП, како и индикаторите за постигнување на целите на СОЖС и извори на верификација.

Препораки:

- При имплементацијата на Планската документација да се следат и имплементираат препораките дадени во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), во однос на заштитата на културното и природното наследство;
- Преземање на компензациони мерки во случај на направени штети со кои е засегнато населението, нивното здравје и безбедност;
- Примена на мерките предложени во планската документација и Извештајот за СОЖС кои се однесуваат на ефикасно користење на просторот, намалување на емисиите во животната средина, со цел избегнување на директните и индиректните ефекти врз медиумите и областите од животната средина и населението;
- На ниво на проект за секоја градежна парцела да се почитува одредбата за минимум 20% застапеност на зеленило во согласност со Одлуката за утврдување начина на применување на минимален процент на зеленило во рамки на градежните парцели при издавање на одобрение за градба од Општина Охрид („Службен гласник“ бр. 09-6903/169 од 20.05.2022 година, Охрид), Закон за урбано зеленило и со Стратегија за развој на зеленило на Општина Охрид 2023 – 2032.

Додаток 1- Информации и податоци од надлежни институции

Врз основа на член 65 став(6) од Законот за животна средина („Сл.весник на РМ“ бр.53/05,81/05,24/07,159/08,48/10,124/10,51/11,123/12,93/13,42/14,44/15, 129/15, 39/16, 99/18,89/22 и 171/22),Општина Охрид, на ден 04.11.2024 година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1.За планскиот документ ДУП за УЗ 2, УБ 2.3 опфат 7, општина Охрид, кој се носи согласно Законот за урбанистичко планирање, е потребно да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животна средина .

2. Како органи засегнати од имплементацијата на планскиот документ ДУП за УЗ 2, УБ 2.3 опфат 7, општина Охрид ,се определуваат следните: Министерство за животната средина и просторно планирање и Општина Охрид
3. За планскиот документ ДУП за УЗ 2, УБ 2.3 опфат 7, општина Охрид кој плански документ го донесува Советот на Општина Охрид, донесувањето на овој плански документ ќе има влијание врз животната средина
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти:Влијанието на развојните решенија во поглед на осетливите елементи на животната средина на планираниот опфат(вода, почва, управување со отпад, природното и културно/археолошко наследство и пејсаж).
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Општина Охрид на следната веб адреса:www.ohrid.gov.mk
6. Против ова одлука јавноста има право на жалба до Министерството за животна средина и просторно планирање во рок од 15 дена од денот на објавувањето на одлуката на веб страната .

Бр. 21-13584/2
05.11.2024

Место
Охрид

Име и презиме
Градоначалник

Кирил Пецак

Република Северна Македонија

Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut

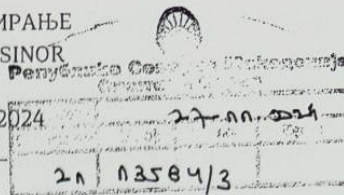
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

Jakupovski

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Арх.бр./Nr. Arkivi. УП1-15-2047/2024

Дата/Data: 20-11-2024

ДО: Општина Охрид
Ул. Димитар Влахов бр. 57
6000 Охрид
Република Северна Македонија

DREJTUAR: KOMUNËS SË OHRIT
Rr. Dimitar Vllahov nr. 57
6000 Ohër
Republika e Maqedonisë së Veriut

ПРЕДМЕТ: Известување
Врска: Ваш бр. 21-13584/2 од 05.11.2024
година

LËNDA: Njoftim
Lidhja: Nr. juaj 21-13584/2 datë
05.11.2024

Почитувани,

Të nderuar,

Во врска со Вашето барање на мислење доставено до Министерството за животна средина и просторно планирање-Сектор за просторно планирање под бр. УП1-15-2047/2024 од 06.11.2024 година поврзано со постапката за носење на планската документација за ДУП за УЗ 2, УБ 2.3 опфат 7, - Општина Охрид, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина ("Службен весник на РМ" бр: 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и "Сл. Весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22)

Вашата Одлука за Спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина бр. 21-13584/1 од 05.11.2024 год. и формуларот бр. бб. од 04.11.2024 год.,

Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа.

Në lidhje me kërkesën tuaj për mendim, të dorëzuar në Ministrinë e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor – Sektori për Planifikim Hapësinor, me nr. UP1-15-2047/2024, datë 06.11.2024, lidhur me procedurën për miratimin e dokumentacionit planifikues për PUD për UZ 2, UB 2.3 zona 7, – Komuna e Ohrit, ju informojmë se, sipas Ligjit për Mjedisin Jetësor ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 dhe "Gazeta Zyrtare e RMV" nr. 89/22 dhe 171/22), Vendimin tuaj për Zhvillimin e Vlerësimit Strategjik të Ndikimit në Mjedis, nr. 21-13584/1, datë 05.11.2024, dhe formularin nr. pn, datë 04.11.2024,

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor i pranon

1

Министерство за животна средина и просторно планирање
на Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit
hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup

+389 2 3251 403
www.moep.gov.mk

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Одлуката заедно со формуларот задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Vendimi, së bashku me formularin, publikohen detyrimisht në faqen e internetit të organit që përgatit dhe miraton dokumentin planifikues.

Со почит,

Me respekt,

МИНИСТЕР / MINISTËR
Izet Mexhiti

Изработил/Përpiloi: Бајрам Цамиќ, советник/këshilltar
Контролирал/Kontrolloi: Дајана Марковска Ристеска,
Помошник раководител на сектор/ndihmës udhëheqës i sektorit
Одобрил/Miratoi: Nebi Rexhepi, раководител на сектор/udhëheqes sektori

Одобрил/Miratoi: Resmi Ejupi-Државен секретар/Sekretar shtetëror
Кабинет на министер / Kabineti i ministrit
Согласен / Me pëlqim të: Посебен советник на Кабинет на министер/ Këshilltar i posaçëm i Kabinetit të Ministrit
Husamed Agushovski
Посебен советник на Кабинет на министер/ Këshilltar i posaçëm i Kabinetit të Ministrit
Nedim Rama

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје
Друштво за дистрибуција на електрична енергија
Бр. 10-25/7-165 од 20.04.2023
Скопје

Одговорно лице: Драган Николоски
Контакт телефон: 02 3205 300 – 41 308

Предмет: Издавање на податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје

Почитувани,

Во врска со Вашиот допис број 0301-14/5 од 20.04.2023 година, со кој барате да Ви издадеме податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје за изработка на Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, Ве известуваме дека во согласност со податоците од службената евиденција, располагаме со следните податоци:

- 110(35)kV Трафостаница
- 110kV Подземна мрежа
- 110kV Надземна мрежа
- 35kV Подземна мрежа
- 35kV Надземна мрежа
- 10(20)0.4kV Трафостаница
- 10(20)kV Подземна мрежа
- 10(20)kV Надземна мрежа
- 0.4kV Подземна мрежа
- 0.4kV Надземна мрежа
- Друго

Составен дел на овој одговор е и прилог – графички приказ (подлога во pdf и dwg формат со соодветно обележани леери) со виртуални електроенергетски објекти и инфраструктура според податоците од службената евиденција.

НАПОМЕНА: Податоците кои ви ги даваме се од наша службена евиденција и постои можност да има отстапување во точноста на координатите на електроенергетските објекти на терен. Задолжително да се изготви ажурирана геодетска подлога која треба точно да ги претставува положбените и висинските податоци за сите видливи природни и изградени објекти под и над површината на земјата во рамки на опфатот. Препорачуваме при изработката на планската документација, а соодветно на типот на документација за која се бараат податоци, да се планираат (виртуалт) траси во тротоарите од двете страни, во кои би се положувале електроенергетски објекти од различни напони нивоа и маркици за трансформаторски станици (согласно потребната потрошувачка). Премините преку пат да се предвидат да бидат согласно стандардите за премин на електроенергетска инфраструктура.

Задолжително да се предвиди заштитен појас на електроенергетските објекти согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија

При постоене на подземна инфраструктура во дадениот опфат, потребно е да се обратите до најблискиот Корисничко Енерго Центар, за проценка дали е потребно присуство на стручен вработен на лице место при реализирањето на активностите во предметниот опфат.
Потврдата е од ограничено времетраење во рок од 3 месеци од датумот на нејзиното издавање.

Со почит,

Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје
Оддел Мрежен Инженеринг

Македонски Телеком АД, Кеј 13-ти Ноември бр. 6, 1000 Скопје

Бр: 51587

Дата: 25.04.2023

До

Институт за урбанизам, сообраќај и екологија

ИН-ПУМА,

Бул. Кузман Јосифовски Питу бр. 19/6-9, П. Фах 34 Скопје

Ваше упатување: Барање на податоци и информации

Наше контакт лице: Перо Ѓорѓески, Елизабета Манева

Телефон: +389 70 200 736; +389 70 200 571

Во врска со: Известување за планирани и постојни тк инсталации

Почитувани,

Во врска со Вашето Барање, добиено преку системот е-урбанизам, со кое што барате податоци и информации за изработка на Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, Ве известуваме дека во границите на планскиот опфат има постојна МКТ инфраструктура алицирана на графичкиот прилог.

Планерот на ДУП-от треба да предвиди коридори за кабелска комуникациска инфраструктура за поврзување на новопланираните објекти во опфат на ДУП-от од страна на присталните улици (во тротоарите и/или друга јавна површина) во согласност со Правилникот за начин на изградба на јавни електронски комуникациски мрежи и придружни средства (сл.в. 106/2014, 170/2016). Вкрстувањето на различните правци на планираната инфраструктура да се прави во тротоар.

Напомена: Информациите содржани во овој документ се доверливи и тие се наменети за користење само од страна на примателот. Примателот е обврзан да преземе разумно ниво на грижа заради заштита на доверливите информации содржани во документот. Воедно, примателот е обврзан документот или било кој дел од неговата содржина да не го открива или дистрибуира на трети лица кои не се засегнати со актуелниот предмет, а заради спречување на можни злоупотреби.

Прилог: Информации во електронска форма прикачени во постапката.

Со почит,

Македонски Телеком АД Скопје

По овластување на

Директор на сектор за пристапни мрежи

Васко Најков

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД-СКОПЈЕ

Адреса: Кеј 13-ти Ноември 6, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
Телефон: +389 2 3100 200 | Факс: +389 2 3100 300 | Internet: www.telekom.mk
Контакт центар за приватни корисници: +389 2 122, +389 70 122 | E-Mail: kontakt@telekom.mk
Контакт центар за деловни корисници: +389 2 120, +389 70 120 | E-Mail: biznis.kontakt@telekom.mk
ЕМБС: 5168660 | Основна главнина: МКД 9.583.887.733,00
ISO 9001, ISO 14001 и ISO 27001 сертифицирана компанија

До
ИН ПУМА
ул. Митрополит Теодосиј Гологанов бр. 130
1000 Скопје

Максим Горки бр.4, 1.000 Скопје

Т: Кабинет на генерален директор
+ 389 (0) 2 3 149 811

Подружница СЕПС
+ 389 (0) 2 3 149 814

Подружница СПМ
+ 389 (0) 2 3 149 813

Ф: + 389 (0) 2 3 111 160

www.mepso.com.mk

Бр.11-2512/1

25.04.2023

Предмет: Податоци за постојни и планирани електроенергетски објекти

Врз основа на Вашето барање бр.0301-14/5 од 20.04.2023 год., предмет креиран на е-урбанизам на 19.04.2023 година со број на постапка 51587 (наш број 11-2512 од 20.04.2023 година) за податоци и информации потребни за изработка на Детален урбанистички план за УЗ 2, Урбан блок 2.3 – опфат 7 во Општина Охрид, Ве известуваме дека предметниот плански опфат **НЕ СЕ ПРЕСЕКУВА** со ЕЕ објекти во сопственост на АД МЕПСО.

Изработил: Александар Костевски

Проверил: Јасмина Ставрова

по овластување од Генерален директор
бр.02-10/112 од 06.03.2019 год.
Раководител на Служба за ГИС
и геодетски работи

ЈП ВОДОВОД ОХРИД
ул.Наум Охридски бб - Охрид

ЈП ВОДОВОД - ОХРИД

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ВОДА ЗА ПИЕЊЕ
ЕМБС 7404026 ЕДБ МК4020019540214

Информации на тел.046/250-020; тел.Дирекција 046/250-120; Наплата дектар-Корзо 046/254-179;
ж.с-ка 530000202220150 Охридска Б. ж.с-ка 270074040260131 Халк Банка ж.с-ка 300010000183220 Комерцијална Б.
ж.с-ка 200003531943622 Стопанска Б. ж.с-ка 210074040260124 Тутунска Б. ж.с-ка 500000001294880 Стопанска Б.
ж.с-ка 2500190000515505 Шпаркс Б. ж.с-ка 290000022217998 ТТК Банка ж.с-ка 370001100290428 Еуро стандард Б.

БРЗО И ЕДНОСТАВНО ЕЛЕКТРОНСКО ПЛАЌАЊЕ БЕЗ ПРОВИЗИЈА НА WWW.EVODOVOD-OHRID.COM.MK

До:
ИУСЕ“ИН-ПУМА“ ДОО
Бул“Митрополит Теодосиј Гологанов“ бр.130

Ваш. бр: 0301-14/6

Наш. бр : 09-988/1

Место: Скопје

ПРЕДМЕТ: Доставување на податоци, информации и мислења

Почитувани,

Согласно Вашето барање за Мислење за потребите на постапката за изработување и одобрување на **Детален урбанистички план за УЗ 2, Урбан блок 2.3 – опфат 7 Општина Охрид**, Ви ја доставуваме ситуацијата со внесена постоечка водоводна инсталација. За време на изведбата на градежните зафати контактирајте со Техничка служба од ЈП“Водовод“ – Охрид на тел. 075/212-901.

Со Почит

Прилог: Ситуација со внесена постоечка водоводна линија.

ЈП“ Водовод“ Охрид
Тех. раководител
Трајаноски Љубе дипл. град. инж

До: **ИН-ПУМА ДОО Скопје**

бр. 12-8/564

Скопје, 24.04.2023 година

Предмет: Доставување на податоци и информации

Врска: Ваш бр. 0301-14/5 од 20.04.2023 година
(e-urbanizam, постапка бр. 51587)

Почитувани,

Врз основа на вашето барање, а согласно Законот за урбанистичко планирање, ве известуваме дека стручните служби во Агенцијата за цивилно воздухопловство ја разгледаа приложената документација за изработка на

Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид

при што утврдија дека предметниот опфат се наоѓа **во** зона на било кој аеродром, леталиште или воздухопловен уред, односно во опфатот нема објекти, инсталации, уреди или било какви структури од областа на цивилно воздухопловство и истиот **може да се планира без посебни услови и ограничувања** од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај.

Напоменуваме дека доколку се планира изградба на:

- издвоени антенски столбови со височина поголема од 15м, или
- оцаци со височина поголема од 30м, или
- други објекти со височина поголема од 100м,

потребно е до Агенцијата за цивилно воздухопловство да доставите проектна документација (пред нејзино усвојување) со барање за издавање на согласност со услови за градба од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај, согласно **член 68 став (2) од Законот за воздухопловство.** ("Службен весник на РМ" бр. 48/2020 – пречистен текст).

За дополнителни информации може да не контактирате на телефон 02/3181-609, секој работен ден од 7.30-15.30 часот.

Ви благодариме на соработката.

Со почит,

изработил: Б. Хамиди

Билјана Јованова

(по овластување од Директорот
бр.02-27/2 од 10.01.2023 година)

До: **ИН-ПУМА ДОО Скопје**

бр. 12-8/799
Скопје, 08.06.2023 година

Предмет: **Мислење**

Врска: Ваш бр. 0301-14/8 од 05.06.2023 година
(e-urbanizam, постапка бр. 51587)

Почитувани,

Врз основа на вашето барање ве известуваме дека стручните служби на Агенцијата за цивилно воздухопловство ја разгледаа доставената техничка документација:

Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид,

изработен од ИН-ПУМА ДОО Скопје со тех.бр. 02/2023 од Јуни 2023 година,

при што констатирано е дека забелешките дадени од наша страна со допис бр. 12-8/564 од 24.04.2023 година, а кои се однесуваат на безбедноста на воздушниот сообраќај се запазени/вградени во доставената планска документација.

Врз основа на горе наведеното издаваме **ПОЗИТИВНО МИСЛЕЊЕ** за предметната планска документација од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај.

Мислењето се издава врз основа на член 68 од Законот за воздухопловство ("Службен весник на РМ" бр. 48/2020 – пречистен текст)

За дополнителни информации може да не контактирате на телефон 02/3181-609, секој работен ден од 7.30-15.30 часот.

Ви благодариме на соработката.

Со почит,

изработила: Б. Хамиди

Билјана Јованова
(по овластување од Директорот
бр.02-27/2 од 10.01.2023 година)

Република Северна Македонија
Министерство за труд
и социјална политика

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Punës
dhe Politikës Sociale

- Сектор за правни, нормативни, општи и заеднички работи -

Архивски број: 03-4012/р

Датум: 11-08-2023

До: Институт за урбанизам, сообраќај и екологија
Ул. „Митрополит Теодосиј Гологанов“ бр.130, П. Фах 34, 1000 Скопје

Предмет: Одговор на Барање за мислење

Почитувани,

Во врска со Вашето Барање со бр. 0301 - 14/13 од 04.08.2023 година примено преку Архивата на Министерството за труд и социјална политика со бр. 03-4012/5 на ден 04.08.2023 година, каде барате да доставиме мислење за планското решение за работна верзија на Детален урбанистички план за УЗ 2, Урбан блок 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, со технички број 02/2023 изработен од Институт за урбанизам, сообраќај и екологија. Ве известуваме за следново:

По разгледување на приложената документација, Министерството за труд и социјална политика, Ве известува дека нема забелешки во однос на планираната намена В2 – здравство и социјална заштита (постоечка детска градинка) во граници на планскиот опфат Детален урбанистички план за УЗ 2, Урбан блок 2.3 – опфат 7, Општина Охрид.

Со почит,

Министер,
Јованка Тренчевска

Изработил: Елена Александрова
Одобрил: Љубица Панова

1

Министерство за труд и социјална политика на
Република Северна Македонија
Ministria e Punës dhe Politikës Sociale e
Republikës së Maqedonisë së Veriut

Ул. „Дане Груев“ бр. 14, Скопје
Република Северна Македонија
“Dane Gruev” nr. 14, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3106
212

Република Северна Македонија
Министерство за образование и наука

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Arsimit dhe Shkencës

Бр/ Nr. № 09-7053/3
Датум / Data 20.10.2023

ДО: Институт за урбанизам, сообраќај и екологија ИН ПУМА

Предмет: Одговор по барање за мислење
Број на постапка во систем Е-урбанизам: 56364

Почитувани,

Во врска со доставеното барање со арх. бр. 0301-14/14 од 16.10.2023 до Министерството за образование и наука за мислење за Детален урбанистички план за УЗ 2, Урбан блок 2.3 – опфат 7, Општина Охрид со тех. бр. 02/2023 од октомври 2023 година, плански период 2023-2028, изработен од Институт за урбанизам, сообраќај и екологија ИН ПУМА Скопје, Ве известуваме за следното.

По разгледување на доставените графички прилози, Ве известуваме дека Министерството за образование и наука нема забелешки по однос на истиот.

Со почит,

По областување на Министер,

Маја Даскаловска, мна
Марија Зафорова, мна

1 | Министерство за образование и наука на
Република Северна Македонија
Ministria e Arsimit dhe Shkencës e
Republikës së Maqedonisë së Veriut

Ул. „Св. Кирил и Методиј“ бр. 54, Скопје
Република Северна Македонија
Bil. „Штита Ил Илше Методи“ бр. 54 Штитар
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3117 896
www.mon.gov.mk

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје
Друштво за дистрибуција на електрична енергија
Бр. 10-25/7-225 од 05.06.2023
Скопје

Одговорно лице: Драган Николоски

Контакт телефон: 072 931 308

**Предмет: Издавање на мислење за електроенергетски објекти и инфраструктура од
ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје**

Почитувани,

Во врска со Вашиот допис број 0301-14/8 од 05.06.2023 година, со кој барате да дадеме мислење за Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, ве известуваме дека **немаме** забелешки за постојните и новопланираните електроенергетски објекти и инфраструктура и Ви даваме **ПОЗИТИВНО** мислење.

При планирање, согласно пресметките за потребната едновремена моќност на планираните објекти, според вид, намена и сл. препорачуваме да се предвидат нови маркици за трафостаници со определена, дефинирана градежна парцела.

Услов е кај сите вкрстувања и приближувања до електроенергетски објекти и инфраструктура, да се запазуваат законските прописи и работни норми.

Задолжително да се почитуваат заштитните појаси на електроенергетските објекти согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Доколку во опфатот е потребна промена или дислокација на електроенергетските објекти и инфраструктура, потребно е да се предвиди локација/траса за дислокација на објектите и инфраструктурата и инвеститорот е должен да ги надомести трошоците за дислокација.

Со почит,

Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје
Оддел Мрежен Инженеринг

Архивски број:	0808
Рок на чување:	5
Датум:	16.06.2023
Потпис:	<i>[Signature]</i>

3-И-0740-101_01-1

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА
11 Октомври 9, 1000 Скопје, П.фах 16, Р. Северна Македонија

Бр: 08-3630/1
Скопје, 16.06.2023

До: **ИН-ПУМА**
Институт за урбанизам, сообраќај и екологија
ул.Митрополит Теодосиј Гологанов бр.130
1000 Скопје

Предмет: Одговор на барање

Почитувани,

Согласно Вашиот допис број 0301-14/8 од 05.06.2023 година, (број на постапка 51587 во Е-урбанизам), а во врска со Детален урбанистички план за УЗ 2, Урбан блок 2.3-опфат 7, општина Охрид во прилог Ви го испраќаме одговорот од Подружница ХЕС „Црн Дрим“.

Со почит,

Прилог: Допис од Подружница ХЕС „Црн Дрим“ бр.08-738/2 од 14. 06.2023г.

Изработил: *[Signature]* Маја Ангеловска, Марија Димовска, Тања Спировска
Одобрил: Звонко Кушоски, Влатко Павлески, Елена Т.Богдановски

ДИРЕКТОР ЗА РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИИ И
ЧЛЕН НА УПРАВЕН ОДБОР
дипл. ел. инж. Благој Гајдарџиски

Ко:
- Архива
- Сектор за развој и инвестиции

З-И-0740-101_01-1

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - Скопје
Подружница ХЕС „ЦРН ДРИМ“ - Струга
Плоштад на револуција бб, 6330 Струга, п.факс 83, Р. Северна Македонија

Бр: 08-738/2
Струга, 14.06.2023

До: АД ЕЕСМ - Сектор за развој и инвестиции
"11 октомври" 9
1000 Скопје

Предмет: Информација по Барање за достава на податоци

Почитувани,

Во врска со Барањето од Директорот на Секторот за развој и инвестиции на АД ЕЕСМ бр. 08-3392/1 од 07.06.2023 година за разгледување на приложената документација и давање мислење по Барањето доставено од страна на ИН-ПУМА (број на предмет 51587 во Е-урбанизам), согласно допис број 0301-14/8 од 05.06.2023 година, а во врска со потребите за изработка на Детален Урбанистички План за УЗ 2, Урбан блок 2.3- опфат 7, Општина Охрид, Ве известуваме дека по извршеното разгледување на документацијата констатирано е следното:

За конкретниот проектен опфат **не располагаме** со податоци и информации поврзани со надлежност на АД ЕЕСМ за постојни и планирани инсталациски водови и објекти сопственост на АД ЕЕСМ и други податоци и информации кои се во судир со надлежностите во тој дел.

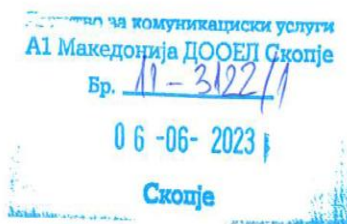
Сепак, при планирањето и изградбата треба да се води сметка, согласно позитивните законски прописи, дека според **водостопанската дозвола** (чиј носител е АД ЕЕСМ - Скопје) УП1бр.11-21/16 од 25.09.2017 год. користењето на водата од Охридско Езеро е дефинирано во границите од минимална кота 693.10 мнв до максимална кота 693.75 мнв. Во исклучителни случаи при појава на големи води котата на Охридско Езеро може да биде 694.00 мнв. АД ЕЕСМ **се оградува** од евентуалното штетно дејство на водата при реализација на планираната градба или во текот на експлоатација на истата.

Изработил: Гордана Фармакоска
Контролирал: Митко Нестороски
Одобрил: Владимир Кутановски

Ко:
- Архива

ХЕС ЦРН ДРИМ - СТРУГА
Директор
Сашо Коркут, дипл. енк

До: Институт за урбанизам, сообраќај и екологија ИН-ПУМА ДОО Скопје

Скопје, 06.06.2023 год.

Предмет: Мислење

Почитувани,

Во врска со Вашето барање за доставување на мислења од општини/институции поднесено преку системот Е-Урбанизам со број на постапка 51587 креирано на 19.04.2023 година и наслов 'Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид,' доставено до А1 Македонија ДООЕЛ Скопје, Ве известуваме дека издаваме **позитивно мислење**.

Напомена: Доколку има потреба од дислокација на постојната телекомуникациска инфраструктура, планерот е должен да постави новопланирана траса во рамките на експропријационата линија во консултација со сопственикот на постоечката инфраструктура - А1 Македонија ДООЕЛ Скопје. Трошоците за дислокација на постојната телекомуникациска инфраструктура ги сноси инвеститорот на проектот.

Лице за контакт:
Виктор Блажевски тел. 077/772-952

Срдечен поздрав,

За А1 Македонија ДООЕЛ Скопје,
Виктор Блажевски
Помлад специјалист за дизајн и планирање на мрежна инфраструктура

Друштво за комуникациски услуги
А1 Македонија ДООЕЛ Скопје

39

Македонски Телеком АД, Кеј 13-ти Ноември бр. 6, 1000 Скопје

Бр. 51587

Датум: 06.06.2023

До
Институт за урбанизам, сообраќај и екологија
ИН-ПУМА,
Бул. Кузман Јосифовски Питу бр. 19/6-9, П. Фах 34 Скопје

Предмет: Доставување на мислење

Согласно Вашето Барање за Мислење добиено преку информацискиот систем е-урбанизам за Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид, Ви доставуваме ПОЗИТИВНО МИСЛЕЊЕ.

Лице за контакт: Николче Тасевски, тел. 070/200-176.

Со почит,
Македонски Телеком АД Скопје

По овластување на
Директор на сектор за пристапни мрежи
Васко Најков

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД-СКОПЈЕ

Адреса: Кеј 13-ти Ноември 6, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
Телефон: +389 2 3100 200 | Факс: +389 2 3100 300 | Интернет: www.telekom.mk
Контакт центар за приватни корисници: +389 2 122, +389 70 122 | E-Mail: kontakt@telekom.mk
Контакт центар за деловни корисници: +389 2 120, +389 70 120 | E-Mail: biznis.kontakt@telekom.mk
ЕМБС: 5168660 | Основна главнина: МКД 9.583.887.733,00
ISO 9001, ISO 14001 и ISO 27001 сертифицирана компанија

Влада на Република Северна Македонија
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ
ПОДРАЧНО ОДДЕЛЕНИЕ - ОХРИД

Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut
DREJTORIA PËR MBROJTJE DHE SHPËTIM
NJËSIA RAJONALE OHËR

13 јуни, 2023г.

Архивски број: 09/3-198/2

До:
"ИН-ПУМА" доо Скопје,
Бул. „ Митрополит Теодосиј Гологанов“ бр.130, П.фах.34
1000 Скопје

Предмет: Мислење, доставува.-
Врска: Ваш акт Барање бр. 0301-14/8 од 05.06.2023 год.

Врз основа на член 53 од Законот за заштита и спасување (СВ на РСМ бр. 93/12-пречистен текст 41/14, 129/15, 71/16, 106/16) а согласно член 1 и член 88 од Законот за општа управна постапка (СВ на РСМ бр. 124/15) Дирекцијата за заштита и спасување, Подрачното одделение-Охрид, Ви го доставува следното

МИСЛЕЊЕ

за застапеноста на мерките за заштита и спасување во
"Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3-опфат7, Општина Охрид"
(плански период 2023-2028)- работна верзија на планот

Дирекцијата за заштита и спасување од извршениот увид во поднесената проектна документација "Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ2.3 -опфат7, Општина Охрид" (плански период 2023-2028)- работна верзија на планот, со тех.бр.02/2023 од .06.2023 година изработен од "ИН-ПУМА" доо Скопје, констатира дека во доставената техничка документација мерките за заштита и спасување се вградени, врз основа на што Дирекцијата за заштита и спасување дава **позитивно** мислење.

ПОЗС Охрид, по овластување од Директорот
Советник,
Сашо Матлиоски

Доставено до:
- Насловот
- Архива

1

Дирекција за заштита и спасување
Подрачно одделение ОХРИД
Drejtoria për mbrojtje dhe shpëtim
Njësia rajonale Ohër

Ул."Димитар Влахов" бр.57
Република Северна Македонија
Rr. "Dimitar Vlahov" nr 57
Republika e Maqedonisë së Veriut

046200745
www.dzs.gov.mk
Ohrid@dzs.gov.mk

Скопје, 10.11.2023 год.

ЗАПИСНИК

Согласно член 17, став 6 од Правилникот за урбанистичко планирање (Службен весник на РСМ број 225/20, 219/21 и 104/22), се составува записник за сите мислење од релевантни институции побарани согласно член 47, став 4 од Законот за урбанистичко планирање (Службен весник на РСМ број 32/20), кои не одговориле во законскиот предвиден рок.

Институции кои не одговориле на Барањето за мислење за Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2.3 – опфат 7, Општина Охрид,:

1. Агенција за електронски комуникации
2. АД Гама
3. ЈП Водовод – Охрид
4. Македонски енергетски ресурси
5. Министерство за здравство
6. Министерство за култура УЗКН
7. Унеско
8. НУ Завод и музеј - Охрид

Со почит,
Управител,

Боко Илоски

Bozho
Iloski

Digitally signed
by Bozho Iloski
Date: 2023.11.10
10:57:17 +01'00'

**Додаток 2 - Записник од јавна расправа со листа на учесници и
објави за информирање на јавноста за оджување на јавна
расправа**

13 КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Детален урбанистички план за УЗ 2, УБ 2,3 – опфат 7, Општина Охрид;
- Податоци, информации и мислења добиени од стручни служби преку информацискиот систем е-урбанизам;
- Практичен водич кон Директивата за стратегиска оцена на животната средина, Септември 2005, издаден од Владата на Шкотска;
- Насоки за подготовка на стратегиска оцена на животната средина-"Развој на стратегиска оцена на животната средина, Методологија за Планови и Програми во Ирска";
- План за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029);
- Преглед на заштитни подрачја во РМ (2008) и Извештај на меѓународен консултант за заштитени подрачја во рамки на УНДП/ГЕФ/МЖСПП проектот: Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Македонија;
- Национални, регионални и локални стратегии, планови и програми;
- Достапни искуства и практики.